

AIM - Toelichtingen bij de milieuregels uit het Activiteitenbesluit

Toelichtingen

U hebt op 15-10-2012 de vragenboom van de Activiteitenbesluit Internet Module (<http://aim.vrom.nl>) doorlopen. Daarbij heeft u een aantal activiteiten geselecteerd waarvoor het Activiteitenbesluit en de bijbehorende Ministeriële Regeling milieuregels bevat. Dit document bevat de toelichtingen bij deze milieuregels die gelden voor uw bedrijf.

Milieuregels

De milieuregels kunt u vinden in een apart bestand.

Inhoud

Lozen van hemelwater, dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening	1
Lozen ten gevolge van onderhoudswerkzaamheden aan vaste objecten (niet nabij oppervlaktewater)	4
Afleveren van vloeibare brandstof en gecompriemd aardgas aan motorvoertuigen voor het wegverkeer	6
Het wassen van motorvoertuigen of carrosserie-onderdelen daarvan	10
Opslaan van vloeibare brandstof en afgewerkte olie in ondergrondse opslagtanks	12
Opslaan van gevaarlijke stoffen en bodembedreigende stoffen in verpakking	14
Lozingen algemeen	25
Bodembedreigende activiteiten	28
Algemene milieuregels	36

Lozen van hemelwater, dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening

Document	Toelichting "Lozen van hemelwater, dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening"		
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	§ 3.1.3, artikel 3.3	§ 6.7, artikel 6.18
	Ministeriële Regeling	nvt	
Versie	1 januari 2012		

Werkingssfeer

Artikel 3.3 van het besluit bevat voorschriften voor het lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een op grond van het besluit verplichte bodembeschermende voorziening. Het gaat daarbij om een bestaande of aan te leggen voorziening die aanwezig is vanwege het uitvoeren van bodembedreigende activiteiten. Dit artikel is ook van toepassing op afvloeiend hemelwater afkomstig van bodembeschermende voorzieningen die niet verplicht zijn, maar vrijwillig zijn aangebracht.

Onder "afvloeiend hemelwater" wordt zowel verstaan hemelwater dat over een verharding afstroomt, als hemelwater dat bij neerslag door de bodem sijpelt en via een drainage wordt afgevoerd.

Het hemelwater dat afkomstig is van het opslaan en overslaan van goederen is expliciet buiten de werking van artikel 3.3 gehouden. Voor deze activiteit zijn in paragraaf 3.3.6 (Opslaan en overslaan van goederen) van het besluit voorschriften opgenomen. Bij de opslag van goederen kan sprake zijn van lozing van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van bodembeschermende voorzieningen. Voor dergelijke lozingen gelden de artikelen 3.33 en 3.34 van paragraaf 3.3.6 van het besluit.

Uitgangspunt voor het lozen is dat afvloeiend hemelwater lokaal in het milieu wordt gebracht door lozing in het oppervlaktewater of op of in de bodem, of op een hemelwaterstelsel wordt geloosd, van waaruit lozing op of in de bodem of in het oppervlaktewater plaatsvindt. Lozing op het vuilwaterriool is in principe verboden. Lozing op het vuilwaterriool mag uitsluitend plaatsvinden, als er redelijkerwijs geen andere mogelijkheid tot lozen is.

Lozen hemelwater wel afkomstig van bodembeschermende voorzieningen

Eventuele eisen aan lozingen van afvloeiend hemelwater afkomstig van bodembeschermende voorzieningen zijn vermeld bij de activiteiten waarbij die voorzieningen zijn verplicht. De milieuhygiënische noodzaak voor deze bodembeschermende voorziening maakt dat ook afvloeiend hemelwater daarvan niet in alle gevallen zonder restricties geloosd kan worden. Overigens zal bij bodembeschermende voorzieningen niet altijd afvloeiend hemelwater vrijkomen, omdat veel activiteiten, waarvoor bodembeschermende voorzieningen zijn vereist, in pandig plaatsvinden.

Lozing op bodem, oppervlaktewater, hemelwaterstelsel

Afvloeiend hemelwater mag in principe zonder verdere restricties in het oppervlaktewater, op of in de bodem of op een hemelwaterstelsel worden geloosd. Bij het zonder restricties toestaan van het lozen van afvloeiend hemelwater is er van uitgegaan, dat in de praktijk enige verontreiniging bijna onontkoombaar is, maar dat door het treffen van preventieve maatregelen deze verontreiniging tot een minimum wordt beperkt. Verontreiniging kan ontstaan omdat de oppervlakken waarover het hemelwater afvloeit niet volledig schoon zijn, en afhankelijk van het materiaal waarmee het hemelwater in aanraking komt, vindt vaak enige mate van uitloging plaats. De beheerder van het terrein/oppervlak waar het hemelwater is neergekomen, is verantwoordelijk voor het nemen van preventieve maatregelen en kan hierop worden aangesproken op grond van de zorgplichtbepaling (artikel 2.1 van het besluit). Eventueel kan het bevoegd gezag extra stellen op grond van de zorgplicht (maatwerkvoorschriften).

Preventieve maatregelen zijn bijvoorbeeld:

- het schoonhouden van de inrichting;
- het dusdanig omgaan met milieugevaarlijke stoffen dat verontreiniging van het hemelwater wordt voorkomen;
- het rekening houden met uitloging bij de keuze van materialen die aan hemelwater zijn blootgesteld;
- een zodanige wijze van onkruidbestrijding dat onnodige verontreiniging van het hemelwater wordt voorkomen.

Deze preventieve maatregelen zijn niet als voorschriften opgenomen. Slechts bij een aantal activiteiten zijn concrete voorschriften opgenomen. Voor het overige worden preventieve maatregelen als onderdeel gezien van de algemene zorgplicht.

Lozing op vuilwaterriool

Lozing op een vuilwaterriool wordt als een minder gewenste optie gezien. Het leidt tot transporteren van "schoon" water over grote afstanden, waarbij dit water door vermenging met ander afvalwater in het vuilwaterriool sterk verontreinigd raakt. Tijdens het transport kunnen overstorten plaatsvinden wanneer het stelsel de hoeveelheden niet kan verwerken. Daarnaast heeft het hemelwater ook negatieve effecten op het zuiveringsproces van het zuiveringstechnisch werk. In de praktijk is het hemelwater op het moment dat het vanuit het zuiveringstechnisch werk op het oppervlaktewater wordt geloosd veelal meer verontreinigd dan op het moment dat het in het riool kwam.

Lozingen mogen uitsluitend plaatsvinden op een vuilwaterriool, als er redelijkerwijs geen andere mogelijkheid tot lozen is. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij een bedrijf dat gevestigd is op een locatie met een dusdanig hoge grondwaterstand dat bodemlozingen niet in redelijkheid mogelijk zijn, geen oppervlaktewater in de buurt is waarop geloosd kan worden en ook geen hemelwaterstelsel aanwezig is. Het toestaan van lozen op het vuilwaterriool is niet bedoeld voor die bedrijven die geen preventieve maatregelen (willen) treffen. Ook het voor de zekerheid lozen op het vuilwaterriool, voor het geval er bij de activiteit iets fout zou gaan, waardoor verontreiniging van het oppervlaktewater zou kunnen optreden, wordt bij de meeste activiteiten niet noodzakelijk en wenselijk geacht.

Lokaal beleid

Zoals hierboven gesteld wordt er van uitgegaan dat bij de meeste activiteiten door preventieve maatregelen verontreiniging van het hemelwater in voldoende mate kan worden voorkomen. Soms kan het gewenst zijn om, rekening houdend met de specifieke situatie, deze maatregelen te concretiseren, of zelfs - aanvullend op de preventieve maatregelen - enige mate van behandeling van het hemelwater voor te schrijven. Ook kan het zijn dat eisen moeten worden gesteld aan de hoeveelheid. Allereerst kan in overleg met de exploitant van een bedrijf afspraken worden gemaakt over de noodzakelijke maatregelen, bijvoorbeeld enige mate van berging. Daarnaast is het mogelijk om dit formeel te regelen. Voor individuele gevallen biedt een maatwerkvoorschrift bij de zorgplichtbepaling (artikel 2.1 van het besluit) daartoe de mogelijkheid. Op grond van de zorgplicht kunnen bijvoorbeeld specifieke voorschriften gericht op het voorkomen van bovenmatige verontreiniging van het hemelwater worden gesteld. Dit kan aan de orde zijn als bij een bouwwerk gekozen is voor toepassing van grote oppervlakken uitlogende materialen. Ook kunnen voorschriften worden gesteld die nodig zijn vanwege de capaciteit van het rioolstelsel. Ook bij het lozen in het oppervlaktewater of op of in de bodem kunnen voorschriften voor de hoeveelheid nodig zijn.

Een gemeentelijke verordening zoals bedoeld in artikel 10.32a van de Wet milieubeheer (Wm) biedt de mogelijkheid om gebiedsgerichte regels voor afvloeiend hemelwater te stellen. De verordeningsmogelijkheid van de gemeente geldt voor lozingen op of in de bodem en voor lozingen in een voorziening voor inzameling en transport van afvalwater, zoals een openbaar vuilwaterriool of een openbaar hemelwaterstelsel, en kan met name relevant zijn daar waar het afvloeiend hemelwater via een openbaar hemelwaterstelsel op of in de bodem of in het oppervlaktewater wordt gebracht. Deze verordening biedt de gemeente onder meer de mogelijkheid om te bepalen dat bestaande lozingen van afvloeiend hemelwater op een vuilwaterriool binnen een in de verordening genoemde termijn moeten worden beëindigd.

Gebruik gewasbeschermingsmiddelen op verhardingen binnen inrichtingen

Neerslag op verhardingen kan via oppervlakkige afspoeling of via een regenwaterafvoersysteem in het oppervlaktewater terecht komen. Het kan daarbij gaan om halfopen verhardingen, zoals tegels en klinkers, en gesloten verhardingen, zoals asfalt en beton. Indien op verhardingen binnen inrichtingen gebruik gemaakt

wordt van gewasbeschermingsmiddelen, waaronder onkruidbestrijdingsmiddelen, moet worden voldaan aan de eisen van het derde en vierde lid van artikel 3.3. Selectieve toepassingstechnieken zijn onder andere sensorgestuurde spuitsystemen, onkruidbestrijkers en spuitlansen. Gewasbeschermingsmiddelen mogen niet worden toegepast op verhardingen, als binnen 24 uur aanzienlijke kans is op neerslag.

Overgangsrecht

Op grond van artikel 6.18 geldt een overgangsrecht voor bestaande situaties, waar het afvloeiend hemelwater op het vuilwaterriool wordt geloosd. Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid om een termijn te koppelen aan het beëindigen van een dergelijke bestaande situatie (maatwerkvoorschrift).

Lozen ten gevolge van onderhoudswerkzaamheden aan vaste objecten (niet nabij oppervlaktewater)

Document	Toelichting "Lozen ten gevolge van reinigingswerkzaamheden, conserveringswerkzaamheden of andere onderhoudswerkzaamheden aan vaste objecten (niet nabij een oppervlaktewaterlichaam)"	
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	§ 3.1.6, artikel 3.6a
	Ministeriële Regeling	nvt
Versie	1 juli 2011	

Inleiding

Artikel 3.6 a van het Activiteitenbesluit is gelijk aan artikel 3.10 van het Besluit lozen buiten inrichtingen. In beide besluiten zijn identieke algemene regels voor dezelfde activiteiten opgenomen. Speelt de activiteit zich binnen een inrichting af, dan gelden de regels van het Activiteitenbesluit.

Bij reinigings-, conserveringswerkzaamheden en andere onderhouds-werkzaamheden aan vaste objecten kunnen verschillende afvalstromen ontstaan, afhankelijk van de techniek die wordt toegepast. Bij 'droge technieken' komen bijvoorbeeld straalmiddel, schuursel en verfresten vrij, die in het milieu kunnen geraken. Bij 'natte technieken', waarbij water wordt toegepast, ontstaat afvalwater. Bij onderhoudswerkzaamheden die niet nabij een oppervlaktewaterlichaam plaatsvinden worden alleen regels gesteld aan de 'natte technieken'.

Onder vaste objecten wordt verstaan: (spoor)bruggen, sluizen, steigers, kadewanden, oeverbeschoeiingen, pijpleidingen, bedrijfspanden en dergelijke. Het onderhouden van deze objecten houdt veelal in dat de vaste objecten van verontreinigingen worden ontdaan, dat roest en oude verflagen worden verwijderd en dat een nieuwe verflaag wordt aangebracht. Bij de werkzaamheden worden reinigings- en/of conserveringstechnieken toegepast en komen stoffen vrij of worden stoffen gebruikt die emissies veroorzaken naar oppervlaktewaterlichaam. Om deze emissies te voorkomen of te beperken zijn milieubescherpende maatregelen nodig. In het algemeen gebeurt dit door middel van afscherming van de ruimte waarin wordt gewerkt en opvang en verwerking van vrijkomende stofdeeltjes. Afhankelijk van de omvang en bezwaarlijkheid van de vrijkomende stoffen kunnen met een optimale combinatie van de toegepaste techniek, de te verwijderen of toe te passen materialen en stoffen en de te nemen milieubescherpende maatregelen de nadelige gevolgen voor het milieu beperkt worden.

Lozen in de bodem en in een vuilwaterriool

Lozing bij reinigings-, conserveringswerkzaamheden en andere onderhoudswerkzaamheden aan vaste objecten waarbij water wordt gebruikt dat vervolgens in de bodem of in vuilwaterriool kan geraken is in principe verboden, tenzij het gaat om *reinigingswerkzaamheden, die periodiek worden uitgevoerd en waarbij uitsluitend vuilafzetting wordt verwijderd*. Deze werkzaamheden zijn wat verontreiniging van het afvalwater betreft vergelijkbaar met ramenlappen. Naast ramen worden op deze wijze bijvoorbeeld ook gladde gevels periodiek gereinigd. Bij de met ramenlappen vergelijkbare werkzaamheden gaat het besluit er van uit, dat afhankelijk van de plaats van de werkzaamheden het afvalwater (deels) in de bodem of in rioolstelsels zal geraken. Wanneer bij de werkzaamheden in overeenstemming met de zorgplicht aandacht wordt geschonken aan eventueel toegepaste reinigingsmiddelen, is dit milieuhygiënisch acceptabel.

Bij de overige werkzaamheden (zoals gevelreiniging en graffiti-verwijdering) is het afvalwater veel meer verontreinigd en is lozing in beginsel niet aanvaardbaar. Daartoe behoren bijvoorbeeld werkzaamheden, waarbij na verloop van een lange periode (vaak meer dan enkele jaren) hardnekkige aanslag wordt verwijderd (gevelreiniging). Ook vallen hieronder werkzaamheden, waarbij bijvoorbeeld graffiti of andere verflagen worden verwijderd. De stand der techniek maakt het in de meeste situaties mogelijk om gevels ook zonder het lozen van afvalwater te reinigen.

Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift het lozen als gevolg van overige werkzaamheden in de bodem en in een vuilwaterriool toestaan, indien lozen niet geheel kan worden voorkomen en gelet op de specifieke situatie acceptabel is.

Het anders dan met afvalwater op de landbodem geraken van uitsluitend vaste stoffen als gevolg van werkzaamheden aan vaste objecten, zoals bij droge gevelreiniging, wordt niet in artikel 3.6a geregeld. Het begrip lozen in de bodem heeft in dit artikel uitsluitend betrekking op lozen van afvalwater. Het op of in de bodem geraken van vaste stof valt onder de zorgplicht artikel 2.1.

Lozing in een rioolstelsel anders dan een vuilwaterriool is op grond van artikel 2.2 verboden.

Afleveren van vloeibare brandstof en gecompriemd aardgas aan motorvoertuigen voor het wegverkeer

Document	Toelichting "Afleveren van vloeibare brandstof en gecompriemd aardgas aan motorvoertuigen voor het wegverkeer"	
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	§ 3.3.1, artikel 3.17 t/m 3.23 § 6.6, artikel 6.17, lid 1 § 6.11, artikel 6.22 t/m 6.22b
	Ministeriële Regeling	§ 3.3.1, artikel 3.17 t/m 3.26 § 6.1, artikel 6.2, lid 2
Versie	1 juli 2012	

Werkingssfeer

De voorschriften van paragraaf 3.3.1 van het besluit zijn van toepassing op type B- en op type C-inrichtingen die vloeibare brandstof en gecompriemd aardgas afleveren aan motorvoertuigen voor het wegverkeer. Het kan om eigen gebruik gaan en/of om verkoop aan derden.

Gaat het om een type C-inrichting **waartoe een gpbv-installatie behoort** (IPPC-inrichting), dan is alléén artikel 3.20 van het besluit van toepassing (en niet de rest van paragraaf 3.3.1). Artikel 3.20 is van toepassing op het deel van de inrichting dat betreft het afleveren van **lichte olie** aan **motorvoertuigen voor het wegverkeer**.

De voorschriften van paragraaf 3.3.1 van het besluit zijn niet van toepassing:

- Als er alleen sprake is van afleveren aan andere gemotoriseerde apparaten dan motorvoertuigen voor het wegverkeer, bijvoorbeeld vaartuigen of hijskranen. Hiervoor zijn regels opgenomen in paragraaf 4.6.4 van het besluit. Bij een combinatie (aflevering aan motorvoertuigen voor het wegverkeer en aan andere gemotoriseerde apparaten) zijn de voorschriften van paragraaf 3.3.1 wel van toepassing (op beide onderdelen).
- Op tankstations die uitsluitend worden gebruikt bij de vervaardiging van nieuwe motorvoertuigen en aflevering van benzine daaraan, omdat zich in de tank van die motorvoertuigen nog geen benzinedamp bevindt.
- Op het afleveren van liquefied petroleum gas (LPG). Het afleveren van LPG is een activiteit waarvoor op grond van Bijlage I, onderdeel C, categorie 2.7, onderdeel k, van het Bor, vergunningplicht geldt. Daarnaast is het afleveren van LPG geregeld in het Besluit LPG-tankstations milieubeheer.
- Op andere brandstoffen dan vloeibare brandstof of gecompriemd aardgas. Zo gelden de voorschriften niet voor het afleveren van vloeibaar gemaakt aardgas.

Vloeibare brandstoffen

Het begrip "vloeibare brandstoffen" is ontleend aan de Wet op de Accijns. Onder dit begrip vallen onder andere benzine (= lichte olie) en diesel (= gasolie) maar ook biobrandstoffen.

Biobrandstoffen

Diesel en benzine waaraan meer dan de in de bijlagen bij richtlijn 98/70/EG opgenomen concentraties aan biobrandstoffen zijn toegevoegd (of die anderszins niet voldoen aan de specificaties in die bijlagen) mogen niet als diesel respectievelijk benzine worden aangeduid. Indien een brandstof voldoet aan de specificaties maar ondanks dat problemen kan opleveren bij gebruik in voertuigen die niet geschikt zijn voor de betreffende blend dient dat bij de pomp te worden aangegeven. Dit is voor zover bekend uitsluitend het geval bij een concentratie van 5 tot 10% ethanol in benzine.

Sinds 28 april 2011 geldt verder voor grotere tankstations de verplichting dat ten minste één pomp aanwezig is met benzine waaraan niet meer dan 5% ethanol is toegevoegd.

Metaalhoudende additieven

Het gebruik van specifieke metaalhoudende additieven, en in het bijzonder methylcyclopentadien-mangaan-tricarbonyl (MMT), kan gevolgen hebben voor de volksgezondheid en schade aan motoren en

emissiebeperkingssystemen van voertuigen veroorzaken. Daarom is het nodig dat wanneer brandstof met metaalhoudende additieven wordt verkocht, dit op een label bij de pomp staat aangegeven.

Verbod op inpandig afleveren van lichte olie

Inpandige aflevering van lichte olie aan voertuigen voor het wegverkeer is vanuit brandtechnisch oogpunt ongewenst. Er is een verbod op deze activiteit. Bestaande inpandige afleverinstallaties mogen worden voortgezet, maar moeten wel gaan voldoen aan de eisen van dampretour fase-II (zie hieronder bij '*Dampretour stage-I en fase-II systeem*').

Aardgas-afleverstations

Voor het afleveren van gecompriemd aardgas zijn veiligheidsafstanden opgenomen. Deze afstanden zijn gebaseerd op RIVM-studies. De afstanden zijn afhankelijk van de doorzet (aantal voertuigen per etmaal), de grootte van de buffertank en de aflevering aan bussen of personenvoertuigen. Voor de eisen is verwezen naar PGS 25 (voorheen CPR 17-1).

De PGS 25 geeft voorschriften voor aardgas-afleverstations die in de buitenlucht gecompriemd aardgas afleveren aan voertuigen die aardgas als motorbrandstof gebruiken. PGS 25 bevat onder andere voorschriften over het ontwerp, het gebruik en de keuringen van de installaties. De voorschriften die van toepassing zijn op de indeling van de veiligheidszones, de arbeids- en brandveiligheidseisen zijn uitgezonderd.

Vloeistofdichte voorziening

Het afleveren van brandstoffen moet plaatsvinden boven een vloeistofdichte vloer of verharding.

Als minder dan 25 m³ per jaar wordt afgeleverd, mag het een bodembeschermende voorziening zijn.

Het afstromende afvalwater van deze verharding moet door een olie-afscheider gecombineerd met een slibvangput worden geleid voordat lozing plaatsvindt. Dit heeft een tweeledig doel:

- Kleine morsingen: bij het afleveren van brandstoffen vinden vaak kleinere morsingen van de brandstoffen plaats, dat zich vermengt met het afstromende (hemel)water. De olie-afscheider heeft tot doel te voorkomen dat deze olie geloosd wordt.
- Calamiteiten: het is altijd mogelijk dat er een calamiteit optreedt waardoor er grotere hoeveelheden brandstof uitstromen. De olie-afscheider dient dan als calamiteitsvoorziening. De bulk van die brandstof zal in de afscheider opgevangen worden en zal zich niet verder verspreiden. Naast het voorkomen van milieuverontreiniging wordt daarmee ook het veiligheidsrisico ingeperkt.

Een vloeistofdichte vloer of verharding moet elke 6 jaar, en ook als onderhoud of reparaties niet volgens de voorschriften heeft plaatsgevonden, worden beoordeeld en goedgekeurd.

Binnen het bedrijf moet een geldig inspectierapport met een 'Verklaring vloeistofdichte voorziening' aanwezig zijn. Deze verklaring is in de plaats gekomen van de PBV-verklaring voor vloeistofdichte vloeren, die per 1 oktober 2008 is vervallen (artikel 2.1 van de regeling, zie daarvoor de toelichting voor Bodembedreigende activiteiten).

Voor het afleveren van ureum aan motorvoertuigen gelden bovenstaande eisen ook.

Slibvangput en olie-afscheider

De slibvangput en olie-afscheider moeten voldoen aan en worden gebruikt conform NEN-EN 858-1 en 2. Dit impliceert goed onderhoud en het waarborgen van een goede werking.

Goed onderhoud

Onder goed onderhoud van de slibvangput en de olie-afscheider wordt verstaan het op tijd legen en reinigen en het zo spoedig mogelijk oplossen van geconstateerde gebreken. Wanneer 'op tijd' is, verschilt per type afscheider. Over het algemeen moet de slibvangput of slibvangruimte worden geleegd wanneer deze voor meer dan 50% gevuld is met slib/zand.

Goede werking

Om de goede werking van een slibvangput en olie-afscheider te waarborgen moet de afscheider, naast het verwijderen van olie en slib, ook eenmaal per jaar volledig worden geleegd en gereinigd en onderzocht op aantasting en andere gebreken, gebreken moeten zo spoedig mogelijk verholpen te worden. Daarnaast is

voor een goede werking van de olie-afscheider een juiste werkwijze, zoals de keuze van het reinigingsmiddel en de toepassing van de hogedrukreiniger, van belang om de vorming van emulsies, mengsel tussen olie en water, te voorkomen. Emulsies werken namelijk belemmerend op de werking van de olie-afscheider en kunnen een overschrijding van de lozingsnorm veroorzaken.

Controlevoorziening

Het afvalwater moet bemonsterd kunnen worden. In alle gevallen moet een doelmatige controlevoorziening aanwezig zijn.

PGS 28

Voor afleverinstallaties is PGS 28 het uitgangspunt. In de regeling is een verwijzing opgenomen naar de relevante voorschriften uit de PGS 28. Er is geen verwijzing naar voorschriften die naast PGS 28 ook terugkomen in de BRL K903/07 of het Warenwetbesluit drukapparatuur.

In aanvulling op PGS 28 (voorschrift 7.7) is de controle van eenmaal in de twee jaar van het temperatuurgevoelige element in de omkasting van een afleverzuil opgenomen.

BRL K 903/07

De BRL K 903/07 Beoordelingsrichtlijn voor het procescertificaat 'Regeling Erkenning Installateurs Tankinstallaties' (REIT) bevat onder andere voorschriften over:

- de afstanden tussen de tanks onderling en muren van aangrenzende gebouwen;
- inwendige middellijnen van de vul-, ontluuchtings- en dampretourleidingen.

In de regeling is een verwijzing opgenomen naar deze beoordelingsrichtlijn. Er zijn geen voorschriften uit de BRL opgenomen in de regeling.

Dampretour stage-I en fase-II systeem

Een dampretour stage-I systeem is verplicht op grond van Bijlage IV van de Regeling op-, overslag en distributie benzine milieubeheer (Stcrt. 1995, 250). Deze regeling is direct van toepassing op een tankstation.

Een dampretour fase II-systeem is verplicht. Dampretour fase-II is hetzelfde als dampretour stage-II, dat in Nederland al verplicht was. Door Europese regelgeving is de naam veranderd. Dampretour fase-II is verplicht voor inrichtingen die lichte olie aan motorvoertuigen voor het wegverkeer afleveren. De verplichting voor een dampretour fase-II systeem geldt voor nieuwe en *bestaande inrichtingen*.*

Er geldt een paar uitzonderingen. Dampretour fase-II is niet verplicht voor:

- inrichtingen met een doorzet van minder dan 100 m³ lichte olie per jaar.
- inrichtingen met een doorzet tussen de 100 en 500 m³ lichte olie per jaar voor zover deze niet onder permanente woon- of werkruimten liggen.
- *bestaande inrichtingen** met een maximale afleversnelheid van 10 liter per minuut. Deze inrichtingen zijn vaak klein, omdat het afleveren van de brandstof langzaam gaat. Is de doorzet aan lichte olie toch meer dan 500 m³ (of meer dan 100 m³ indien gelegen onder een permanente woon- of werkruimte), dan is dampretour fase-II verplicht op het moment dat de inrichting wordt gerenoveerd of uitgebreid. Het bevoegd gezag kan wel alvast maatwerkvoorschriften opleggen voor stank of benzeen.
- *bestaande inrichtingen** voor uitsluitend eigen gebruik (dus geen sprake van openbare verkoop). Bij uitsluitend eigen gebruik is dampretour fase-II pas verplicht op het moment dat de inrichting wordt gerenoveerd of uitgebreid. Het bevoegd gezag kan wel alvast maatwerkvoorschriften opleggen voor stank of benzeen.

* *bestaande inrichtingen*: geïnstalleerd voor 1 januari 2012.

Bestaande, zeer grote tankstations (dat wil zeggen met een doorzet aan lichte olie van meer dan 3.000 m³ per jaar) moeten volgens Europese regelgeving uiterlijk op 1 januari 2019 voldoen aan dampretour fase-II, ongeacht of ze hebben gerenoveerd of uitgebreid. In de praktijk voldoen deze tankstations al, dus voor hen verandert er niets.

Bestaande, inpandige afleverinstallaties moeten direct voldoen aan de eisen van dampretour fase-II, los van

eventuele renovatie of uitbreiding. Voor nieuwe in pandige installaties geldt een verbod, maar bestaande mogen blijven. Wel moeten deze een dampretour fase-II hebben, om risico's voor de omgeving en de kans op ongewone voorvallen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.

Bij nieuwe tankstations moet het dampretour fase-II systeem één keer per jaar worden gecontroleerd; is er een automatisch bewakingssysteem, dan is de frequentie teruggebracht tot één keer per drie jaar. Bestaande tankstations die een Stage II-systeem hebben voldoen naar alle waarschijnlijkheid ook aan de eisen van dampretour fase-II. Voor hen verandert er feitelijk niets. De controlefrequentie van het dampretour fase-II systeem blijft eens in de drie jaar. Pas bij renovatie of uitbreiding gaat de normale controlefrequentie gelden (één keer per jaar, of -bij een automatisch bewakingssysteem- eens per drie jaar).

In de regeling zijn voorschriften opgenomen ter voorkoming van brand of explosie van het explosieve damp/luchtmengsel dat door middel van dampretoursysteem wordt teruggevoerd naar de ondergrondse opslagtank. Bij het beoordelen of gebruikte onderdelen aanleiding kunnen geven tot het optreden van brand of explosie, dient men onder andere bedacht te zijn op het optreden van vonken ten gevolge van het gebruik van de betreffende onderdelen en het optreden van onacceptabele temperatuursverhoging door bijvoorbeeld wrijving. Afhankelijk van het ontwerp van het dampretoursysteem zullen meer of minder vlamkerende voorzieningen aangebracht moeten worden.

Installatieboek

Als er een dampretour fase-II aanwezig is, moet deze worden gekeurd, gecontroleerd en gemeten. De inrichtinghouder moet een installatieboek bijhouden, waarin de resultaten van deze metingen, keuringen en controles moeten worden bewaard. De resultaten hoeven niet binnen de inrichting aanwezig te zijn (bijvoorbeeld bij onbemande tankstations), maar ze moeten wel aan het bevoegd gezag beschikbaar kunnen worden gesteld. Er kan overwogen worden om het installatieboek via internet benaderbaar te maken. Het bijhouden van een installatieboek is alleen verplicht bij het afleveren van lichte olie voor de openbare verkoop.

Noodstopvoorziening

Uitsluitend bij bemande aflevering kan volstaan worden met een bedieningsknop bij de kassa, die bediend kan worden door of onder toezicht van het personeel. Wanneer ook of uitsluitend onbemande aflevering plaatsvindt, moet de bedieningsknop goed bruikbaar zijn voor de bezoekers van een tankstation. Er hoeft in principe maar één bedieningsknop voor het gehele tankstation aanwezig te zijn. De plaats van de bedieningsknop moet goed zichtbaar zijn en het eenvoudige gebruik moet verzekerd zijn. De bedieningsknop mag in een kast geplaatst zijn die preventief werkt tegen vandalisme, mits de kast na een eenvoudige handeling te openen is. Het weer op spanning brengen van de afleverinstallatie moet een bewuste handeling zijn. Zodoende wordt bevorderd dat is nagegaan of de onveilige situatie is opgeheven. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren door het weer inschakelen van de zekeringautomaten.

Maatwerk

De voorschriften uit paragraaf 3.3.1 van het besluit ten behoeve van het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen zijn niet uitputtend. Het bevoegd gezag heeft derhalve de mogelijkheid om ten aanzien van deze aspecten maatwerkvoorschriften op grond van het zorgplichtartikel te stellen. Deze mogelijkheid tot maatwerk is met name bedoeld voor situaties waarin er kwetsbare objecten op minder dan 20 meter van de afleverzuil liggen.

Het wassen van motorvoertuigen of carrosserie-onderdelen daarvan

Document	Toelichting "Het wassen van motorvoertuigen of carrosserie-onderdelen daarvan"	
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	§ 3.3.2, artikel 3.23a t/m 3.25 § 6.6, artikel 6.17, lid 2
	Ministeriële Regeling	§ 3.3.2, artikel 3.27
Versie	23 september 2011	

Uitzonderingen

Paragraaf 3.3.2 van het besluit bevat eisen voor het wassen van motorvoertuigen of carrosserie-onderdelen daarvan. Deze eisen gelden echter niet in de volgende situaties:

- als het wassen van motorvoertuigen of carrosserie-onderdelen daarvan niet in de normale bedrijfsvoering past en hooguit één motorvoertuig (geen autobus of vrachtauto) per week wordt gewassen;
- bij agrarische bedrijven, daarvoor gelden de eisen uit de omgevingsvergunning of de daarop van toepassing zijnde besluiten;
- voor het inwendig reinigen van tanks en tankwagens en het inwendig reinigen en ontsmetten van vrachtwagens en andere transportmiddelen, daarvoor gelden de voorschriften uit paragraaf 4.8.1 van het besluit.

Wasplaats

Het wassen van motorvoertuigen of carrosserie-onderdelen daarvan (koetswerk of bovenbouw van een motorvoertuig) moet plaatsvinden in een daarvoor bestemde ruimte met een vloeistofdichte vloer of verharding. De vloer moet afwaterend zijn gelegd naar schrobputten of afvoergoten, die zijn aangesloten op de riolering of een voorziening voor hergebruik van afvalwater.

Een vloeistofdichte vloer of verharding moet elke 6 jaar, en ook als onderhoud of reparaties niet volgens de voorschriften heeft plaatsgevonden, worden beoordeeld en goedgekeurd.

Binnen het bedrijf moet een geldig inspectierapport met een 'Verklaring vloeistofdichte voorziening' aanwezig zijn. Deze verklaring is in de plaats gekomen van de PBV-verklaring voor vloeistofdichte vloeren, die per 1 oktober 2008 is vervallen.

De eisen aan een vloeistofdichte vloer zijn beschreven in artikel 2.1 van de regeling. Een toelichting daarop staat in dit document met toelichtingen onder hoofdstuk "Bodembedreigende activiteiten".

Lozing afvalwater in het vuilwaterriool

Voor het te lozen afvalwater in het vuilwaterriool geldt een norm voor olie van 20 mg/l. Indien het te wassen object olievrij is, is het niet nodig om een olie-afscheider te plaatsen.

Indien de objecten wel zijn verontreinigd met olie en het aannemelijk is dat de norm wordt overschreden, is een olie-afscheider noodzakelijk. Daarnaast geldt voor onopgeloste stoffen, zoals zand, een norm van 300 mg/l. In vrijwel alle gevallen zal een slibvangput noodzakelijk zijn om te voldoen aan deze norm. Indien een goed gedimensioneerde, geplaatste, onderhouden en gebruikte combinatie van slibvangput en olie-afscheider aanwezig zijn (conform NEN-EN 858-1 en 2), geldt voor het afvalwater een norm voor olie van 200 mg/l.

Het afvalwater moet bemonsterd kunnen worden. Daartoe moet een doelmatige controlevoorziening aanwezig zijn.

Onder goed onderhoud van de slibvangput en de olie-afscheider wordt verstaan het op tijd legen en reinigen en het zo spoedig mogelijk oplossen van geconstateerde gebreken. Wat 'op tijd' is, verschilt per type afscheider. Over het algemeen moet de slibvangruimte van de slibvangput worden geleegd wanneer deze voor meer dan 50% gevuld is met slib/zand.

Om de goede werking van een slibvangput en olie-afscheider te waarborgen moet de afscheider ook, naast het verwijderen van olie en slib, eens per vijf jaar volledig worden geleege en gereinigd en onderzocht op aantasting en andere gebreken.

Daarnaast is voor een goede werking van de olie-afscheider een juiste werkwijze, zoals de keuze van het reinigingsmiddel en de toepassing van de hogedrukreiniger, van belang om de vorming van emulsies, een mengsel tussen olie en water, te voorkomen. Emulsies werken namelijk belemmerend op de werking van de olie-afscheider en kunnen een overschrijding van de lozingsnorm veroorzaken.

Meer informatie over zuiveringstechnische voorzieningen bij het wassen van motorvoertuigen kunt u vinden in het Handboek Water (zie <http://www.infomil.nl/onderwerpen/water-bodem/handboek-water/>).

Opslaan van vloeibare brandstof en afgewerkte olie in ondergrondse opslagtanks

Document	Toelichting "Opslaan van vloeibare brandstof en afgewerkte olie in ondergrondse opslagtanks"	
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	§ 3.3.5, artikel 3.29 en 3.30 Afdeling 2.4, artikel 2.10 Afdeling 2.10, artikel 2.24 t/m 2.27 § 6.1, artikel 6.7, lid 5
	Ministeriële Regeling	§ 3.3.4, artikel 3.32 t/m 3.38 § 6.1, artikel 6.5b
Versie	1 januari 2011	

Werkingssfeer

De voorschriften van het besluit zijn niet van toepassing op ondergrondse opslagtanks:

- groter dan 150 m³;
- van ander materiaal dan metaal of kunststof.

Voor dergelijke opslagtanks is een omgevingsvergunning nodig.

Certificatie of erkenning

Een installateur en reparateur moet beschikken over een erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit. Een bestaande certificatie wordt gelijkgesteld met een erkenning. Daarmee wordt voorkomen dat het opslaan in bestaande opslagtanks, die weliswaar onder certificaat zijn aangelegd maar niet door een bedrijf dat beschikt over een erkenning, in strijd is met artikel 3.34 van de regeling.

Keuring

Er zijn geen aparte regels meer opgenomen voor opslagtanks die vóór respectievelijk na 1993 of 1992 zijn aangelegd. Afhankelijk van de aard en de grootte van de opslagtank, plaats waar de opslagtank is gelegen en de vloeistoffen die erin worden opgeslagen, gelden verschillende herkeuringstermijnen. Voor opslagtanks die zijn voorzien van een inwendige coating gelden ruimere keuringstermijnen. Uit onderzoek is gebleken dat inwendige coating zorg draagt voor een langere levensduur en minder afkeur. Deze ruimere herkeuringstermijnen gelden niet als de opslagtanks zijn gelegen in een grondwaterbeschermingsgebied.

Jaarlijkse controle water en bezinksel

Elke ondergrondse opslagtank van staal waarin vloeibare brandstoffen zijn opgeslagen, moet eenmaal per jaar worden gecontroleerd op water en bezinksel. Deze verplichting geldt niet voor opslagtanks van kunststof en voor opslagtanks waarin afgewerkte olie wordt opgeslagen. Afgewerkte olie moet jaarlijks worden verwijderd uit een opslagtank.

Kathodische bescherming

Een kathodische bescherming tegen corrosie moet worden aangebracht als uit een bodemweerstandsmeting is gebleken dat de specifieke elektrische weerstand van de grond minder is dan 100 ohmmeter. Als een kathodische bescherming niet verplicht is, dan moet tenminste eens per 15 jaar een bodemweerstandsmeting worden uitgevoerd. Tevens moet in dat geval ten minste eenmaal per jaar een stroomopdrukproef worden uitgevoerd, tenzij de specifieke elektrische weerstand van de bodem meer bedraagt dan 100 ohmmeter en beschadiging van de tankinstallatie door zwerfstromen niet te verwachten is.

Verwijdering

Verwijdering van een ondergrondse opslagtank is verplicht als deze niet is goedgekeurd. Na afkeuring van een tank moet de tank binnen acht weken worden verwijderd. Niet alleen de tank maar ook alle aanwezige leidingen en appendages moeten worden verwijderd. Ook in die leidingen en appendages kunnen vloeistoffen zijn achtergebleven en moeten derhalve worden verwijderd. Als verwijdering van de tank redelijkerwijs niet kan worden gevergd dan mag deze (samen met de leidingen en appendages) ook onklaar worden gemaakt. Voor zowel het verwijderen als onklaar maken geldt dat dit moet worden uitgevoerd door een erkend bedrijf. Als de tank na afkeuring wordt gerepareerd en na reparatie alsnog wordt goedgekeurd, kan het opslaan worden gecontinueerd. Ook als het opslaan wordt beëindigd is verwijdering verplicht.

Op grond van artikel 2.11 van het besluit is het verplicht om binnen zes maanden na beëindiging van het opslaan een bodemonderzoek te verrichten en eventueel veroorzaakte verontreinigingen te herstellen.

Opslaan van gevaarlijke stoffen en bodembedreigende stoffen in verpakking

Document	Toelichting "Opslaan van gevaarlijke stoffen en bodembedreigende stoffen in verpakking niet zijnde vuurwerk, vaste kunstmeststoffen, asbest, gedemonteerde airbags en gordelspanners en andere ontplofbare stoffen"	
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	§ 4.4.1, artikel 4.1 § 6.14, artikel 6.25
	Ministeriële Regeling	§ 4.4.1, artikel
Versie	1 januari 2011	

Werkingssfeer

Paragraaf 4.1.1. is van toepassing op het opslaan van gevaarlijke stoffen, CMR-stoffen en bodembedreigende stoffen in verpakking. Hiervan zijn uitgezonderd het opslaan van vuurwerk, vaste kunstmeststoffen, asbest, gedemonteerde airbags en gordelspanners en andere ontplofbare stoffen. Voorschriften voor het opslaan van deze stoffen zijn opgenomen in andere paragrafen van het besluit.

PGS 15

De eisen zijn gebaseerd op de richtlijn PGS 15 "Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen; Richtlijn voor brandveiligheid, arbeidsveiligheid en milieuveiligheid", VROM, juni 2005. PGS 15 beschrijft voor verpakte gevaarlijke stoffen en CMR-stoffen de wijze van opslag, conform de stand der techniek. De voorschriften in de PGS 15 zijn gebaseerd op de Wet milieubeheer, de Arbeidsomstandighedenwet en -regelgeving en het Bouwbesluit. In het Activiteitenbesluit zijn alleen de voorschriften uit de PGS 15 overgenomen die met de Wet milieubeheer geregeld moeten worden. De PGS 15 is te downloaden van www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl. Meer informatie over de eisen uit PGS 15 en uitleg over de diverse soorten opslagvoorzieningen staat in de Handleiding PGS 15 op de website van InfoMil.

In principe moet de opslag van verpakte gevaarlijke stoffen en verpakte CMR-stoffen, spuitbussen, stoffen van de klasse 4 en gasflessen voldoen aan de aangegeven hoofdstukken van de PGS 15. De PGS 15 is niet van toepassing op:

- verpakte gevaarlijke stoffen van de klasse 1, 7 en 9 met uitzondering van de stoffen met classificatiecode M6 en M7, die gevaarlijk zijn voor het aquatisch milieu;
- specifieke stoffen van klasse 3, zoals alcoholhoudende dranken en dieselolie;
- werkvoorraad;
- in een verkoopruimte aanwezige opslag;
- opslag in vervoerseenheden zoals opleggers en tankauto's;
- opslag van gevaarlijke stoffen in verpakking die staan aangesloten op leidingen;
- tijdelijke opslag;
- opslag in relatief geringe hoeveelheden.

Voor deze wijze van opslag zijn zo nodig specifieke eisen in het besluit en de regeling opgenomen.

Van CPR 15 naar PGS 15

De PGS 15 is op bepaalde punten verschillend van de voormalige richtlijnen CPR 15-1, CPR 15-2 en CPR 15-3. Een belangrijk verschil met de CPR 15 is dat in de PGS 15 de vervoerswetgeving (het ADR) is gekozen als basis om stoffen op hun gevarenklasse in te delen en niet meer, zoals voorheen, de Wet milieugevaarlijke stoffen (Wms). De bepalingen uit de PGS 15 zijn hierdoor beter inpasbaar in het logistieke management van bedrijven.

Inhoudelijk zijn er enkele belangrijke verschillen, omdat bepaalde stoffen in verpakking voorheen op grond van de Wms wel als gevaarlijk worden beschouwd en op grond van de ADR niet (en andersom). Daarnaast zijn er stoffen in verpakking die op grond van de ADR wel als gevaarlijk worden beschouwd, maar die niet aan de eisen van de PGS 15 hoeven te voldoen. In de voorschriften van het besluit en de regeling is er

rekening mee gehouden dat de overstap van de CPR 15-1 naar de PGS 15 ook tot enkele verzwaringen kan leiden. In bepaalde gevallen kan met maatwerkvoorschriften afgeweken worden van de bepalingen uit de PGS 15. Hieronder worden enkele voorbeelden van de genoemde categorieën weergegeven:

	WMS- classificatie	ADR- klasse	CPR	PGS
Stoffen met classificatie "irriterend" of "schadelijk"	Ja	meestal niet	ja	nee, tenzij wel ADR
Accu's	nee	ja	nee	ja
Brandbare stoffen met een vlampunt tussen de 55 °C en 61 °C	nee	ja	nee	ja
Alcoholhoudende dranken	nee	ja	nee	nee
Niet giftige en niet bijtende viskeuze oplossingen en homogene mengsels met een vlampunt van 23 °C en hoger	nee	ja	nee	nee
Verwarmde brandbare vloeistoffen met UN nummer 3256	nee	ja	nee	nee
Dieselolie, gasolie of lichte stookolie met een vlampunt tussen 61 °C en 100 °C	nee	ja	nee	nee

Tevens is de werkingssfeer van de PGS 15 uitgebreid met categorieën gevaarlijke stoffen die in de CPR 15-richtlijnen waren uitgezonderd, zoals gasflessen, spuitbussen en zeer licht ontvlambare stoffen (voor een volledige opsomming zie paragraaf 1.2 van de PGS 15).

CMR-stoffen

CMR-stoffen zijn stoffen die volgens Europese normen zijn geclassificeerd als carcinogeen, mutageen of reprotoxisch. Aangezien de ADR-indeling uitgaat van acute effecten - en niet van gezondheidseffecten op de langere termijn - kunnen deze stoffen in allerlei ADR-klassen voorkomen, of zelfs helemaal niet ADR-geclassificeerd zijn.

Ondergrenzen (tabel 4.6 van de regeling)

Hoeveelheden kleiner dan de in tabel 4.6 van de regeling weergegeven ondergrenzen hoeven niet te voldoen aan de eisen voor opslag. De ondergrens voor de in totaal aanwezige verpakte gevaarlijke stoffen bedraagt 50 kg of liter en voor klasse 8 en 9 is de ondergrens 250 kg of liter. Afhankelijk van het karakter en de grootte van het bedrijf moet worden bepaald of genoemde ondergrenzen per bedrijf, per gebouw, per afdeling of anderszins gelden. Als een bedrijf naast de noodzakelijke werkvoorraden op meerdere locaties in het bedrijf hoeveelheden gevaarlijke stoffen beneden de ondergrenzen opslaat, zal de functionaliteit hiervan moeten worden aangetoond (zie voorschrift 3.1.2 van de PGS 15).

Hierbij geldt dat wanneer sprake is van verschillende verpakte gevaarlijke stoffen waarvoor verschillende ondergrenzen gelden, de ondergrens voor de totale hoeveelheid verpakte gevaarlijke stoffen naar rato moet worden berekend. Naar rato betekent dat de ondergrens voor een combinatie van stoffen op 100% moet worden gezet.

Voorbeeld 1.

0,5 liter CMR-stof (50% van de betreffende ondergrens) +
5 liter klasse 3, verpakkingsgroep II (20% van de betreffende ondergrens) +
50 liter klasse 8 (20% van de betreffende ondergrens)

= totaal van 90% waardoor de PGS 15 niet van toepassing is.

Voorbeeld 2.

Als 1 liter CMR-stof wordt opgeslagen (100% van de betreffende ondergrens), dan heeft dat tot gevolg dat door toevoeging van elke andere hoeveelheid van een andere stofklasse de totale ondergrens van 100% wordt overschreden en de PGS 15 van toepassing is.

Gelimiteerde hoeveelheden (Limited Quantities, LQ)

Dit zijn gevaarlijke goederen in kleine hoeveelheden in verpakkingen die overeenkomstig 3.4.3 t/m 3.4.6 van het ADR worden gebruikt. De verpakkingen behoeven volgens het ADR (3.4.1) slechts te voldoen aan de algemene verpakkingsvoorschriften van 4.1.1.1, 4.1.1.2 en 4.1.1.4 t/m 4.1.1.8 van het ADR. Als het vervoer onder de gelimiteerde hoeveelheden valt dan zijn de voorschriften van alle hoofdstukken van het ADR niet van toepassing op het vervoer van die stof of dat voorwerp, tenzij in hoofdstuk 3.4 van het ADR anders is bepaald. De LQ stoffen blijven echter wel ADR geclassificeerd waardoor zij onder het regime van de opslag van gevaarlijke stoffen vallen. Daar waar in de regeling of de PGS 15 melding is gemaakt van uitzonderingen voor gelimiteerde hoeveelheden, geldt dat uitsluitend indien de gelimiteerde hoeveelheden zich in de oorspronkelijke ADR-verpakking bevinden. Voor een aangebroken LQ-verpakking gelden de uitzonderingen niet meer.

Werkvoorraad

De definitie van werkvoorraad is vermeld in artikel 3.1.3 van de PGS 15. Onder werkvoorraad kan onder meer worden verstaan: koelvloeistof in kleine hoeveelheden in kan of wandbar, remvloeistof in kleine verpakkingen zoals blikken en smeerolie in blikken of oliebar. Over de grootte van de werkvoorraad is regelmatig discussie, duidelijk is dat de PGS 15 geen exacte hoeveelheden noemt wat nog onder werkvoorraad kan worden verstaan en dat dit ter beoordeling van het bevoegd gezag is.

Gevaarlijke afvalstoffen

Gevaarlijke afvalstoffen zijn als zodanig gekwalificeerd in de Europese afvalstoffenlijst (Eural). Deze komen echter niet altijd overeen met 'gevaarlijk' overeenkomstig ADR-kwalificatie. Aan deze wetgeving ligt namelijk een andere systematiek en doelstelling ten grondslag. Uitsluitend verpakte gevaarlijke afvalstoffen die onder de bepalingen van het ADR vallen, moeten in een PGS 15 voorziening worden opgeslagen. De algemene regel voor classificatie van afvalstoffen uit het ADR is: bij een mengsel van verpakte gevaarlijke stoffen met niet-gevaarlijke stoffen is de meest gevaarlijke component bepalend voor de classificering en krijgt het hele afvalstoffenmengsel deze classificatie. Voor de exacte manier van classificatie van afvalstoffen wordt verwezen naar § 2.1.3 van het ADR. Vaak zal een gevaarlijke afvalstof conform Eural ook onder de bepalingen vallen van het ADR.

Spuitbussen, gaspatronen, aanstekers

Bedoeld zijn spuitbussen (UN 1950), gaspatronen of aanstekers met brandbaar gas of navulpatronen voor aanstekers met brandbaar gas (UN 1057) behorende tot de klasse 2 van het ADR. Hieronder worden niet die verpakte gevaarlijke stoffen verstaan waarvoor vrijstellingen gelden op basis van het ADR, zoals spuitbussen met slagroom.

Opslag koolzuurflessen

Flessen met kooldioxide met een doelmatige drukontlastvoorziening zijn volgens de drukontwerpeisen voorzien van een breekplaat die bezwijkt bij een druk van 250 bar, terwijl de fles zelf ten minste een druk van 600 bar kan weerstaan. Dit betekent dat de fles bij drukopbouw, bijvoorbeeld door overvullen, boven de 250 bar niet zal barsten, maar door het breken van de breekplaat zal afblazen. Om die reden is besloten om de PGS 15 niet van toepassing te verklaren op de opslag van koolzuurflessen met een doelmatige drukontlastvoorziening. Flessen met blusgas zijn in de PGS 15 al uitgezonderd van de desbetreffende voorschriften. Deze uitzondering is hier overgenomen. Voor dit soort gasflessen gelden echter onverminderd de eisen voor het dragen van een ADR-etiket en de (her)keuringsvereisten.

Autogas

De aanwezigheid en het gebruik van gasflessen die gevuld zijn met autogas is verboden, met uitzondering van voor interne transportmiddelen aanwezige gasflessen (vorkheftrucks e.d.).

Uitzonderingen op de werkingssfeer van de PGS 15

Sommige stoffen zijn uitgezonderd van de werkingssfeer van PGS 15. Redenen hiervoor zijn bijvoorbeeld:

- dat er specifieke veiligheidsmaatregelen nodig zijn (in die gevallen is meestal een omgevingsvergunning nodig);

- dat het niet nodig is deze stoffen in een aparte opslagvoorziening op te slaan (in dat geval bevat het besluit of de regeling aparte voorschriften);
- dat de eisen aan de opslag elders zijn opgenomen.

In de twee laatste gevallen is de bepaling uit de regeling, dat de opslag moet plaatsvinden overeenkomstig PGS 15, niet van toepassing. Hieronder wordt daarop nader ingegaan.

ADR klasse 1 (vuurwerk) en 7 (radioactieve stoffen)

Het artikel om verpakte gevaarlijke stoffen op te slaan conform de PGS 15 geldt niet voor stoffen van ADR klasse 1 en ADR klasse 7. Met ADR klasse 1 wordt hier bijvoorbeeld consumentenvuurwerk bedoeld. Dit valt wel onder ADR klasse 1, maar hiervoor geldt een apart opslagregime op grond van het Vuurwerkbesluit afwijkend van de PGS 15. Voorschriften voor andere ontplofbare stoffen staan in paragraaf 4.1.2 van het besluit en de regeling. Opslag van radioactieve stoffen, ADR klasse 7, valt eveneens niet onder deze bepaling. Hierop is het regime van de Kernenergiewet van toepassing.

ADR klasse 9

Voor verpakte gevaarlijke stoffen van klasse 9 is het niet nodig deze in een PGS 15-voorziening op te slaan, uitgezonderd de stoffen met classificatiecode M6 en M7, die gevaarlijk zijn voor het aquatisch milieu. Verpakte gevaarlijke stoffen van ADR klasse 9 met classificatiecode M6 zijn 'stoffen die het aquatisch milieu verontreinigen, vloeibaar' en classificatiecode M7 'stoffen die het aquatisch milieu verontreinigen, vast'.

Accu's

Voor de opslag van accu's geldt dat accu's rechtop moeten staan en dat "oude" accu's boven een lekbak of vloeistofdichte vloer of verharding opgeslagen moeten worden (artikel 4.3 regeling). Hiermee is de vraag of elke accu onder het regime van de PGS 15 valt niet meer relevant omdat voor accu's voor een eigen opslagregime is gekozen.

Alcoholhoudende dranken

Met consumentenverpakking wordt hier de verpakking bedoeld waarin consumenten goederen of producten kunnen kopen in een winkel of detailhandelsbedrijf. Alcoholhoudende vloeistof met een alcoholpercentage van 70% heeft een vlampunt van 21 graden Celsius en is dus brandbaar. Voor de opslag van alcoholhoudende dranken in consumentenverpakking gelden geen bijzondere opslageisen omdat deze zijn uitgezonderd in de PGS 15.

Stoffen met UN-nummer 3256

Stoffen met UN-nummer 3256 zijn volgens ADR als volgt gedefinieerd: 'verwarmde vloeistof n.e.g., met een vlampunt hoger dan 61 graden Celsius, bij een temperatuur gelijk aan of hoger dan haar vlampunt (verwarmde brandbare vloeistof)'. Deze stoffen worden in de PGS niet beschouwd als een brandbare vloeistof van ADR-klasse 3 en vallen er daarom niet onder (zie voorschrift 1.5 van de PGS 15).

Viskeuze stoffen (verven, lakken, vernissen, lijmen, diepdrukinkten e.d.)

Met 'niet giftige en niet bijtende viskeuze oplossingen en homogene mengsels met een vlampunt van 23°C en hoger' zijn viskeuze stoffen bedoeld zoals verven, lakken, vernissen, lijmen, diepdrukinkten. Deze vloeien bij lekkage op grond vanwege hun viscositeit langzaam uit. Met homogene mengsels worden mengsels bedoeld die goed gemengd zijn. De uitzonderingsbepaling komt voort uit de PGS 15 en was ook al eerder opgenomen in CPR 15-2 (paragraaf 2.2). Of een bepaalde stof onder deze "viscositeitsregel" valt zou de producent moeten kunnen aangeven op grond van het productinformatieblad.

Gasflessen / waterinhoud 125 liter

Gebleken is dat in de praktijk regelmatig gewerkt wordt met gasflessen met een waterinhoud van 60 liter. Met het ophogen van de ondergrens van 115 liter waterinhoud naar 125 liter wordt gerealiseerd dat het gebruik van twee gasflessen met een waterinhoud van 60 liter niet verboden worden aan de voorschriften voor de opslag van gasflessen uit de PGS 15.

Gasflessen buiten een opslagvoorziening

Gasflessen die niet in een opslagvoorziening zijn geplaatst, zoals gasflessen die in gebruik zijn op een laswagen of gasflessen met blusgas, moeten wel voldoen aan de voorschriften 6.2.3, 6.2.9 en 6.2.13 van PGS 15. Hiermee wordt gewaarborgd dat alle in het bedrijf aanwezige gasflessen zijn voorzien van een ADR-etiket. Bovendien moeten de gasflessen zijn gekeurd en moeten beschadigde gasflessen worden verwijderd.

Verpakking

Als in de voorschriften wordt gesproken over 'in verpakking' worden hiermee naast de 'oude' omschrijving 'emballage' tevens gasflessen, spuitbussen en dergelijke bedoeld, tenzij in het voorschrift anders is aangegeven.

Verpakkingen aangesloten op een installatie

De PGS 15 is niet van toepassing op verpakkingen die via leidingen zijn aangesloten op een installatie, zoals een aangesloten IBC of gasfles. Voor verpakkingen met vloeibare gevaarlijke stoffen gelden de eisen van artikel 4.10 en voor het leidingwerk artikel 4.9 van de regeling, evenals de eisen van de Arbo-regelgeving. Omdat een verpakking die is aangesloten op een installatie niet aan de PGS 15 hoeft te voldoen, en dus niet in een opslagvoorziening hoeft te worden geplaatst, zijn ook de afstandseisen hierop niet van toepassing.

Voor gasflessen die via een leiding zijn aangesloten zijn geen voorschriften opgenomen. Het is mogelijk om hier door middel van maatwerk voorschriften aan te stellen.

Autodemontage en verpakking

Bij autodemontagebedrijven wordt de overgebleven brandstof uit het autowrak afgetapt. Benzine (lichte olie) en diesel die geschikt zijn voor hergebruik worden in een aparte opslagvoorziening opgeslagen. Als de benzine en diesel niet geschikt zijn om te worden hergebruikt, wordt deze opgeslagen in een aparte opslagvoorziening voor vuile brandstoffen.

De opslag van benzine en vuile brandstoffen vindt vanuit veiligheidsoverwegingen vrijwel altijd plaats in ondergrondse opslagreservoirs of een enkele keer in ingeterpte opslagtanks. Bij een aantal demontagebedrijven is er voor gekozen om vanwege de aanwezigheid van een bodemverontreiniging de afgetapte vloeibare brandstoffen in een bovengrondse stationaire verpakking van maximaal 270 liter op te slaan. Hoewel het hier om stationaire opslag gaat met aangesloten leidingen en appendages, maar de inhoud per verpakking niet groter is dan 270 liter, is hier, conform de definitie van een opslagtank, geen sprake van opslag in een stationaire opslagtank maar van opslag in verpakking.

Op grond van voorschrift 4.9a van de regeling moeten deze verpakkingen voor opslag van afgetapte vloeibare brandstoffen voldoen aan diverse bepalingen uit PGS 30 (Vloeibare aardolieproducten, Buitenopslag in kleine installaties). Onder vloeibare brandstoffen wordt hier verstaan de afgetapte brandstoffen uit autowrakken die door autodemontagebedrijven opnieuw worden ingezet als brandstof voor motorvoertuigen, voor eigen gebruik (zowel dieselolie als lichte olie (benzine) én de afgetapte brandstoffen die NIET voor hergebruik geschikt zijn (de "vuile" brandstoffen).

Autodemontage en opstelruimte verpakkingen met afgetapte brandstoffen

Voor de ruimte bij een autodemontagebedrijf waar de verpakkingen voor de opslag van afgetapte vloeibare brandstoffen, inclusief de daarbij behorende leidingen en appendages, zijn opgesteld gelden speciale eisen ten aanzien van o.a. brandwerendheid, leidingdoorvoeringen en de vloer. Deze eisen zijn opgenomen in artikel 4.9b van de regeling, en afgeleid van het KIWA-rapport "RIE-beoordeling ontwerp kleine tankinstallatie op specifieke ADB (autodemontagebedrijf)-locaties, Risico inventarisatie en evaluatie" (paragraaf 1.4 onder het kopje "de brandwerende dichte ruimte"). en een aantal relevante artikelen uit PGS 15.

De eisen uit dit rapport betreffende voldoende ventilatie van de ruimte zijn niet opgenomen omdat dit over arbo-aspecten gaat.

Tijdelijke opslag

Er is sprake van tijdelijke opslag bij:

- opslag van verpakte gevaarlijke stoffen die korter dan 48 uur binnen de inrichting verblijven en aan derden zijn geadresseerd;
- opslag van verpakte gevaarlijke stoffen die langer dan 48 uur binnen de inrichting verblijven en aan derden zijn geadresseerd.

Voor opslagsituaties korter dan 48 uur wordt verwezen naar voorschrift 3.1.6 van de PGS 15. Deze opslagsituaties hebben zowel betrekking op locaties voor goederen die meteen worden doorgevoerd naar andere bedrijven als op locaties waar goederen worden gereedgemaakt voor afvoer of waar goederen worden geplaatst voordat opslag in de opslagvoorziening plaatsvindt.

Voor situaties langer dan 48 uur zijn de eisen opgenomen in de regeling. Daarnaast is een aantal verpakte gevaarlijke stoffen genoemd die niet op een tijdelijke opslagplaats aanwezig mogen zijn. Hiervoor is aangesloten bij voorschrift 3.1.6 van de PGS 15.

Het is van belang dat hulpdiensten bij de bestrijding van incidenten of calamiteiten beschikken over de relevante gegevens van de in een inrichting aanwezige gevaarlijke stoffen. Ook de tijdelijke opslag van verpakte gevaarlijke stoffen dient om deze reden geregistreerd te worden. De registratie dient te voldoen aan voorschrift 3.18.1 van PGS 15.

Opslag in verkoopruimten

Artikel 4.8 van de regeling is van toepassing op de opslag in verkoopruimten van gevaarlijke stoffen en CMR-stoffen in verpakking, voor zover dit stoffen betreft die daadwerkelijk voor de verkoop zijn bestemd. Gevaarlijke stoffen en CMR-stoffen voor eigen gebruik mogen niet in een verkoopruimte worden opgeslagen; dergelijke stoffen vallen onder het regime van de artikelen 4.2 tot en met 4.7.

Stoffen, die zijn bestemd voor de verkoop, zijn over het algemeen in kleinverpakking opgeslagen. Bovendien is de verpakking afgesloten en wordt deze binnen het bedrijf nooit geopend. Hierdoor neemt het gevaar voor de omgeving en het milieu in belangrijke mate af ten opzichte van de situatie dat de stoffen in het bedrijf worden toegepast. Basisvereiste is dat de opslag brandveilig is. Hiervoor zijn eisen opgenomen, die hierna zijn toegelicht. Deze eisen zijn overigens niet van toepassing op de opslag in verkoopruimten van producten bestemd voor de persoonlijke verzorging, zoals scheerschuim, deodorant en haarlak.

Opslag is brandveilig als opslagvoorzieningen voldoen aan PGS 15

PGS 15 is niet van toepassing op verpakte gevaarlijke stoffen in verkoopruimten. Dat betekent echter niet, dat de eisen in de PGS 15 niet een afdoende beschermingsniveau waarborgen. Om deze reden is de mogelijkheid gegeven dat opslagvoorzieningen welke voldoen aan de PGS 15 in verkoopruimten worden gebruikt. De toe te passen voorzieningen moeten ontworpen zijn voor de daarin opgeslagen hoeveelheden gevaarlijke stoffen.

Opslag is brandveilig als hoeveelheden zijn beperkt overeenkomstig tabel 4.8

Een voldoende beschermingsniveau kan worden bereikt door de maximaal aanwezige hoeveelheden gevaarlijke stoffen te beperken. Deze maximale hoeveelheden zijn opgenomen in tabel 4.8. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen verkoopruimten die zijn gelegen onder ruimten met een gevoelige functie en andere verkoopruimten. Met ruimten met een gevoelige functie wordt bedoeld een ruimte van derden met een woon-, bijeenkomst-, cel-, gezondheidszorg- en/of logiesfunctie.

Bij gebruik lekbakken voor ADR klasse 3 mag meer worden opgeslagen

Voor alle verkoopruimten geldt dat de maximaal toegestane hoeveelheid afhankelijk is van het feit of er stoffen met ADR klasse 3 (ontvlambare vloeistoffen, zoals terpentijn, brandspiritus of wasbenzine) zonder lekbakken worden opgeslagen. Bij afwezigheid van lekbakken zullen in geval van brand de opgeslagen brandbare vloeistoffen een plasbrand veroorzaken, die zich over het gehele winkeloppervlak kan verspreiden. Wanneer stoffen uit ADR klasse 3 in of boven lekbakken worden opgeslagen, wordt het oppervlak van een plasbrand zoveel mogelijk beperkt tot de plaats van ontstaan. Het heeft de voorkeur om de opvangvoorziening tevens vlamdovend uit te voeren. Hierbij worden de zuurstoftoevoer en het

verdampend oppervlak beperkt, waardoor uiteindelijk de verbranding wordt beëindigd. Om te voorkomen dat de lekbak overstroomt en daardoor een plasbrand zich alsnog ongecontroleerd kan verspreiden, moet de lekbak alle boven de bak opgeslagen vloeistoffen kunnen opvangen. Verder moet een lekbak onbrandbaar zijn en bestand zijn tegen de opgeslagen stoffen. Overigens geldt dat spuitbussen niet boven lekbakken hoeven te worden opgeslagen. De in spuitbussen aanwezige brandbare stoffen zijn over het algemeen gassen onder druk, waarvan het niet erg waarschijnlijk is dat die in geval van een incident of brand in de lekbak zullen worden opgevangen.

Verkoopruimte onder ruimte met gevoelige functie

Voor verkoopruimten die onder een ruimte met een gevoelige functie zijn gelegen, zijn de maximaal toegestane hoeveelheden van stoffen met ADR klasse 2 en 3 (met uitzondering van gebruiksklare ruitensproeiervloeistof met een vlammpunt van meer dan 40 °C) ook afhankelijk van het feit of de verkoopruimte als brandcompartiment is uitgevoerd. Is dit het geval en is de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag (wdbdo) tussen de verkoopruimte en de ruimte met gevoelige functie 60 minuten of meer, dan mag een dubbele hoeveelheid van ADR klasse 2 en 3 worden opgeslagen. Opslag in een verkoopruimte met een weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van minder dan 60 minuten is uitsluitend toegestaan als er sprake is van individuele consumentenverpakkingseenheden (zoals jerrycans of blikken) met een inhoud van ten hoogste 5 liter.

De in tabel 4.8 opgenomen verpakte gevaarlijke stoffen zijn onderverdeeld in 3 categorieën, waarvoor voor elk maximale hoeveelheden zijn aangegeven. Deze categorieën betreffen de volgende stoffen en verpakkingen:

Cat	Soort verpakte gevaarlijke stoffen	Omschrijving en voorbeelden
I	gevaarlijke stoffen en CMR- stoffen in verpakking, met uitzondering van verfproducten in metalen verpakking (III)	Deze categorie betreft alle gevaarlijke stoffen en CMR-stoffen in verpakking, met uitzondering van verfproducten die vallen onder categorie III. De bij deze categorie aangegeven maximale hoeveelheden zijn inclusief de stoffen die vallen onder II.
II	verpakte gevaarlijke stoffen van ADR klasse 2 of 3, met uitzondering van verfproducten in metalen verpakking (III)	Hieronder vallen spuitbussen, brandbare vloeistoffen en oplosmiddelen, harsoplossingen, aardolieproducten. Voorbeelden zijn terpentine, wasbenzine, thinner, aceton, stickerverwijderaar, verfverduuners en gereedschapsreinigers.
III	verfproducten die als gevaarlijke stoffen zijn aangewezen (ADR klasse 3), in metalen verpakking	Dit zijn de reguliere verfblikken, met zowel verven die met een organisch oplosmiddel moeten worden verdund als verven die met water worden verdund. Ook de laatste categorie kan nog een aanzienlijk gehalte aan organische oplosmiddelen bevatten. Voor alle verkoopruimten geldt een maximale hoeveelheid van 8.000 liter.

Of een artikel tot een van de hiervoor genoemde stofcategorieën behoort, wordt vastgesteld aan de hand van het veiligheidsinformatieblad (MSDS). Een aantal verfproducten, waaronder bijvoorbeeld latex muurverf, wordt niet aangemerkt als gevaarlijke stof en is over het algemeen in kunststof verpakt. Dergelijke verfproducten vallen buiten de reikwijdte van dit artikel, zodat geen beperkingen worden gesteld aan de hoeveelheden die in een verkoopruimte aanwezig mogen zijn.

Opslag grotere hoeveelheden

Met name in de doe-het-zelf-branchen kan het voorkomen dat men meer verfproducten en aanverwante producten in de verkoopruimte wil opslaan dan op basis van tabel 4.8 is toegestaan. Het bevoegd gezag kan voor een dergelijke situatie maatwerkvoorschriften stellen met betrekking tot de wijze van opslag. Het bevoegd gezag baseert de maatwerkvoorschriften op een door het bedrijf ingediend programma van eisen (PvE). Dit programma van eisen moet een overzicht geven van de bouwkundige, installatietechnische en organisatorische maatregelen die zullen worden genomen. Daarnaast moet zijn aangetoond dat deze

maatregelen leiden tot eenzelfde niveau van brandveiligheid als kan worden bereikt door de hoeveelheden te beperken of gebruik te maken van PGS 15 opslagvoorzieningen.

In het PvE kan onder andere worden ingegaan op het toepassen van een rookwarmte afvoerinstallatie, het toepassen van een lokale blusinstallatie, het toepassen van ruimtelijke scheiding of brandwerende voorzieningen en andere veiligheids- en beheersmaatregelen die bijvoorbeeld te ontleen zijn aan de PGS 15. Voor het PvE kan gebruik worden gemaakt van de methodiek uit het model Integrale Brandveiligheid Bouwwerken (IBB). Dit document is te vinden op de website van Brandweer Kennisnet (www.brandweerkennisnet.nl, zoekterm IBB).

Grotere hoeveelheden mogen pas worden opgeslagen, nadat op basis van een goedkeurend inspectierapport is aangetoond dat de getroffen maatregelen overeenkomstig het PvE zijn uitgevoerd.

Bodembeschermende voorzieningen

Het opslaan van verpakte bodembedreigende vloeistoffen in deugdelijke verpakking, bijvoorbeeld verpakking die voldoet aan de eisen van de ADR, kan plaatsvinden op een vloeistofkerende vloer of een andere bodembeschermende voorziening. Met adequate beheersmaatregelen wordt daarmee een verwaarloosbaar bodemrisico bereikt.

Ook verpakkingen die niet aan de eisen van de ADR voldoen kunnen deugdelijk zijn. De eisen van de ADR zijn namelijk specifiek bedoeld voor transport. Voor het opslaan van een werkvoorraad aan gevaarlijke stoffen en bodembedreigende stoffen is aangesloten bij de PGS 15. Een werkvoorraad aan brandbare vloeistoffen van meer dan 50 liter moet vanuit veiligheidsoogpunt plaatsvinden boven een lekbak. Ook voorwerpen waaruit een bodembedreigende vloeistof kan lekken zoals poetsdoeken en oude oliefilters moeten opgeslagen worden in een deugdelijke verpakking of boven een lekbak.

Opslag boven een oppervlaktewaterlichaam

Opslag van gevaarlijke of bodembedreigende stoffen in verpakking boven een oppervlaktewaterlichaam vindt bijvoorbeeld plaats bij bunkerstations voor de binnenvaart. Opslag van dergelijke stoffen boven het oppervlaktewater is alleen toegestaan op een binnenschip.

Opslag boven oppervlaktewater in een bunkerstation is zo uitgevoerd dat het schip als lekbak dienst doet. Het was niet mogelijk om artikel 4.10 van de regeling hierop van toepassing te verklaren, omdat hieraan de eisen voor bodembeschermende voorzieningen (zoals bijvoorbeeld bodemonderzoek) verbonden zijn. Daarom is in artikel 4.10a lid 1-4 van de regeling een doorvertaling gemaakt van de relevante eisen die gelden voor een lekbak, toegepast als bodembeschermende voorziening, naar opslag boven oppervlaktewater.

Artikel 3.35 lid 1 van het besluit geeft aan dat boven oppervlaktewater in principe geen gevaarlijke of bodembedreigende stoffen mogen worden opgeslagen. Een uitzondering is de opslag in een binnenschip dat voldoet aan de eisen van de binnenvaartregelgeving. De Binnenvaartwet stelt eisen aan de constructieve veiligheid van dergelijke schepen. Het Binnenvaartbesluit geeft aan wanneer een binnenschip een certificaat van onderzoek moet hebben. Op de opslag van gevaarlijke stoffen in verpakking in een dergelijk binnenschip zijn daarnaast ook de normale PGS15-eisen van toepassing (via artikel 4.3 van de regeling).

Buiten de benedendekse opslag op een binnenschip met certificaat mag boven oppervlaktewater geen opslag van gevaarlijke of bodembedreigende stoffen plaats vinden. Dit geldt dus ook voor de opslagen die volgens artikel 4.6 van de regeling niet aan artikel 4.3 of 4.4 van de regeling hoeven te voldoen. Reden hiervoor is het grotere milieurisico van opslag boven oppervlaktewater. In een opslagvoorziening voor gasflessen (meestal een kooiconstructie) die voldoet aan artikel 4.4 van de regeling is dit risico minimaal. Vandaar dat deze opslag wel is toegestaan.

In de regeling zijn verder, voor stoffen die boven oppervlaktewater aanwezig zijn, op grond van artikel 4.1 lid 9 van het besluit, voorschriften gesteld om te voorkomen dat bij lekkage een oppervlaktewaterlichaam verontreinigd kan raken. In lid 9 worden de begrippen "gevaarlijke stoffen", "CMR-stoffen" en "vloeibare bodembedreigende stoffen" gebruikt. De reden hiervoor is de uniformiteit van de begrippen. Alle verontreinigende of schadelijke stoffen vallen onder één of meer van de gebruikte termen.

Gevaarlijke of bodembedreigende stoffen mogen bovendecks alleen aanwezig zijn in het kader van overslag of laden en lossen of het aan dek klaarzetten van verpakkingen voor klanten, zolang die verpakkingen dermate kort aan dek aanwezig zijn dat er geen sprake is van opslag. Dergelijke bestellingen worden enkele uren van te voren klaargezet. In die gevallen moet ervoor gezorgd worden dat bij een incident geen stoffen in het oppervlaktewater kunnen raken. Dit betekent in ieder geval dat er een doelmatige fysieke voorziening is, die vrijgekomen stoffen tegenhoudt zolang als nodig is om de stoffen op te ruimen voordat deze in het oppervlaktewater terecht kunnen komen. Feitelijk zijn dit dezelfde eisen die op het land op grond van de NRB zouden gelden.

Veiligheidsafstanden

Afstanden opslagvoorziening voor gevaarlijke stoffen

Op basis van onderzoek van de Nederlandse Organisatie voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek (TNO) en Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) is vastgesteld dat een afstand van 20 meter voldoende groot is om risicovolle situaties als gevolg van het ontstaan van toxische verbrandingsproducten te voorkomen. Ook constateren TNO en RIVM dat deze veiligheidsafstand kan worden gereduceerd tot 8 meter als voor de opslagvoorziening een weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag (WBDBO) geldt van 60 minuten of een daaraan gelijkwaardige voorziening (bijvoorbeeld een sprinklerinstallatie). Op grond hiervan is in het besluit opgenomen dat als de opslagvoorziening is uitgevoerd als brandcompartiment of als tussen de opslagvoorziening en de woning van derden een brandwerende voorziening van voldoende omvang aanwezig is, de afstand ten minste 8 meter bedraagt.

De afstandseisen gelden zodra er brandbare gevaarlijke stoffen in de opslagvoorziening aanwezig zijn.

Afstanden opslagvoorziening voor gassen

Bij een in de buitenlucht gesitueerde opslagvoorziening voor meer dan 1.000 liter brandbare gassen in gasflessen, gemeten naar de waterinhoud, geldt een afstand van 15 meter tussen de opslagvoorziening en een woning van derden. Deze afstand kan teruggebracht worden tot 7,5 meter door een voldoende brandwerende voorziening. Als sprake is van twee opslagvoorzieningen van elk 500 liter brandbare gassen in gasflessen hoeft niet te worden voldaan aan deze afstand. Op grond van voorschrift 6.2.5 van de PGS 15 moet een opslagvoorziening wel op een bepaalde afstand zijn gelegen van andere brandbare objecten binnen het bedrijf. De opslagvoorziening met gasflessen met brandbare inhoud wordt hierbij als brandbaar object beschouwd. Voor een opslagvoorziening voor gasflessen, die in een gebouw is gesitueerd, gelden geen afstandseisen ten opzichte van omliggende (bedrijfs-)gebouwen en de inrichtingsgrens, maar zal een brandcompartiment gerealiseerd moeten worden.

Maatwerkvoorschriften

De richtlijn PGS 15 bevat een groot aantal voorschriften voor de opslag van gevaarlijke stoffen in verpakking. Deze voorschriften zijn voor de meeste bedrijven zonder meer uitvoerbaar. Bij een aantal voorschriften in de PGS 15 is echter voorzien in de mogelijkheid tot het stellen van afwijkende voorschriften in individuele gevallen, daar waar de bedrijfsvoering anders onnodig zou worden beperkt. Te denken is aan voorschriften voor gezamenlijke opslag, werkvoorraden, ondergrenzen per inrichting of per locatie binnen een inrichting en het af- en overtappen in opslagruimten. Het bevoegd gezag kan deze afwijkingen via maatwerkvoorschriften opleggen. In artikel 4.5 van de regeling is opgesomd voor welke aspecten van de PGS 15 maatwerk gesteld kan worden. Voorschriften van de PGS 15 die niet in artikel 4.5 genoemd zijn kunnen niet met maatwerk verfijnd worden, ook niet op grond van het gelijkwaardigheidsbeginsel van artikel 1.8 van de PGS 15. Met een maatwerkvoorschrift is het bijvoorbeeld mogelijk om op grond van voorschrift 3.18.1 van de PGS 15 (journaal en registratie) expliciet een journaal en bijvoorbeeld deelname aan een Centraal Registratie Punt te verlangen. De overige genoemde artikelen uit de PGS 15 hebben betrekking op het gezamenlijk opslaan van andere goederen met gevaarlijke stoffen (3.1.1), of de ondergrenzen gelden per inrichting of per bedrijfsonderdeel (3.1.2), het begrip werkvoorraad (3.1.3), de aftap- en ompakwerkzaamheden in een opslagvoorziening (3.1.4), het voorzieningenniveau in een overslag- of laad- en losgedeelte (3.1.6) en brandwerende voorzieningen, branddetectie en aanwezigheid van deskundig personeel (3.2.1.5a).

De hiervoor beschreven mogelijkheid tot maatwerk is vooral bedoeld voor grote en complexe bedrijven waar men gewend is om te werken met interne werkprocedures voor arbeids- en milieuveiligheid. Bij de beoordeling van de maatwerkvoorschriften spelen ook de staat van onderhoud van het gebouw, de brandcompartimenten, de losse brandveiligheidskasten, maar ook de installaties en organisatie van het bedrijf een rol. Voor de toetsing en borging van de maatwerkvoorschriften kan bijvoorbeeld worden aangesloten bij de ontwikkelingen van de Integrale Borging Brandveiligheid (IBB).

Omgevingsvergunning

Het besluit geldt niet voor alle opgeslagen verpakte gevaarlijke stoffen. In bijlage I van het Besluit omgevingsrecht is aangegeven voor de opslag van welke soorten of hoeveelheden gevaarlijke stoffen in verpakking een omgevingsvergunning nodig is. In dat geval gelden de voorschriften uit de omgevingsvergunning voor de gehele opslag van verpakte gevaarlijke stoffen. De opslag van gevaarlijke stoffen anders dan in verpakking of in opslagtanks (bijvoorbeeld los gestort) is vergunningplichtig.

Opslag meer dan 10.000 kg per opslagvoorziening

Opslagvoorzieningen met een opslagcapaciteit van meer dan 10.000 kg per opslagvoorziening vallen niet onder het besluit. Dit betekent dus ook dat een inrichting door de aanwezigheid van een dergelijke opslagvoorziening vergunningplichtig wordt. In de regeling is geen limiet gesteld aan het aantal PGS 15 opslagvoorzieningen met minder dan 10 ton per opslagvoorziening, dat in een bedrijf aanwezig mag zijn. Dit betekent dat bij één bedrijf meerdere PGS 15 opslagvoorzieningen, elk maximaal tot 10 ton, aanwezig kunnen zijn. Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI) en het Besluit risico's zware ongevallen (BRZO) vormen hier in feite de grens van de reikwijdte van het besluit.

Opslag in een laad- losgedeelte

Er is ook een omgevingsvergunning nodig indien in een of meerdere laad- en losgedeelte(n) in totaal meer dan 10.000 kg verpakte gevaarlijke stoffen of CMR stoffen aanwezig kunnen zijn. Deze bepaling is bedoeld voor bedrijven voor op- en overslag van verpakte gevaarlijke stoffen, en tijdelijke opslag plaatsvindt in een laad- en losgedeelte. Daarbij geldt dat deze stoffen binnen 48 uur de inrichting moeten verlaten en daarnaast aan derden moeten zijn geadresseerd.

Opslag in een opslagvoorziening voor tijdelijke opslag

Er is ook een omgevingsvergunning nodig indien in een of meerdere opslagvoorziening(en) speciaal bestemd voor tijdelijke opslag in totaal meer dan 10.000 kg verpakte gevaarlijke stoffen of CMR stoffen aanwezig kunnen zijn. Deze bepaling is bedoeld voor bedrijven voor op- en overslag van verpakte gevaarlijke stoffen, en opslag plaatsvindt in een opslagvoorziening speciaal bestemd voor tijdelijke opslag. Daarbij geldt dat deze stoffen langer dan 48 uur in de inrichting moeten verblijven en daarnaast aan derden moeten zijn geadresseerd.

Opslag stoffen in bepaalde gevarenklassen

De meeste gevaarlijke stoffen mogen (met een maximum van 10.000 kilogram per opslagvoorziening) binnen een inrichting worden opgeslagen onder algemene regels. Slechts bij zeer specifieke stoffen geldt een vergunningplicht. Deze specifieke stoffen zijn bij deze vraag opgesomd. Het gaat bijvoorbeeld om bepaalde voor zelfontleding vatbare brandbare stoffen (klasse 4.1 verpakkingsgroep I), organische peroxiden (klasse 5.2) en zeer giftige stoffen (klasse 6.1).

Indien de onderstaande verpakte gevaarlijke stoffen of CMR-stoffen worden opgeslagen dan is een omgevingsvergunning nodig:

- **ADR klasse 4.1 verpakkingsgroep I**: brandbare vaste stoffen, zelfontledende vaste stoffen en vaste ontplofbare stoffen in niet explosieve toestand (voorbeelden van stoffen met verpakkingsgroep I zijn ureumnitraat, trinitrotolueen en ammoniumpikraat (bevochtigd))
- **ADR klasse 5.2 (> 1.000 kg)**: organische peroxiden (zoals benzoylperoxide) indien meer dan 1.000 kg aanwezig is
- **ADR klasse 5.2 (indien niet in LQ verpakking)**: organische peroxiden indien deze aanwezig zijn in andere verpakkingen dan LQ verpakkingen (LQ=Limited Quantities, zie hieronder)

- **ADR klasse 6.1 verpakkingsgroep I (> 1.000 kg):** giftige stoffen (voorbeelden van giftige stoffen met verpakkingsgroep I zijn diverse arseenverbindingen, diverse cyanideverbindingen, cyaanwaterstof, strychnine en dimethylsulfaat)
- **ADR klasse 8 verpakkingsgroep I met aanvullend etiket 6.1 (> 1.000 kg):** bijtende stoffen met verpakkingsgroep I die ook giftig zijn (bijvoorbeeld fluorwaterstofzuur (HF), rokend zwavelzuur (oleum), broom of broomoplossing)

Lozingen algemeen

Document	Toelichting "Lozingen algemeen"	
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	Afdeling 2.2, artikel 2.2, 2.2a en 2.3 § 6.1, artikel 6.2, 6.3 en 6.5
	Ministeriële Regeling	nvt
Versie	1 juli 2011	

Algemeen

De Waterwet, die op 22 december 2009 in werking is getreden, is in tegenstelling tot zijn voorganger de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) uitsluitend van toepassing op directe lozingen in een oppervlaktewaterlichaam (en direct op de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI)). De mogelijkheden om een directe lozing in een oppervlaktewaterlichaam, die in beginsel verboden is, alsnog toe te staan zijn als gevolg hiervan gewijzigd. Onder de Wvo kon zo'n lozing worden toegestaan met een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.2 van het besluit, onder de Waterwet kan dat met een Watervergunning. In welke gevallen er precies een Watervergunning nodig is, hangt af van de lozingsroute en of de lozing in het Activiteitenbesluit in beginsel is toegestaan.

Lozingen die zijn toegestaan in het Activiteitenbesluit

Lozingen in het vuilwaterriool

Lozingen in het vuilwaterriool zijn toegestaan mits wordt voldaan aan de voorschriften van het besluit. Als het besluit geen concrete voorschriften verbindt aan een lozing op het vuilwaterriool, dan geldt de zorgplicht op grond van artikel 2.1 van het besluit. De lozer heeft de verantwoordelijkheid om te beoordelen of de lozing voldoet aan de zorgplicht. Dit kan bijvoorbeeld door het raadplegen van richtlijnen of handboeken of door overleg met het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag kan bij het ontbreken van concrete voorschriften in het besluit eventueel in een maatwerkvoorschrift, op grond van artikel 2.1 concrete voorwaarden aan de lozing stellen.

Lozingen die expliciet zijn toegestaan

Het lozen in een oppervlaktewaterlichaam, op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater die geen vuilwaterriool is, is alleen toegestaan als dit in hoofdstuk 3 of 4 van het besluit expliciet is vermeld. Dit is bijvoorbeeld het geval voor lozingen van grondwater en huishoudelijk afvalwater. Voor deze lozingen moet worden voldaan aan de specifieke voorschriften die zijn opgenomen in het besluit. Alle overige lozingen via deze routes zijn in beginsel verboden. Het bevoegd gezag kan voor lozingen die expliciet zijn toegestaan maatwerkvoorschriften stellen als het besluit daar de mogelijkheid voor biedt (zie ook Maatwerkvoorschriften).

Lozingen die niet zijn toegestaan in het Activiteitenbesluit

Lozingen, anders dan in een vuilwaterriool, die niet expliciet zijn toegestaan in het besluit, zijn in beginsel verboden. Deze lozingen kunnen worden toegestaan door het bevoegd gezag. De procedure waarmee deze toestemming wordt verleend, is afhankelijk van de lozingsroute.

Lozingsroute: op of in de bodem of in een schoonwaterstelsel

De Wet milieubeheer is van toepassing op lozingen op of in de bodem of in schoonwaterstelsels. Het bevoegd gezag (gemeente of provincie) kan deze lozingen met een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.2 van het besluit toestaan, als het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet. Pas wanneer een dergelijk maatwerkvoorschrift is gesteld, mag lozen plaatsvinden. In dit voorschrift kunnen voorwaarden voor het lozen worden opgenomen.

Het verbod om in de bodem te lozen geldt niet als aan het lozen voorschriften zijn gesteld in een vergunning op grond van artikel 14 van de Grondwaterwet. Dit komt voor bij warmte/koude opslag in de bodem, waarbij grondwater wordt onttrokken en weer in de bodem wordt gebracht.

Lozingsroute: direct in een oppervlaktewaterlichaam en op een RWZI

De Waterwet is van toepassing op lozingen die direct in een oppervlaktewaterlichaam plaatsvinden en lozingen direct op de RWZI. De lozingen die op grond van artikel 1.6 van het besluit niet zijn toegestaan, zijn verboden op grond van artikel 6.2 van de Waterwet. Voor deze lozingen is een vergunning op grond van de Waterwet vereist voordat het lozen mag plaatsvinden. Deze vergunning kan verleend worden door de waterbeheerder, waarbij de korte voorbereidingsprocedure volgens de Algemene wet bestuursrecht mag worden toegepast.

Overgangsrecht toestemming directe lozingen

Bedrijven hoeven voor lozingen die vóór 22 december 2009 zijn toegestaan met een maatwerkvoorschrift op grond van de zorgplichtbepaling in artikel 2.2 van het besluit geen Watervergunning aan te vragen. Voor deze lozingen wordt het maatwerkvoorschrift gelijkgesteld met een Watervergunning.

Maatwerkvoorschriften

Op lozingen, waarvoor een Watervergunning is vereist, is het Activiteitenbesluit niet van toepassing en is geen maatwerk op grond van het besluit mogelijk. Voor de overige lozingen, is het van belang dat het besluit twee vormen van maatwerk onderscheidt:

Maatwerkvoorschriften waarmee het verbod op lozen wordt opgeheven

Op grond van artikel 2.2 van het besluit kunnen lozingen op of in de bodem of in een schoonwaterstelsel, die niet expliciet toegestaan zijn in het besluit, met een maatwerkvoorschrift worden toegestaan. Bij een inrichting type C beperkt dit zich tot lozingen, die een gevolg zijn van activiteiten in hoofdstuk 3 van het besluit.

Het bevoegd gezag heeft tevens de mogelijkheid om een rechtstreekse lozing in het grondwater toe te staan (maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.2 van het besluit).

Wanneer in een specifiek geval het bevoegd gezag, al dan niet op verzoek van het bedrijf voornemens is om bij maatwerkvoorschrift een lozing toe te staan die tot aanzienlijke gevolgen voor het milieu zou kunnen leiden, maar vanuit het oogpunt van de bescherming van het milieu door het bevoegd gezag wel toelaatbaar wordt geacht, dan moet het bevoegd gezag bij de voorbereiding van het maatwerkvoorschrift de openbare voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 Awb) toepassen.

Maatwerkvoorschriften waarmee concrete voorwaarden aan de lozing gesteld kunnen worden

Voor lozingen die in het Activiteitenbesluit geregeld zijn, maar waaraan in besluit en regeling niet voor alle aspecten concrete voorschriften zijn gesteld, kan het bevoegd gezag concrete voorwaarden aan de lozing verbinden met een maatwerkvoorschrift.

Ten aanzien van de aspecten die geregeld zijn, staat de mogelijkheid tot maatwerk expliciet in de voorschriften bij de desbetreffende activiteit, waarbij de ruimte voor de nadere invulling is beschreven.

Als een aspect niet uitputtend geregeld is en bij de activiteit geen expliciete maatwerkmogelijkheid is opgenomen, dan is er met maatwerk op grond van artikel 2.1 van het besluit een nadere invulling mogelijk. Hier is bijvoorbeeld sprake van als de lozing als gevolg van een bepaalde activiteit stoffen bevat, waaraan in het besluit geen eisen zijn gesteld, maar die wel schadelijk zijn voor de waterkwaliteit. Op grond van artikel 2.1 van het besluit kunnen dan bij maatwerkvoorschrift grenswaarden voor deze stoffen gesteld worden. Als het voorschrift wel grenswaarden voor een bepaalde stof bevat en dat voorschrift niet de mogelijkheid biedt om die grenswaarde bij maatwerkvoorschrift aan te scherpen, dan is dit ook niet mogelijk met een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.1.

Emissiemeting

In artikel 2.3 is vermeld aan welke voorwaarden een emissiemeting ter controle op de naleving van de emissie-eisen moet voldoen. Per parameter is de bepalingsmethode vastgelegd. Daarnaast is een norm opgenomen voor monsternamen en voor conservering van dat monster. Omdat de emissiegrenswaarden betrekking hebben op afvalwater en op het totaal van opgeloste en niet opgeloste stoffen in het afvalwater, is

het van belang dat het monster niet gefilterd wordt en dat de stoffen die zich onopgelost in het afvalwater bevinden, meegenomen worden in de analyse. Deze voorwaarden moeten in acht worden genomen bij het volgen van de norm voor de monsternamen, de conservering daarvan en de bepalingmethode. Het is mogelijk om een andere bepalingmethode toe te passen. Het bevoegd gezag moet dan aantonen dat de methode gelijkwaardig is.

Gecombineerde behandeling van lozingen

De voorwaarden (o.a. emissiegrenswaarden) waaraan voor een lozing voldaan moet worden zijn in het Activiteitenbesluit per activiteit gedefinieerd. In de praktijk kan het efficiënter zijn om stromen afkomstig van verschillende activiteiten gecombineerd te behandelen. Omdat in dit geval niet meer aan de afzonderlijke voorwaarden uit het Activiteitenbesluit kan worden getoetst, is hiervoor een maatwerkmogelijkheid opgenomen. Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift een gecombineerd voorschrift opstellen, zoals dat eerder in vergunningen gebruikelijk was.

Voorwaarde is wel, dat het belang van de bescherming van het milieu zich niet tegen een gecombineerde behandeling van de afvalwaterstromen verzet. De samenvoeging van de stromen moet dus niet ten koste gaan van het niveau van milieubescherming. Daarvan zou bijvoorbeeld sprake kunnen zijn, wanneer door samenvoeging een geconcentreerde stroom zodanig zou worden verdund, dat het zuiveringsrendement van de gezamenlijke zuivering lager zou zijn dan bij afzonderlijke zuivering van de stromen.

Uit (de motivatie bij) het maatwerkvoorschrift moet wel blijken dat dit mogelijk is met behoud van het niveau van milieubescherming. Als een dergelijk maatwerkvoorschrift kan worden verleend, hoeft niet meer getoetst te worden aan de afzonderlijke emissiegrenswaarden per activiteit.

Bevoegd gezag

Met de inwerkingtreding van de Waterwet (per 22 december 2009) is, afhankelijk van de lozingsbestemming, er nog maar één bevoegde instantie: de gemeente of provincie voor de indirecte lozingen, lozingen in rioolstelsels, en lozingen in of op de bodem (Wm) en de waterbeheerder voor de directe lozingen in een oppervlaktewaterlichaam (Waterwet).

Gezamenlijk overleg tussen de waterbeheerder en het Wm-bevoegd gezag over de beslissing op een aanvraag blijft van belang. Voor de aanvraag van een omgevingsvergunning is dit wettelijk geregeld in de Wabo. Op grond van de Wabo moet het bevoegd gezag de waterbeheerder bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning in de gelegenheid stellen advies uit te brengen. Het advies van de waterbeheerder kan bindend of niet bindend zijn. De waterbeheerder mag alleen een bindend advies uitbrengen, wanneer de doelmatige werking van de RWZI zou worden belemmerd of de kwaliteitsdoelstellingen van een oppervlaktewaterlichaam zouden worden overschreden.

Er is geen formeel adviesrecht van de waterbeheerder bij het opstellen van maatwerkvoorschriften voor indirecte lozingen in het kader van het Activiteitenbesluit. Ook in deze gevallen is het, gezien de gemeenschappelijke belangen, echter nuttig dat het bevoegd gezag contact houdt met de waterbeheerder over de invulling van de voorschriften en de wijze waarop daar in de handhaving mee om wordt gegaan. Artikel 3.8 van de Waterwet zet hiertoe aan.

Meer informatie kunt u vinden in het Handboek Water (zie <http://www.infomil.nl/onderwerpen/water-bodem/handboek-water/>).

Bodembedreigende activiteiten

Document	Toelichting "Bodembedreigende activiteiten"	
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	Afdeling 2.4, artikel 2.9 en 2.11 § 6.4, artikel 6.10
	Ministeriële Regeling	Afdeling 2.1, artikel 2.1 t/m 2.6 § 6.1 artikel 6.1 t/m 6.3
Versie	1 januari 2011	

Bodembedreigende activiteiten

Als bodembedreigende activiteiten worden uitgevoerd, moeten bodembeschermende voorzieningen en maatregelen worden getroffen. Gestreefd moet worden naar een verwaarloosbaar risico voor de bodem, zoals bedoeld in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (hierna: NRB). De NRB duidt dit verwaarloosbare bodemrisico aan als bodemrisico categorie A.

Of er sprake is van een bodembedreigende situatie hangt af van de aard van de activiteit en de betrokken stoffen. De NRB somt de bedrijfsactiviteiten op die als bodembedreigend worden beschouwd. Bodembedreigend zijn opslag, overslag en intern transport van bulkvloeistoffen, opslag en verlading van stort- en stukgoed, procesactiviteiten, procesbewerkingen en een aantal overige activiteiten.

Voor specifieke activiteiten is bij betreffende activiteit vermeld op welke wijze een verwaarloosbaar risico wordt bereikt.

Voorzieningen en maatregelen

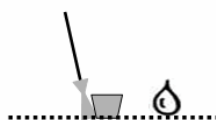
De NRB geeft aan hoe een verwaarloosbaar bodemrisico kan worden bereikt. Afhankelijk van de categorie waarin een bedrijfsactiviteit valt, zijn er meestal diverse combinaties van voorzieningen en maatregelen mogelijk om de bodem te beschermen.

Bodembeschermende voorziening

Voorzieningen

vloeistofdichte voorziening
(vloeistof)kerende voorziening
lekbak

Maatregelen en incidentenbeheer

onderhoudprogramma
inspectie
toezicht
incidentenmanagement

Onder voorzieningen worden fysieke voorzieningen begrepen, zoals vloeistofdichte vloeren en verhardingen, vloeistofkerende vloeren en lekbakken. Dergelijke voorzieningen moeten altijd in combinatie met de daarbij behorende maatregelen worden toegepast. Zo moet een vloeistofdichte vloer of verharding periodiek op

vloeistofdichtheid worden gekeurd door een gekwalificeerde inspecteur en moeten vloeistofkerende voorzieningen altijd gepaard gaan met organisatorische beheermaatregelen of incidentenmanagement.

In het algemeen geldt dat hoe zwaarder de voorziening, hoe lichter het maatregelpakket dat nodig is. Een 'zware' voorziening is bijvoorbeeld een vloeistofdichte vloer. Een dergelijke voorziening is relatief duur, maar vergt veel minder maatregelen dan bijvoorbeeld een vloeistofkerende vloer.

Brongerichte voorzieningen en maatregelen

Brongerichte voorzieningen en maatregelen zijn gericht op het voorkomen van emissies. Enkele voorbeelden:

Procedures die het risico voor de bodem reduceren;

- vervanging van bodemverontreinigende stoffen door andere stoffen;
- vermindering van voorraden;
- bundelen van bodembedreigende activiteiten.

Het treffen van extra voorzieningen;

- bodembedreigende stoffen in installaties in hun omhulling houden;
- verbetering van afdichtingen van apparatuur;
- dubbelwandige systemen met een lekdetectievoorziening.

Effectgerichte voorzieningen en maatregelen

Effectgerichte voorzieningen en maatregelen zijn gericht op het tegengaan van indringing in de bodem en hebben tot doel de verspreiding naar en in de bodem (immissie) te voorkomen of te beperken.

Enkele voorbeelden:

- het aanbrengen van vloeistofdichte vloer of verharding;
- het onmiddellijk opruimen van gemorste vloeistoffen;
- het uitvoeren van een bodemonderzoek.

Controle

In tegenstelling tot vloeistofdichte vloeren is er bij vloeistofkerende voorzieningen niet of nauwelijks sprake van een controle op de effectiviteit. Vloeistofdichte vloeren en verhardingen moeten aan eisen voldoen en moeten periodiek gekeurd te worden.

Voor vloeistofkerende voorzieningen geldt alleen dat vloeistoffen die daarop terechtkomen, moeten worden opgeruimd, voordat indringing in de bodem kan plaatsvinden. De controle bij vloeistofkerende voorzieningen is gericht op de organisatorische beheermaatregelen. Anders gezegd: Is het personeel geïnstrueerd hoe te handelen bij calamiteiten of morsingen? Zijn er voldoende hulpmiddelen aanwezig waarmee gemorste stoffen kunnen worden opgeruimd, voordat deze in de bodem terecht kunnen komen?

Vloeistofdichte vloer

Voor een vloeistofdichte vloer of verharding gelden de volgende maatregelen: periodieke keuring door een inspectie-instelling, reparatie, regelmatig onderhoud en een jaarlijkse controle. Een vloeistofdichte vloer of verharding of geomembraanbaksysteem moet zijn beoordeeld en goedgekeurd. Een keuring is alleen verplicht als een vloeistofdichte vloer of verharding verplicht is dan wel als er keuzevrijheid is en door het bedrijf wordt gekozen worden voor een vloeistofdichte vloer of verharding als bodembeschermende voorziening. Een keuring is niet verplicht als een van oorsprong vloeistofdichte vloer of verharding aanwezig is, maar niet meer als zodanig wordt gebruikt. In dat geval kan de vloer of verharding worden aangemerkt als een vloeistofkerende voorziening waarbij het uiteraard wel verplicht is de daarbij behorende beheermaatregelen te treffen.

Een vloeistofdichte vloer of verharding moet elke 6 jaar en tevens indien onderhoud of reparaties niet volgens de voorschriften heeft plaatsgevonden worden beoordeeld en goedgekeurd.

Beoordeling moet plaatsvinden volgens een door het Besluit bodemkwaliteit aangewezen normdocument. Normdocumenten worden ontwikkeld en beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB).

Uitzondering jachthavens

Voor bedrijven die voorheen vielen onder het Besluit jachthavens is in artikel 6.3 bepaald dat de keuringsverplichting tot en met 29 februari 2008 niet van toepassing is op vloeistofdichte vloeren en verhardingen die zijn aangelegd vóór 1 januari 1992. Ook voor vloeistofdichte vloeren en verhardingen bij jachthavens die zijn aangelegd vanaf 1 januari 1992 tot en met 28 februari 2005 geldt de verplichting niet tot en met 28 februari 2011. Tot slot is in de overgangsbepalingen bepaald dat de keuringsverplichting tot en met twee jaar na de aanleg niet geldt voor vloeistofdichte vloeren en verhardingen bij jachthavens die zijn aangelegd vanaf 1 maart 2005 tot en met 31 december 2007.

Uitzondering geomembraanbaksystemen

Geomembraanbaksystemen die voor 1 december 2001 zijn aangelegd, kunnen op grond van artikel 6.2 onder bepaalde voorwaarden worden toegepast bij tankstations die zich direct aan de openbare weg bevinden. De grens is gelegd op 1 december 2001 omdat het vanaf die datum pas mogelijk is om geomembraanbaksystemen aan te laten leggen door op grond van BRL K908 gecertificeerde bedrijven. Alleen geomembraanbaksystemen die door gecertificeerde bedrijven zijn aangelegd kunnen worden gekeurd op basis van CUR/PBV-aanbeveling 44. Bij afkeuring zal het geomembraanbakstelsel moeten worden vervangen of zal een vloeistofdichte vloer of verharding moeten worden aangelegd. De uitzondering geldt alleen als aan de voorwaarden is voldaan die staan genoemd in artikel 6.2. Deze voorwaarden komen overeen met de eisen die de Stichting COFIZE stelt voor de financiële zekerheidsstelling. Bovendien geldt voor deze systemen de verplichting om grondwaterpeilbuizen te installeren en jaarlijks te laten bemonsteren (zie artikel 2.2, vierde lid van de regeling).

Erkenning inspectie-instelling

De inspectie-instelling moet beschikken over een erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit. Dat is een beschikking afgegeven door de ministers van VROM en Verkeer en Waterstaat waarmee wordt vastgesteld dat de instelling voldoet aan de voorwaarden voor erkenning. De belangrijkste voorwaarde is dat de instelling moet zijn geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie. Omdat de verplichting voor inspectie-instellingen om te beschikken over een erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit pas geldt vanaf 1 januari 2007 is een overgangsregeling opgenomen voor inspectie-instellingen die voor die datum waren geaccrediteerd of gecertificeerd. Inspectie-instellingen die tot 1 oktober 2006 waren gecertificeerd en inspectie-instellingen die tot 1 januari 2007 waren geaccrediteerd voor het inspecteren van vloeistofdichte vloeren en verhardingen worden gelijkgesteld met een erkende inspectie-instelling (zie artikel 6.1 van de regeling).

Niet inspecteerbaar

De keuringsverplichting geldt niet als de vloeistofdichte vloer of verharding niet inspecteerbaar is. Volgens CUR/PBV-aanbeveling 44 is daarvan sprake als door de feitelijke situering, het gebruik en / of aanwezigheid van (grote) procesapparatuur de voorziening niet kan worden beoordeeld. Als de voorziening niet inspecteerbaar is dan kan de inspectie-instelling zich geen goed beeld vormen van de vloeistofdichtheid. Van niet inspecteerbaarheid is bijvoorbeeld sprake als er een grote machine op de vloer is geplaatst die niet eenvoudig te verplaatsen is. Als de conclusie luidt dat een voorziening niet inspecteerbaar is dan zal het bedrijf een voorstel kunnen doen om deze op vloeistofdichtheid te beoordelen. Het bevoegd gezag zal dit voorstel moeten beoordelen.

Keuring na aanleg

Een vloeistofdichte vloer of verharding die net is aangelegd moet direct gekeurd worden. Op deze regel is een uitzondering gemaakt als de vloer of verharding is aangelegd door een bedrijf dat daartoe is erkend op grond van het Besluit bodemkwaliteit (en dus is gecertificeerd voor het aanleggen van bodembeschermende voorzieningen). In dat geval hoeft de eerste keuring pas plaats te vinden binnen zes jaar na aanleg. Feitelijk kan dit worden aangemerkt als een beloning voor het onder kwaliteitsborging laten aanleggen van een vloeistofdichte vloer of verharding.

Voor tankstations voor het wegverkeer is het verplicht dat de vloeistofdichte vloer of verharding wordt aangelegd door een bedrijf erkend op grond van het Besluit bodemkwaliteit. Voor andere geldt geen verplichting voor het aanleggen van een vloeistofdichte vloer of verharding door een erkend bedrijf.

Aanvullende maatregelen

Alleen de aanwezigheid van een vloeistofdichte voorziening is niet voldoende. Aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk:

- geconstateerde gebreken moeten verholpen worden;
- voorzieningen moeten regelmatig worden onderhouden;
- ten minste jaarlijks moeten de voorzieningen worden gecontroleerd; dit kan door het bedrijf zelf of uitbesteed worden aan een inspectie-instelling.

Vloeistofkerende vloer

Als vloeistofkerende voorzieningen worden toegepast, zijn beheermaatregelen noodzakelijk.

De NRB verdeelt de beheermaatregelen in geval van verwaarloosbaar bodemrisico in:

- een inspectieprogramma voor apparatuur en emballage, en
- een spill control programma.

De concrete acties van de bij een activiteit behorende beheermaatregelen moeten zijn uitgewerkt in procedures en werkinstructies. Hierin moeten verwijzingen zijn opgenomen naar de daarbij benodigde documentatie en verantwoordelijke personen, alsmede een indicatie voor de benodigde frequentie van die acties.

Er is een onderscheid te maken tussen de beheermaatregelen bij morsen en bij lekken.

Bij morsen is er sprake van actief handelen en (dus) van toezicht zodat direct ingrijpen (control) in preventieve zin mogelijk is. Lekkage wordt door toeval of bij programmatische inspectie geconstateerd en leidt tot ingrijpen achteraf. In beide gevallen moeten medewerkers over gerichte kennis en vaardigheden beschikken om te voorkomen dat (vloeistof)stoffen de bodem zullen belasten en hoe te handelen in geval van bodembelasting.

Bij het opruimen van spills (ten gevolge van morsen of lekkage) worden absorptiemiddelen en andere materialen ingezet. Deze middelen en materialen moeten worden gecontroleerd en worden aangevuld na ieder incident. Een interne incidentenprocedure moet voorzien in terugkoppeling met voorraadbeheer na ieder incident.

Inspectieprogramma

In het inspectieprogramma moet een relatie zijn gelegd tussen:

- Preventieve acties: onderhoudsinstructies op basis van apparatuurspecificatie-eisen, (visuele) inspectie van apparatuur, emballage en voorzieningen;
- Repressieve acties: schoonhouden van opvangvoorzieningen en nodig aanpassen van onderhoudsinstructies en -frequenties, en
- Vervolg acties: vastleggen van gebreken, gepleegd onderhoud en vervanging.

Spill control programma

Er moet een relatie worden gelegd tussen:

- Preventieve acties: werkinstructies en toezicht;
- Repressieve acties: inzet van middelen, en
- Vervolg acties: vastleggen van incidenten, afvoer van verontreinigd materiaal en aanvullen middelen.

Bewaren van documenten

Aan de hand van deze documenten kan het bevoegd gezag controleren in hoeverre aan de voorschriften is voldaan. Om controle mogelijk te maken is het dus nodig dat deze documenten aanwezig zijn en gedurende zekere tijd worden bewaard. De documenten moeten binnen het bedrijf worden bewaard en ter inzage worden gehouden voor het bevoegd gezag of op een door het bevoegd gezag te stellen termijn beschikbaar worden gesteld. Het is ook mogelijk dat de documenten in digitale vorm beschikbaar worden gehouden. Via de digitale weg moet het bevoegd gezag dan de beschikking te kunnen krijgen over deze documenten.

Periodiek bodemonderzoek (grondwaterpeilbuizen)

Periodieke controle van het grondwater is noodzakelijk in geval van:

- Opslag van vloeibare brandstof, afgewerkte olie of pekkel in een ondergrondse opslagtank.
- Geomembraanbaksystemen die niet zijn aangelegd door een gecertificeerd bedrijf.

Per ondergrondse opslagtank moet een grondwaterpeilbuis worden geïnstalleerd. Als er meerdere opslagtanks aanwezig zijn kan worden volstaan met één grondwaterpeilbuis per drie ondergrondse opslagtanks mits deze opslagtanks niet verder dan tien meter van elkaar zijn verwijderd. De afstand van tien meter slaat op het totaal. De drie ondergrondse tanks moeten daarom binnen tien meter zijn gelegen.

Als een ondergrondse opslagtank dubbelwandig is uitgevoerd of in een afgedekte betonnen bak is geplaatst met een systeem van lekdetectie in de wand of de bak hoeft geen periodieke controle van het grondwater uitgevoerd te worden. Met dergelijke voorzieningen kunnen gebreken in de opslagtank namelijk snel worden ontdekt zodat bodemverontreiniging kan worden voorkomen.

Geomembraanbaksystemen die niet zijn aangelegd door een gecertificeerd bedrijf, kunnen niet worden gekeurd volgens CUR/PBV-aanbeveling 44 (zie toelichting bij artikel 2.1). Voor dergelijke systemen geldt dan ook een uitzondering op de keuringsverplichting, maar moet het grondwater regelmatig wordt onderzocht op aanwezige bodemverontreiniging door vloeibare brandstoffen. Geomembraanbaksystemen die zijn aangelegd door een gecertificeerd bedrijf hoeven geen periodieke controle van het grondwater uit te voeren. De reden daarvoor is dat met een vloeistofdichte vloer of verharding of een geomembraanbak die is aangelegd door een gecertificeerd bedrijf en periodiek op vloeistofdichtheid wordt gekeurd een verwaarloosbaar bodemrisico wordt bereikt. Het uitvoeren van periodiek bodemonderzoek is in een dergelijke situatie niet nodig en onredelijk bezwarend. Een systeem dat niet is aangelegd door een gecertificeerd bedrijf kan niet gekeurd worden.

Als de gemiddeld laagste grondwaterstand lager is dan vijf meter beneden het maaiveld dan is periodiek bodemonderzoek niet verplicht. Als het bedrijf is gelegen in een grondwaterbeschermingsgebied dan moet er wel een lekdetectiesysteem aanwezig zijn.

Bemonstering en analyse

Naast de analyse van de grondwatermonsters op de aanwezigheid van minerale oliecomponenten en vluchtige aromaten moet ook geanalyseerd worden op methyl tertiair-butylether (MTBE) en ethyl-tertiair-butylether (ETBE). Aan benzine wordt sinds 1988 vaak MTBE toegevoegd om de klopvastheid te verhogen. Vroeger werd daarvoor het zeer giftige tetraethyllood (TEL) gebruikt (*loodhoudende benzine*). Ook aan MTBE worden tegenwoordig schadelijke eigenschappen toegerekend en een verbod op gebruik ervan mag wellicht in de toekomst dan ook worden verwacht. Het toepassen van een zuurstofhoudende hulpstof, zoals MTBE, zorgt voor een schonere verbranding en vermindering van de uitstoot van milieubelastende stoffen. In de Europese Unie mag benzine maximaal 15% MTBE bevatten. ETBE is de vervanger van MTBE. Mogelijk zal in de toekomst tertiair-amyl-methylether (TAME) toegevoegd kunnen worden.

In grondwater bij (voormalige) benzinestations wordt MTBE vaak tot een niveau van 88.000 microgram per liter aangetroffen. Bij saneringen in het verleden is echter niet altijd gemeten op MTBE, daarom kan het zijn dat er verontreiniging is achtergebleven in de bodem. Ook is het mogelijk dat door het falen van de preventieve voorzieningen MTBE in de bodem is terecht gekomen. Met ETBE zou dit ook kunnen gebeuren, net als met TAME. De risico's van MTBE zijn door RIVM onderzocht. ETBE is door het RIVM niet onderzocht, maar volgens het RIVM levert ETBE dezelfde risico's op als MTBE. Het opnemen van MTBE en ETBE in het pakket geeft inzicht in de verspreiding van deze stoffen. Als TAME aan benzine toegevoegd gaat worden, is ook het monitoren van deze verontreiniging van belang. Op dit moment is echter nog niet bekend of TAME aan benzine toegevoegd gaat worden.

Het meten op ETBE en MTBE is alleen nodig wanneer sprake is van opslag van lichte olie en is met ingang van 1 januari 2009 verplicht.

Bij bemonstering van grondwaterpeilbuizen bij een ondergrondse opslagtank met pekkel moeten de monsters op de aanwezigheid van chloride worden onderzocht.

Doorzendplicht

In het besluit is een grondslag opgenomen om bij ministeriële regeling te bepalen in welke gevallen bepaalde gegevens voor bepaalde stoffen moeten worden doorgezonden. Het gaat hierbij om stoffen die een bedreiging kunnen vormen voor de drinkwatervoorziening en een vroegtijdige signalering van verontreinigingen van belang is.

In de regeling is de doorzendplicht ingevuld voor de stoffen MTBE en ETBE. De inrichtinghouder moet de gegevens van de bemonstering en analyse van de grondwaterpeilbuizen ten aanzien van de stoffen MTBE en ETBE in bepaalde gevallen doorzenden aan het bevoegd gezag van de Wbb.

In de circulaire "Toepassing zorgplicht Wbb bij MTBE- en ETBE verontreinigingen" (Staatscourant van 18 december 2008, nr. 2139, onder andere paragraaf 5) wordt een toelichting gegeven op de verhouding tussen de melding op grond van artikel 27 van de Wbb en de bovengenoemde doorzendplicht. De doorzending van de resultaten van het onderzoek aan het bevoegd gezag op grond van de Wbb is niet bedoeld als melding op grond van artikel 27 van de Wbb. Het bevoegd gezag op grond van de Wbb beoordeelt na ontvangst van de analysegegevens of deze gegevens aanleiding vormen om in overleg te treden met de inrichtinghouder. Het bevoegd gezag kan vervolgens naar aanleiding van de ontvangst van de resultaten van het onderzoek de inrichtinghouder verzoeken om een melding op grond van artikel 27 van de Wbb te doen (zie paragraaf 5.3 van de circulaire).

Bodemonderzoek

Een bodemonderzoek is alleen gericht op de bodembedreigende stoffen die in het bedrijf door de activiteiten in de bodem kunnen geraken of daarin terecht kunnen zijn gekomen.

Een bodemonderzoek moet de bodemkwaliteit vastleggen voor aanvang van de activiteiten (voorheen nulsituatie onderzoek). Met het bodemonderzoek dat na beëindiging van de bedrijfsactiviteiten wordt uitgevoerd, wordt vastgesteld of de bodemkwaliteit ten opzichte van de beginsituatie is veranderd. Als inderdaad sprake is van verslechtering dan moet de bodemkwaliteit worden hersteld in de oorspronkelijke situatie.

In de regeling kunnen activiteiten worden aangewezen waarop artikel 2.11 van het besluit geheel of gedeeltelijk niet van toepassing is. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om situaties waar het bodemonderzoek waartoe dit artikel verplicht achterwege kan blijven, omdat andere regelgeving al tot een bepaald onderzoek van de bodem verplicht. Dit is bijvoorbeeld het geval voor opslag van grond waarop het Besluit bodemkwaliteit van toepassing is.

Bodemonderzoek bij oprichting of verandering

Het besluit bevat alleen een verplichting tot het uitvoeren van bodemonderzoek voor bedrijven die worden opgericht en bedrijven waarbinnen de activiteiten worden beëindigd. Bij veranderingen van een bedrijf moet de noodzaak tot bodemonderzoek door het bevoegd gezag worden beoordeeld. Niet iedere verandering van een bedrijf is namelijk relevant. Het bevoegd gezag kent de lokale situatie en het bedrijf en kan het beste beoordelen of een bodemonderzoek in geval van een verandering van het bedrijf nodig is. In de vorm van een maatwerkvoorschrift kan het bevoegd gezag de verplichting voor een bodemonderzoek opleggen.

Bodemonderzoek bij beëindiging activiteiten en herstelplicht

Bodemonderzoek bij beëindiging van een bedrijf is nodig om te kunnen beoordelen of het bedrijf de bodem heeft verontreinigd of aangetast. Een dergelijk bodemonderzoek is ook nodig wanneer het opslaan in een ondergrondse tank van vloeibare brandstof, afgewerkte olie of pekkel wordt beëindigd.

Als met het bodemonderzoek wordt geconstateerd dat de bodem is verontreinigd of aangetast door de activiteiten van het bedrijf, moet deze verontreiniging of aantasting ongedaan worden gemaakt. Deze herstelplicht is opgenomen in artikel 2.11 van het besluit, maar vloeit ook al voort uit de zorgplichtbepaling van artikel 13 van de Wet bodembescherming (Wbb). Door het opnemen van de bepaling in het besluit is de herstelplicht voor activiteiten bij bedrijven op een zelfde manier geregeld.

Als uit het bodemonderzoek, blijkt dat de bodem is verontreinigd of aangetast dan moet binnen zes maanden de bodemkwaliteit zijn hersteld.

Als de bodemkwaliteit bij oprichting of verandering van het bedrijf is vastgelegd in een bodemrapport dan moet de bodemkwaliteit worden hersteld tot de waarden die in dat rapport zijn vermeld.

Herstel van de bodemkwaliteit hoeft niet verder te gaan dan met de best beschikbare technieken redelijkerwijs haalbaar is. Hierbij zal per situatie een afweging van belangen moeten plaatsvinden waarbij onder andere financiële, bedrijfseconomische en milieubelangen worden betrokken.

Aanvang herstelwerkzaamheden

Herstelwerkzaamheden in de bodem moeten uiterlijk binnen zes maanden aanvangen. De procedures van de Wbb zijn niet van toepassing, daardoor kunnen alle herstelwerkzaamheden relatief snel worden uitgevoerd.

De procedurebepalingen die op grond van de Wbb gelden voor het saneren van bodemverontreinigingen die voor 1987 zijn ontstaan. Er geldt namelijk geen meldingsplicht bij gevallen van verontreiniging of aantasting van de bodem die na 1987 zijn ontstaan (artikel 28, zesde lid, Wbb). Als er geen meldingsverplichting geldt dan stelt het bevoegd gezag ook geen beschikking ernst en risico's vast en is er geen verplichting om een saneringsplan op te stellen.

Herstelplicht na ongewoon voorval

Als de bodemverontreiniging of -aantasting het gevolg is van een ongewoon voorval dan moeten direct herstelmaatregelen worden genomen op grond van artikel 13 van de Wbb. In dergelijke gevallen kan dus geen zes maanden worden gewacht, maar moet onmiddellijk worden gestart met het herstel. Op grond van artikel 27 van de Wbb moet degene door wiens handelen de bodem is verontreinigd of aangetast een melding te doen aan gedeputeerde staten. Naar aanleiding van deze melding kunnen gedeputeerde staten aanwijzingen geven voor de te nemen (herstel)maatregelen.

Erkend persoon of instelling

De bodemonderzoeken moeten worden uitgevoerd door een persoon of instelling die daarvoor is erkend conform het Besluit bodemkwaliteit. Dit besluit bevat onder meer eisen, waaraan een bodemonderzoek moet voldoen en waarmee waarborgen zijn ingebouwd voor een kwalitatief goede uitvoering.

De eis voor een erkend persoon of instelling geldt niet in geval van herstelwerkzaamheden die worden uitgevoerd na een calamiteit waarbij de verontreiniging direct wordt opgeruimd (verplicht op grond van artikel 13 Wbb). Het bedrijf kan zelf direct maatregelen treffen en is niet verplicht daartoe een erkende persoon of instelling in te schakelen. Zowel de aanvang als de afronding van de werkzaamheden moeten worden gemeld aan het bevoegd gezag, zodat het bevoegd gezag de mogelijkheid heeft om toezicht te houden.

Doorboren of aantasten vloerstofdichte voorzieningen

Een aanwezige vloerstofdichte vloer of verharding hoeft voor een bodemonderzoek niet te worden doorboord of anderszins aangetast.

Tot welke waarde moet bodemkwaliteit hersteld worden

Wanneer de bodemkwaliteit bij oprichting of verandering van het bedrijf om wat voor reden dan ook (voorheen was het niet altijd verplicht bodemonderzoek te verrichten of heeft het bevoegd gezag ermee ingestemd dat dergelijk onderzoek niet hoeft te worden uitgevoerd) niet is vastgelegd dan moet herstel plaatsvinden tot de achtergrondwaarden als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit.

Verwaarloosbaar versus aanvaardbaar bodemrisico

Er zijn situaties denkbaar waarbij het bereiken van een verwaarloosbaar bodemrisico alleen mogelijk is met zeer kostbare voorzieningen en maatregelen die niet in een evenredige verhouding staan tot het milieudoel. Voor dergelijke situaties is het conform de NRB ook toegestaan dat de bodemrisico's aanvaardbaar worden gemaakt. Pas nadat de onredelijkheid van een verwaarloosbaar bodemrisico afdoende is aangetoond, kan de haalbaarheid van aanvaardbaar bodemrisico worden afgewogen. De keuze tussen verwaarloosbaar en aanvaardbaar bodemrisico is dus geen bedrijfseconomische afweging. Dat betekent dat er niet kan worden gekozen voor het treffen van voorzieningen en maatregelen die leiden tot een aanvaardbaar bodemrisico, enkel vanwege het feit dat deze goedkoper zijn dan de voorzieningen en maatregelen die leiden tot een

verwaarloosbaar bodemrisico.

In het besluit is dit tot uitdrukking gebracht voor bestaande bedrijven in de formulering van artikel 6.10 (overgangsrecht). Verwaarloosbaar bodemrisico is het uitgangspunt en aanvaardbaar bodemrisico vormt daarop de uitzondering. Op aanvaardbaar bodemrisico kan alleen worden teruggevallen als het bereiken van een verwaarloosbaar bodemrisico onredelijk hoge investeringen van een bedrijf verlangt die bedrijfseconomisch gezien niet verantwoord zijn. Het gaat alleen om bestaande activiteiten. Voor bodembedreigende activiteiten die na de inwerkingtreding van dit besluit aanvangen geldt altijd als uitgangspunt het verwaarloosbaar bodemrisico.

Verzoek aanvaardbaar bodemrisico

Wanneer een bedrijf een aanvaardbaar bodemrisico wil realiseren zal het bedrijf daartoe een aanvraag moeten indienen bij het bevoegd gezag. Op basis van die aanvraag kan het bevoegd gezag een en ander in een maatwerkvoorschrift vastleggen (artikel 6.10). Bij de aanvraag moet een plan van aanpak worden gevoegd, waarin in elk geval moet zijn vastgelegd op welke wijze het risicobeperkende bodemonderzoek wordt uitgevoerd, wat de bodemkwaliteit is op dat moment, de wijze waarop en de termijn waarbinnen eventueel optredende verontreiniging of aantasting van de bodem wordt hersteld en de kosten die daarvoor worden geraamd en de wijze waarop hiervoor financiële zekerheid wordt gesteld. Al deze voorwaarden vloeien voort uit de NRB waarin is aangegeven dat bij een aanvaardbaar bodemrisico de bodemkwaliteit met doelmatig risicobeperkend bodemonderzoek zal moeten worden bewaakt. Het falen van de bodembescherming wordt door risicobeperkend bodemonderzoek pas ontdekt nadat een bodembelasting, een morsing of iets dergelijks, is opgetreden. Dergelijk bodemonderzoek is dan ook altijd gekoppeld aan bodemherstel dat altijd afdoende moet zijn gewaarborgd. Indien nodig zullen ook direct tijdelijke beheersmaatregelen moeten worden getroffen.

Als het bevoegd gezag met een maatwerkvoorschrift heeft bepaald dat een aanvaardbaar bodemrisico kan worden gerealiseerd dan zijn de voorschriften die in de regeling zijn gesteld om een verwaarloosbaar bodemrisico te bereiken niet van toepassing. Het gaat dan om de voorschriften die beginnen met: 'ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico'. Dat geldt overigens alleen voor die bodembedreigende activiteit(en) waarvoor het bevoegd gezag met een maatwerkvoorschrift heeft besloten dat een aanvaardbaar bodemrisico kan worden gerealiseerd.

Algemene milieuregels

Document	Toelichting "Algemene milieuregels voor type A en type B inrichtingen"	
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	Afdeling 2.1, artikel 2.1 Afdeling 2.5, artikel 2.12 t/m 2.14b Afdeling 2.6, artikel 2.15 Afdeling 2.7, artikel 2.16 [per 1-1-2014] Afdeling 2.8, artikel 2.17 t/m 2.22 Afdeling 2.9, artikel 2.23 § 6.1, artikel 6.1, 6.4 en 6.6 § 6.2, artikel 6.8 § 6.3, artikel 6.9 § 6.5, artikel 6.12 t/m 6.16 § 6.27, artikel 6.38 § 6.29, artikel 6.41 en 6.43
	Ministeriële Regeling	Afdeling 2.2, artikel 2.7 en 2.8 [per 1-1-2014] Afdeling 2.3, artikel 2.9 § 6.2, artikel 6.15
Versie	28 juli 2011	

Algemeen

De eisen waaraan een bedrijf moet voldoen zijn vastgelegd in het besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, ook wel genoemd Activiteitenbesluit (hierna genoemd: besluit) en de Regeling houdende algemene regels voor inrichtingen (hierna genoemd: regeling)

In het besluit zijn voornamelijk gekwantificeerde doelvoorschriften opgenomen en in de regeling voornamelijk middelvoorschriften en maatwerkvoorschriften. Het opnemen van middelvoorschriften (maatregelen) in een ministeriële regeling heeft als voordeel dat nieuwe inzichten op relatief eenvoudige wijze in de regeling kunnen worden opgenomen. Aanpassing van de regeling zal plaatsvinden na overleg met het betrokken bedrijfsleven en de betrokken overheden.

In het besluit en de regeling zijn niet voor alle potentiële activiteiten en de milieugevolgen daarvan voorschriften opgenomen. De voorschriften blijven beperkt tot de meest relevante aspecten van milieubelangrijke activiteiten, zoals de emissie van bepaalde stoffen naar lucht en water door verschillende metaalbewerkingactiviteiten. Voor de minder milieurelevante activiteiten en aspecten is in het besluit een zorgplichtbepaling opgenomen, die als uitgangspunt heeft dat een bedrijf ook bij niet concreet gereguleerde situaties de nodige aandacht aan de bescherming van het milieu moet besteden.

Om een bedrijf meer keuzevrijheid te geven is gekozen voor een systematiek van gekwantificeerde doelvoorschriften in combinatie met verplichte en erkende maatregelen. Aan de doelvoorschriften moet worden voldaan. Een bedrijf kan zelf bepalen op welke wijze dat gebeurt.

Gekwantificeerde doelvoorschriften

Gekwantificeerde doelvoorschriften zijn voorschriften waar eenduidig is aangegeven wat de maximaal toegestane milieubelasting van een activiteit is. Deze doelvoorschriften zijn opgenomen in het besluit. Dergelijke doelvoorschriften bieden de maximale vrijheid bij de keuze van de maatregelen om aan het doelvoorschrift te voldoen. Dit voordeel heeft echter voor bedrijven, die duidelijkheid over welke maatregelen genomen moeten worden verkiezen boven keuzevrijheid, ook een nadeel. Ze kunnen uit het besluit immers niet aflezen, welke (technische) maatregelen genomen moeten worden om aan het besluit te voldoen. Om dit bezwaar weg te nemen zijn bij een deel van de doelvoorschriften in de regeling erkende maatregelen opgenomen, die gekoppeld zijn aan een gekwantificeerd doelvoorschrift.

Erkende maatregelen

Erkende maatregelen zijn maatregelen waarvan is vastgesteld dat, mits op goede wijze uitgevoerd, voldaan wordt aan het doelvoorschrift waarvoor de maatregel is bedoeld. Er is slechts sprake van een erkende maatregel als voldaan wordt aan alle voorwaarden genoemd bij die maatregel. Erkende maatregelen zijn te herkennen doordat de artikelen altijd beginnen met een verwijzing naar het besluit, daarna volgt de zinsnede 'wordt in ieder geval voldaan indien' en vervolgens wordt de erkende maatregel genoemd.

Een bedrijf kan ook een andere maatregel treffen, die door het bevoegd gezag wordt getoetst aan een gekwantificeerd doelvoorschrift. De keuze van de maatregel is een eigen verantwoordelijkheid van het bedrijf. Voor het treffen van een alternatieve maatregel is geen voorafgaande toestemming nodig van het bevoegd gezag.

Verplichte maatregelen

Naast de gekwantificeerde doelvoorschriften en erkende maatregelen zijn in het besluit en de regeling ook verplichte maatregelen opgenomen. Daar waar het formuleren van een gekwantificeerd doelvoorschrift niet mogelijk is gebleken of daar waar toetsing aan een gekwantificeerd doelvoorschrift niet altijd op een eenvoudige wijze mogelijk is, is veelal voor verplichte maatregelen gekozen. De artikelen met een verplichte maatregel zijn herkenbaar omdat ze beginnen met het beoogde doel en vervolgens de maatregel noemen.

Het besluit biedt de mogelijkheid voor het toepassen van alternatieve, aan een verplichte maatregel gelijkwaardige maatregelen. Hiervoor is wel voorafgaande toestemming van het bevoegd gezag nodig, waarbij het bedrijf moet aantonen dat de maatregel aan het doel voldoet (gelijkwaardigheidstoets). De procedure is als volgt:

1. Het bedrijf dient bij het bevoegd gezag een gemotiveerd verzoek in om een alternatief middel te mogen toepassen (vier weken voor toepassing).
2. Het bevoegd gezag beslist over de gelijkwaardigheid van het gekozen middel met een beschikking, waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld.

Het bevoegd gezag kan advies inwinnen bij de werkgroep beoordeling gelijkwaardigheid. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft de oprichting van deze werkgroep gefaciliteerd.

Afdeling 2.1 Zorgplicht

In het besluit is een zorgplichtbepaling opgenomen, waarin het volgende is aangegeven: *Indien het bedrijf weet, of redelijkerwijs had kunnen weten, dat door het in werking zijn van het bedrijf nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of kunnen ontstaan, die niet of onvoldoende worden voorkomen of beperkt door naleving van het besluit en de regeling, voorkomt het bedrijf die gevolgen of beperkt die gevolgen, voor zover voorkomen niet mogelijk is, en voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden geleverd.*

De zorgplichtbepaling geeft vervolgens concreter aan, wat moet worden verstaan onder het voorkomen of beperken van het ontstaan van nadelige gevolgen voor het milieu. Ook biedt de zorgplichtbepaling het bevoegd gezag de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen.

Als een aspect al uitputtend is geregeld in het besluit, is het niet mogelijk om nog maatwerkvoorschriften te stellen. Van een uitputtende regeling is sprake als voor een omschreven situatie of activiteit een limitatieve opsomming is opgenomen met eisen of voorschriften. Als een aspect nog niet uitputtend is geregeld kan er een maatwerkvoorschrift worden vastgesteld. Het gaat daarbij om maatwerkvoorschriften die passen binnen de verplichting van het eerste lid; dit betekent ook dat maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld indien de nadelige gevolgen voor het milieu niet kunnen worden voorkomen of onvoldoende worden beperkt door de naleving van de geldende voorschriften.

Als het bevoegd gezag constateert dat een bijzondere situatie voor een milieuaspect niet uitputtend is geregeld en het belang van de bescherming van het milieu wordt geschaad, kan direct met toepassing van de zorgplichtbepaling worden gehandhaafd of kan een maatwerkvoorschrift worden gesteld.

Direct handhavend optreden is aan de orde wanneer het belang van de bescherming van het milieu wordt geschaad als gevolg van handelen, waarbij het bedrijf in redelijkheid had kunnen overzien dat er sprake is

van strijd met de in de zorgplichtbepaling verwoorde belangen van de bescherming van het milieu. In gevallen waarbij het bedrijf in redelijkheid niet had kunnen weten dat door zijn handelen het belang van bescherming van het milieu wordt geschaad, ligt direct handhavend optreden met gebruik van de zorgplichtbepaling minder voor de hand. Overigens is het uiteraard ook mogelijk dat het bedrijf na een aanschrijving van het bevoegd gezag of naar aanleiding van overleg met het bevoegd gezag zelf vrijwillig besluit om bepaalde maatregelen te treffen, zodat het stellen van een maatwerkvoorschrift niet nodig is. Wanneer wel een maatwerkvoorschrift wordt gesteld, kan dit vervolgens op dezelfde manier gehandhaafd worden als de overige voorschriften uit het besluit.

Maatwerkvoorschriften

Het besluit geeft het bevoegd gezag op verschillende plaatsen de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften (voorheen nadere eisen).

In de eerste plaats is de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften opgenomen voor die onderwerpen, waarbij in specifieke gevallen de voorschriften van het besluit nadere invulling of aanvulling kunnen behoeven. Dit is dan steeds bij het desbetreffende voorschrift expliciet aangegeven. Als deze mogelijkheid is opgenomen kan het bevoegd gezag als daartoe aanleiding is bij beschikking een maatwerkvoorschrift geven. In een aantal gevallen is daarbij ook aangegeven dat het bevoegd gezag kan afwijken van normen in het besluit. Het spreekt voor zich dat het bevoegd gezag slechts maatwerkvoorschriften kan stellen binnen de in het desbetreffende voorschrift aangegeven ruimte. Als deze mogelijkheid is opgenomen kan het bevoegd gezag ook ontheffing verlenen van voorschriften van het besluit.

In de tweede plaats is aan de zorgplichtbepaling (artikel 2.1) een bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften gekoppeld (zie onder zorgplicht).

Het instrument maatwerkvoorschrift maakt het mogelijk om te komen tot een op een concrete situatie toegesneden doelmatige oplossing (maatwerk). Gezien de specifieke werkingssfeer van het instrument moet het gebruik beperkt blijven tot bijzondere en incidentele gevallen. Het bevoegd gezag heeft de keuze om van haar bevoegdheid tot het opleggen van een maatwerkvoorschrift gebruik te maken. Het bevoegd gezag is daarbij vrij in de wijze van invulling van deze bevoegdheid.

Procedure

Het opleggen van een maatwerkvoorschrift is een besluit waartegen bezwaar en beroep kan worden ingediend conform de Algemene wet bestuursrecht. De Algemene wet bestuursrecht bevat verschillende bepalingen die bij de totstandkoming van het besluit en voor de inhoud van het besluit door het bevoegd gezag in acht genomen moeten worden, ongeacht haar beslissingsvrijheid. Zo moet een maatwerkvoorschrift zorgvuldig worden voorbereid. Dit houdt met name in dat het bevoegd gezag onderzoek moet verrichten naar de gevolgen van het maatwerkvoorschrift. Er moet een zorgvuldige en evenredige afweging plaatsvinden van alle rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen voor zover dit niet wordt beperkt door de betreffende maatwerkbepaling in het besluit of op basis van de Wm (artikel 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht). Bedrijfseconomische belangen, milieubelangen en belangen van derden spelen daarbij een belangrijke rol. Daarnaast moet het opleggen van een maatwerkvoorschrift worden voorzien van een kenbare en deugdelijke motivering (afdeling 3.7 Algemene wet bestuursrecht). De motivering moet het besluit kunnen dragen. Het motiveringsbeginsel houdt mede in dat door het bevoegd gezag moet worden beoordeeld of in het specifieke geval een reden is om af te wijken.

Verder is het belangrijk dat het maatwerkvoorschrift duidelijk en ondubbelzinnig is geformuleerd, zodat het bedrijf weet wat van haar wordt verlangd. Het bedrijf heeft in de procedure van het maatwerkvoorschrift de gebruikelijke middelen om tegen het besluit in te gaan, wanneer in haar ogen de eisen onredelijk zouden zijn of wanneer op een ander wijze in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur wordt gehandeld.

Overigens is het ook voor een derde-belanghebbende mogelijk om het bevoegd gezag om het opleggen van een maatwerkvoorschrift te vragen.

Afdeling 2.5 Afvalbeheer

Scheiding afvalstoffen

Het is niet toegestaan afvalstoffen te mengen. Mengen is het samenvoegen van afvalstoffen die behoren tot verschillende categorieën. Het verbod op het mengen van afvalstoffen die, wat betreft aard, samenstelling en concentratie niet vergelijkbaar zijn, volgt uit de Kaderrichtlijn afvalstoffen. Afvalstoffen die vergelijkbaar zijn wat betreft aard, samenstelling en concentratie mogen wel worden gemengd. Het samenvoegen van afvalstoffen die wel vergelijkbaar zijn, is geen "mengen" maar "opbulken".

Categorieën afvalstoffen die 'vergelijkbaar' zijn

Afvalstoffen die vergelijkbaar zijn wat betreft aard, samenstelling en concentratie hoeven niet gescheiden te worden gehouden. De categorie-indeling voor gevaarlijk afval wordt gegeven in de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen. Voor niet-gevaarlijk afval is in artikel 2.9 van de regeling een aantal categorieën genoemd. Basis voor de indeling zijn de sectorplannen in het LAP2, waarbij afvalstromen die volgens dezelfde minimumstandaard verwerkt worden bij elkaar gevoegd mogen worden. De letters bij de stromen, in artikel 2.9 van de regeling, corresponderen met en zijn ontleend aan de volgende sectorplannen uit het LAP2:

- a: Sectorplan Autowrakken
- b: Sectorplan Brandblussers en sectorplan Gasflessen en overige drukhouders
- c: Sectorplan LPG-tanks
- d: Sectorplan Verpakkingen van lijm, kit of hars en Sectorplan Verpakkingen van overige gevaarlijke afvalstoffen
- e, u en v: Sectorplan Steenachtig materiaal
- f, g en t: Sectorplan Papier- en kunststofgeïsoleerde kabels en restanten daarvan
- h, i en j: Sectorplan Dakafval
- k: Sectorplan Autobanden
- l: Sectorplan Cellenbeton
- m: Sectorplan Gips
- n: Sectorplan Gescheiden ingezameld groenafval
- o: Sectorplan Hout
- p en q: Sectorplan Kunststof en Sectorplan Verpakkingen algemeen
- r: Sectorplan Metalen
- s: Sectorplan Gescheiden ingezameld papier en karton
- w: Sectorplan Gescheiden ingezameld textiel
- x: Sectorplan Verpakkingen algemeen
- y: Sectorplan Gescheiden ingezameld vlakglas

A- en B-hout zijn in dezelfde categorie ondergebracht. Voor de bestemming verbranden in een installatie voor schone biomassa zal A-hout gescheiden moeten worden gehouden van B-hout.

Als A- en B-hout wordt samengevoegd moet het behoudens eventuele nascheiding verder gezien worden als B-hout.

Binnen de categorie betreffende metalen wordt geen onderverdeling gemaakt. Met het oog op hergebruik is scheiding op metaalsoort noodzakelijk. Deze scheiding is financieel dermate aantrekkelijk dat hier geen nadere eisen aan gesteld worden.

Een aantal categorieën moet gescheiden gehouden worden op grond van andere regelgeving. Die zijn niet in de regeling verwerkt, maar gescheiden houden is wel verplicht. Het gaat hier met name om:

- kadavers en dierlijke bijproducten,
- grond en baggerspecie in de onderverdeling van het besluit bodemkwaliteit en
- dierlijke mest.

De categorie-indeling in de regeling is niet uitputtend. Voor afvalstoffen die niet onder de genoemde categorieën vallen, zal van geval tot geval gekeken moeten worden of deze wel of niet vergelijkbaar zijn. De categorie-indeling belet degene die de inrichting drijft overigens niet om afvalstoffen binnen eenzelfde categorie gescheiden te houden als dit in het kader van de bedrijfsvoering wenselijk is.

Gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen en andere afvalstoffen

Uit artikel 2.12 van het besluit kan worden afgeleid dat gevaarlijke afvalstoffen gescheiden van andere afvalstoffen moeten worden opgeslagen.

Dit betekent bijvoorbeeld dat autowrakken gescheiden moeten worden opgeslagen van auto's die als handelswaar dienen. In de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen staat als categorie gevaarlijke afvalstoffen genoemd: "Niet-gebruikte oliën en partijen olie en brandstof die niet aan de specificaties voldoen (off-spec partijen)". Vervuilde benzine en dieselolie die zijn afgetapt bij autowrakken bij autodemontagebedrijven hoeven derhalve niet gescheiden van elkaar te worden gehouden en afgegeven.

De eisen voor de opslag van gevaarlijke afvalstoffen zijn opgenomen in § 4.1.1 van het besluit. Gevaarlijke afvalstoffen zijn ook gevaarlijke stoffen.

Uitzondering voor eigen afvalstoffen

Voor de "eigen", niet van buiten de inrichting afkomstige, afvalstoffen is mengen toegestaan, wanneer scheiden redelijkerwijs niet kan worden gevergd. Er dient aan alle drie de voorwaarden van artikel 2.12 lid 2 van het besluit te worden voldaan. De redelijkheidseis is vertaald in hoeveelheden, zoals die zijn opgenomen in het Landelijk Afvalbeheersplan en samengevat in de volgende tabel.

Aard afvalstof		Scheiding als:
Oud papier / karton		altijd
Asbest		altijd
Elektrische en elektronische apparatuur		altijd
Gevaarlijk afval		altijd en per component gescheiden
Kunststoffen:	verpakkingsfolie	altijd
	plastic bekken	± 500 stuks per week
	EPS (piepschuim)	± 3 kg (= 240 liter) per week
	overige kunststoffen	25 kg per week
Autobanden		5 stuks per week
GFT / swill		200 kg per week
Groenafval		200 kg per week
Houten pallets		2 pallets (± 40 kg)
Overig houtafval		40 kg per week
Glas		30 kg of 120 liter per week
Metalen		40 kg per week
Steenachtig materiaal/ puin		0 kg indien incidenteel 1m ³
Textiel		40 kg per week
Glas- en steenwol		25 kg per week
Overig afval		Bedrijfsspecifiek

Uitzondering mengverbod in geval van product- of materiaalhergebruik

Het verbod voor mengen geldt niet in het kader van product- of materiaalhergebruik. Dat betekent dat het is toegestaan een afvalstof te mengen als het leidt tot product- of materiaalhergebruik van die afvalstof. Mengen voorafgaand aan andere handelingen is niet toegestaan. Voor bijvoorbeeld het mengen van ongelijksoortige afvalstoffen voor verbranding is een omgevingsvergunning nodig.

Gescheiden houden ingenomen afvalstoffen

Afvalbrengevoorzieningen moeten de van particulieren ingenomen afvalstoffen bij inname gescheiden houden en opslaan in daarvoor bestemde opslagvoorzieningen. Dit geldt niet alleen voor de in de regeling vermelde categorieën van afvalstoffen maar ook voor het ongesorteerde (grof) huishoudelijk afval en de afvalstoffen die gescheiden moeten worden gehouden vanuit het oogpunt van veiligheid of bodembescherming. Het bevoegd gezag zal het moment van de melding moeten benutten om te toetsen of de aanwezige voorzieningen de gescheiden inname en opslag voldoende waarborgen.

Opruimen zwerfvuil

Elk bedrijf is verplicht om zwerfvuil dat ontstaat door de bedrijfsactiviteiten en/of door bezoekers binnen een straal van 25 meter van het bedrijf op te ruimen.

Hergebruik van afvalstoffen

Hergebruik van bepaalde afvalstoffen (hout, metaal, kunststof, textiel, steenachtige materialen en gips) als grondstof voor het vervaardigen, samenstellen of repareren van producten of onderdelen daarvan, die ook bestaan uit metaal, hout, kunststof, textiel, steenachtige materialen of gips, is toegestaan. Een voorwaarde hierbij is dat de gebruikte afvalstoffen overeenkomen met de gangbare grondstoffen. Als de eigenschappen van de afvalstof afwijken van de gangbare grondstof dan is gebruik alleen onder voorwaarden toegestaan. Door het bevoegd gezag worden deze voorwaarden via maatwerkvoorschriften opgelegd. Een dergelijk hergebruik van afvalstoffen moet altijd, vooraf, met het bevoegd gezag worden besproken.

Verbod op verbranden en storten afvalstoffen

Voor de inrichtingen die onder de werkingssfeer van het besluit vallen is het verbranden en storten van afvalstoffen verboden. Het incidenteel storten of verbranden is ook verboden. Overigens volgt uit de bijlage bij het Bor dat 'inrichtingen voor het storten of verbranden' - dat zijn inrichtingen die het storten of verbranden structureel uitvoeren - vergunningplichtig blijven.

Bouwstoffen, grond of baggerspecie die conform het Besluit bodemkwaliteit worden toegepast, kunnen ook afvalstoffen zijn. Voor deze toepassingen geldt het verbod niet.

Verbod op lozen van afvalstoffen

Het lozen van afvalstoffen is verboden op grond van artikel 2.2 van het besluit. Het verbod geldt niet voor lozingen die bij of krachtens dat artikel zijn toegestaan.

Bewaartermijn afvalstoffen

De maximale bewaartermijnen voor afvalstoffen volgen uit de Europese richtlijn betreffende het storten van afvalstoffen. Over het algemeen zal bij inrichtingen die onder het besluit vallen, sprake zijn van opslag voorafgaand aan nuttige toepassing. De maximale opslagtermijn hiervoor is 3 jaar. Voor opslag voorafgaand aan verwijdering geeft de richtlijn een maximale termijn van één jaar. Opslag voorafgaand aan verwijdering komt onder het besluit alleen voor bij de milieustraat en het Klein Chemisch Afval (KCA)-depot.

Nazorg

Wanneer de activiteiten van de inrichting worden beëindigd moeten binnen 8 weken alle afvalstoffen uit de inrichting zijn afgevoerd.

Inzamelen van afvalstoffen*Procedurebeschrijving acceptatie en controle*

Degene die de inrichting drijft voor het op- of overslaan of verwerken van afvalstoffen die afkomstig zijn van een andere persoon, moet een actuele beschrijving hebben van de procedures van acceptatie en controle van de ontvangen afvalstoffen. Dit is een voorwaarde om onder het besluit afvalstoffen in te mogen nemen.

De invulling van de procedures wordt overgelaten aan de eigen verantwoordelijkheid van de drijver van de inrichting. Wel worden algemene eisen gesteld. In principe moet degene die de inrichting drijft zelf aangeven welke procedures van acceptatie en controle hij hanteert. Daarbij zal hij in ieder geval de volgende zaken moeten specificeren:

A. SOORT INSTANTIES OF PERSONEN WAARVAN HIJ AFVALSTOFFEN ZAL ACCEPTEREN.

Dat zullen voor een milieustraat bijvoorbeeld zijn 'particulieren voor zover die wonen binnen de gemeentegrens'. Dit hoeft alleen te worden gespecificeerd voor zover dit verschil maakt voor de acceptatie en controle. Het gaat dus vooral om de groepen waarvoor degene die de inrichting drijft verschillende voorwaarden hanteert.

B. EISEN TEN AANZIEN VAN DE MANIER WAAROP DE STOFFEN WORDEN AANGEBODEN.

Dit omvat bijvoorbeeld de manier waarop de afvalstoffen verpakt moeten zijn. Zo zal asbest in niet-luchtdoorlatend verpakkingsmateriaal moeten worden aangeleverd. Het is uiteraard ook mogelijk dat de drijver van de inrichting geen eisen stelt aan de wijze waarop bepaalde afvalstoffen worden aangeleverd. In dat geval wordt dat aangegeven.

C. MANIER VAN CONTROLE BIJ ONTVANGST VAN AFVALSTOFFEN.

Dat zal vaak een visuele controle zijn. Als hij de ontdoener de afvalstoffen zelf laat sorteren, geeft hij aan hoe hij daarop toeziet.

D. ONGANG MET AFWIJKENDE AFVALSTOFFEN.

Het gaat daarbij bijvoorbeeld om afvalstoffen die verontreinigd blijken te zijn met olie of teer.

Naleving procedure

Het is de verantwoordelijkheid van de drijver van de inrichting dat de procedures van acceptatie en controle worden nageleefd. Dat betekent in ieder geval dat de procedures bekend moeten zijn bij de medewerkers, en bijvoorbeeld bij de particulieren die hun afvalstoffen afgeven bij de milieustraat of bij jachthavens. Daarnaast dient hij er zorg voor te dragen dat de inrichting alleen afvalstoffen inneemt wanneer de procedures worden nageleefd.

Maatwerk

Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid bij maatwerk invulling te geven aan de procedures van acceptatie en controle van de ontvangen afvalstoffen. Hierbij blijft voorop staan dat het opstellen en naleven van de procedures primair de verantwoordelijkheid is van de inrichtinghouder. Goede procedures van acceptatie en controle zijn immers een zaak van gezond verstand, waarvoor het meeste draagvlak binnen het bedrijf bestaat als het een 'eigen' procedure is.

De maatwerkmogelijkheid kan niet gebruikt worden door het bevoegd gezag om structureel bij alle bedrijven de procedures van acceptatie en controle in te vullen. Als een bedrijf de procedures slecht invult, ligt het meer voor de hand op te treden via handhaving dan maatwerk te gaan stellen. De maatwerkmogelijkheid kan bijvoorbeeld wel worden ingezet om een met het bedrijf afgesproken extra controle handhaafbaar te maken.

Afdeling 2.6 Energiebesparing

Energiebesparende maatregelen

Via artikel 2.15 wordt een beroep gedaan op de zelfredzaamheid van de ondernemer. De wettelijke verantwoordelijkheid ligt hierdoor bij de ondernemer om alle rendabele maatregelen in zijn bedrijf te realiseren. Deze wettelijke verplichting is niet van toepassing bij een bedrijf met een jaarlijks energiegebruik lager dan 50.000 kWh aan elektriciteit of 25.000 m³ aan aardgasequivalenten (zie tabel "Vergelijking aardgas en andere brandstoffen").

Als het jaarlijkse energiegebruik minimaal 50.000 kWh aan elektriciteit bedraagt of minimaal 25.000 m³ aan aardgasequivalenten bedraagt, geldt dat iedere ondernemer wettelijk verplicht is om alle rendabele energiebesparende maatregelen in het bedrijf te treffen. Rendabele energiebesparende maatregelen zijn maatregelen:

- met een terugverdientijd van ten hoogste vijf jaar; of
- met een positieve netto contante waarde bij een interne rentevoet van 15%.

Hiervoor heeft SenterNovem berekeningsmethoden vastgesteld.

In beginsel hoeft geen gebruik gemaakt te worden van deze berekeningsmethoden, omdat door InfoMil overzichten zijn ontwikkeld met voorbeelden van rendabele energiebesparende maatregelen voor de diverse bedrijfstakken. Deze overzichten zijn in de databank "Energiebesparing en Winst" opgenomen en kunnen via de website van InfoMil (www.infomil.nl/energie) worden geraadpleegd.

In bepaalde situaties zijn de energiebesparende maatregelen in "Energiebesparing en Winst" niet direct toepasbaar en kan het toch noodzakelijk zijn om één van de berekeningsmethoden toe te passen. Het zal daarbij met name om de volgende situaties gaan:

1. De cash-flow is gedurende de levensduur van de investering niet constant of een nauwkeurigheid is gewenst vanwege de omvang van de investering;
2. Een energiebesparende maatregel die in "Energiebesparing en Winst" is opgenomen, blijkt in de bedrijfsspecifieke situatie toch niet rendabel te zijn.

De eerder genoemde berekeningmethoden kunnen dan worden gehanteerd om de rentabiliteit van de relevante energiebesparende maatregelen te berekenen.

Het kan zijn dat het treffen van een rendabele energiebesparende maatregel niet in alle gevallen redelijk is, bijvoorbeeld omdat de maatregel technisch niet inpasbaar is of leidt tot negatieve andere milieugevolgen. In dergelijke gevallen geldt de wettelijke verplichting niet. Echter zijn financiën nooit een reden om een rendabele energiebesparende maatregel niet toe te passen in een bedrijf.

Energiebesparingsonderzoek

Als het jaarlijkse energieverbruik meer is dan 200.000 kWh aan elektriciteit of meer is dan 75.000 m³ aan aardgasequivalenten kan door het bevoegd gezag (doorgaans de gemeente) een energiebesparingsonderzoek worden verlangd. Voorwaarde voor het verlangen van een dergelijk onderzoek is dat het bevoegd gezag aannemelijk maakt dat niet alle rendabele energiebesparende maatregelen zijn genomen door de ondernemer. Het onderzoek moet inzicht geven in de technische energiebesparende mogelijkheden, financiële gevolgen zoals terugverdientijden en milieugevolgen van bepaalde maatregelen, activiteiten en faciliteiten. Als uit het onderzoek blijkt dat niet alle rendabele energiebesparende maatregelen zijn getroffen, geeft het bevoegd gezag hiervoor een redelijke termijn om deze alsnog te treffen. Het bevoegd gezag zal deze termijn in overleg met het bedrijf vaststellen, waarbij zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht bij natuurlijke momenten.

Het is aan te raden aan de ondernemer om vooraf het onderzoeksvoorstel voor te leggen aan het bevoegd gezag. Het uitgangspunt is dat de kosten van een energiebesparingsonderzoek niet meer dan 10% van de jaarlijkse energiekosten bedragen. Dit wordt als redelijk gezien.

Met de term "aannemelijk" wordt bedoeld dat door het bevoegd gezag in redelijkheid wordt aangetoond, bijvoorbeeld met behulp van "Energiebesparing en Winst" op de website van InfoMil (zie www.infomil.nl/onderwerpen/duurzame/energie/energiebesparing/), dat niet alle rendabele energiebesparende maatregelen zijn getroffen.

Uniforme (handhaving-)strategie

Daarnaast biedt InfoMil een uniforme (handhaving-)strategie aan gericht op energiebesparing bij een kleingebruiker, middelgrote gebruiker en grootgebruiker (onderscheid op basis van artikel 2.15 van het besluit). Deze strategie geeft meer inzicht in de diverse stappen die het bevoegd gezag moet doorlopen om energiebesparing efficiënt tijdens de periodieke milieucontroles te betrekken. In de strategie wordt onder andere nader ingegaan op het werkproces, relevante natuurlijke momenten (nieuwbouw, verbouwing, renovatie et cetera) en de eisen op grond van het Bouwbesluit.

Voor meer informatie zie www.infomil.nl/energie.

Meerjarenafspraken (MJA's)

Bepaalde inrichtingen hebben de mogelijkheid om deel te nemen aan convenanten waarin vrijwillige afspraken (maar niet vrijblijvende afspraken) zijn gemaakt over energie-efficiëntie. Het is niet ondenkbaar dat deze MJA-inrichtingen ook onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit vallen.

Bij deelname aan de Meerjarenafspraak energie-efficiëntie 3 (MJA3) wordt automatisch voldaan aan artikel 2.15 van het besluit, indien de eisen van dat convenant (tijdig) worden nageleefd. InfoMil biedt voor de MJA-inrichtingen eveneens een uniforme (handhaving-)strategie aan die in lijn ligt met de strategieën voor middelgrote en grootgebruikers.

Meer informatie is te vinden op de website van SenterNovem (zie www.senternovem.nl/mja) en InfoMil (zie www.infomil.nl/energie).

Omrekenen brandstoffen naar aardgasequivalenten

Tabel: Vergelijking aardgas en andere brandstoffen (bron: Cijfers en tabellen 2007, SenterNovem/Kompas)

Brandstof	Aardgasequivalent (m3)	25.000 m3 a.e. =
Stadsverwarming	1 GJ = 31,6 m3	800 GJ
Huisbrandolie	1 liter = 1,20 m3(1)	21.000 liter
Stookolie	1 liter = 1,30 m3(1)	19.000 liter
Steenkool	1 kg = 0,93 m3(1)	27 ton
Vloeibaar propaan	1 liter = 0,73 m3	34.000 liter
LPG (wegvervoer)	1 liter = 0,95 m3	26.000 liter
Diesel	1 liter = 1,13 m3	22.000 liter
Benzine	1 liter = 1,04 m3	24.000 liter
Droog hout	1 kg = 0,48 m3(1)	52 ton

(1) gemiddelde waarde

Voor de overige (bio)brandstoffen kunnen de aardgasequivalenten worden berekend met de gegevens uit Cijfers en tabellen 2007 (SenterNovem/Kompas).

Afdeling 2.7 Verkeer en vervoer

Uitstel tot 1 januari 2014

De inwerkingtreding van de artikelen met betrekking tot het puntensysteem voor personenvervoer is uitgesteld tot 1 januari 2014. De Taskforce Mobiliteitsmanagement, opgericht om tot adequate voorstellen voor vervoermanagement te komen, is medio 2010 geëvalueerd. Naar aanleiding van de evaluatieresultaten is besloten om het initiatief voor het vervolg op de Taskforce bij vijftig grote werkgevers neer te leggen. De Taskforce Mobiliteitsmanagement is inmiddels opgevolgd door het Platform Slim Werken Slim Reizen. De aandacht voor het onderwerp bij decentrale overheden en met name bij werkgevers is weliswaar groeiende, maar de samenwerking met werkgevers en de daadwerkelijke realisering van maatregelen vraagt nog meer tijd. Om deze reden wordt de inwerkingtreding verschoven naar 1 januari 2014. Te zijner tijd zal worden gezien of inwerkingtreding van artikel 2.16 nog nodig is dan wel dat de afspraken die in het Platform Slim Werken Slim Reizen worden opgesteld daarvoor in de plaats kunnen treden.

Maatregelen afhankelijk van aantal werknemers

Bij meer dan 50 werknemers is elk bedrijf verplicht om bepaalde maatregelen te treffen gericht op het voorkomen van nadelige gevolgen van vervoersbewegingen door personenverkeer van uw werknemers. Hieronder valt zowel woon-werkverkeer als zakelijk verkeer. Bij meer dan 500 werknemers kan het bevoegd gezag een bedrijf verplichten tot het uitvoeren van een vervoersonderzoek. Het bevoegd gezag kan bepalen welke aspecten moeten worden meegenomen in dit onderzoek. Op basis van het onderzoek kan het bevoegd gezag besluiten maatwerkvoorschriften voor vervoersmanagement vast te leggen.

Puntensysteem

Een maatregel die voor elk bedrijf verplicht is, is dat in communicatie-uitingen (uitingen op intranet- en internetpagina's, op briefpapier en in folders en brochures) de bereikbaarheid per openbaar vervoer, fiets en andere alternatieven minimaal net zo veel aandacht krijgt als de bereikbaarheid per auto. Daarnaast moeten maatregelen getroffen worden die leiden tot het aantal punten zoals opgenomen in tabel 2.8 in artikel 2.8 van de regeling. Het aantal punten is afhankelijk van het aantal werknemers en afhankelijk van in welke gemeente het bedrijf is gevestigd.

Een lijst met erkende maatregelen is opgenomen in bijlage 1 van de regeling. Elke maatregel scoort een aantal punten. Hoe groter de milieueffectiviteit (minder schadelijke stoffen, minder verbruik brandstoffen, minder geluidhinder en ruimtebeslag) hoe meer punten. Voorbeelden van maatregelen die hoog scoren zijn:

regeling thuiswerken of minder reisdagen, volledige vergoeding openbaarvervoerskosten, lease-auto's in zuinigheidsklassen A en B en 'de beschikking hebben over weinig parkeerplaatsen'.

Het bedrijf kan zelf een keuze maken welke maatregelen getroffen worden of mogelijk reeds zijn getroffen. Als het bedrijf aantoont dat er intensief van een bepaalde maatregel gebruik is gemaakt gelden bonuspunten (5, 10 of 15 punten). In de lijst in bijlage 1 van de regeling zijn per maatregel de basispunten en bonuspunten vermeld.

Alle maatregelen worden nader toegelicht in de informatiebladen vervoermanagement van InfoMil.

Als een maatregel wordt toegepast die niet is vermeld in de lijst en het bedrijf maakt aannemelijk dat deze maatregel net zo goed scoort, kan deze in aanmerking komen voor punten. Dit is ter beoordeling van het bevoegd gezag. Als onafhankelijk bemiddelaar treedt het nationaal gremium op.

Een maatregel is aantoonbaar uitgevoerd, als:

1. De maatregel direct zichtbaar of meetbaar is door de handhaver (bijvoorbeeld aantal parkeerplaatsen, aanwezigheid fietsenstalling); of
2. De maatregel opgenomen is in de regelingen die voor het bedrijf gelden (arbeidsvoorwaarden, reglementen); of
3. Het bestaan van de maatregel of prestatie blijkt uit een gedateerd en gesigneerd (door een leidinggevende) document.

Als het bedrijf kan aantonen dat 9 van de 10 werknemers niet met de auto naar het werk komen, zijn geen extra maatregelen noodzakelijk. Een manier om dit aan te tonen is het aantal parkeerplaatsen. Als slechts voor 1 op de 10 medewerkers een parkeerplaats aanwezig is, is dit reden om af te zien van extra maatregelen. Ook met een recent gecertificeerd onderzoek over de vervoermiddelkeuze van het woon-werkverkeer kan dit worden aangetoond.

Nationaal gremium

Een nationale commissie zal de verantwoording krijgen over de lijst van erkende maatregelen en over het te behalen aantal punten. De commissie zal ook bemiddelen in conflicten tussen bevoegd gezag en bedrijven over de mate waarin bedrijven op andere manieren ook de gevraagde inspanning kunnen leveren.

Zakelijk verkeer

Bij zakelijk verkeer hoort ook zakelijk verkeer vanuit huis zolang dit geen structureel karakter heeft. Thuiswerkers die voor meer dan 80% zakelijk verkeer vanuit huis verrichten worden niet tot de inrichting gerekend en vallen niet onder de doelgroep.

Bijzondere categorieën zakelijk verkeer die ook niet onder de regeling vallen:

- Serviceverkeer of verkeer van nutsbedrijven valt niet onder 'personenvervoer' aangezien structureel gereedschap dient te worden meegenomen in de auto (schilders, woningbouw, huisarts, chauffeurs). Bestelwagens, voor zover niet gebruikt in het woon-werkverkeer, behoren tot serviceverkeer en vallen dus niet onder de regeling;
- Personenvervoer met als enige bestemming een 'weglocatie' (onderhoud wegen, inspectie, ANWB) valt onder goederenvervoer.

Extra eisen, maatwerkvoorschriften

Extra eisen zijn bijvoorbeeld maatregelen om te stimuleren dat meer medewerkers per openbaar vervoer naar het werk komen, zeker als een bedrijf dichtbij een trein- of metrostation ligt en de meeste medewerkers met de auto komen. Een andere mogelijke extra eis is het mogelijk maken van thuiswerken, voor zover de activiteiten dat toelaten.

Werknemers

Onder werknemers wordt verstaan 'het totaal van de bij de inrichting behorende fulltime medewerkers, parttime medewerkers en medewerkers in de buitendienst die een dienstverband voor bepaalde of onbepaalde tijd hebben'. Uitgangspunt is dat er een dienstverband is. Uitzendkrachten en andere

ingehuurd medewerkers hoeven niet te worden meegeteld. Buitendienstmedewerkers horen wel bij het aantal ingeschreven werknemers. Werknemers die meer dan 80% van de diensttijd vanuit huis opereren, worden niet meegerekend als werknemer.

Bezoekersverkeer en goederenvervoer

Er zijn geen eisen gesteld voor bezoekersverkeer en goederenvervoer. Beiden vallen onder de zorgplicht (artikel 2.1 van het besluit) en kunnen worden ingevuld met informatie van de website van InfoMil (o.a. informatiebladen vervoermanagement): www.infomil.nl/onderwerpen/duurzame/vervoermanagement/.

Overgangsrecht

In artikel 6.9 is overgangsrecht opgenomen. Op grond van het overgangsrecht moet een bedrijf een zorgplicht in acht nemen (artikel 2.1 van het besluit). De minister van I&M heeft het Platform Slim Werken Slim Reizen (voorheen de Taskforce Mobiliteitsmanagement) de tijd gegeven om het succes van een alternatieve aanpak op basis van convenanten aan te tonen. Het bevoegd gezag is vanwege deze beleidslijn gevraagd om terughoudend te zijn met het handhaven van de zorgplicht met betrekking tot het vervoer van werknemers van en naar de inrichting.

Meer informatie kunt u vinden op www.infomil.nl/onderwerpen/duurzame/vervoermanagement/.

Afdeling 2.8 Geluidhinder

Akoestisch onderzoek

Bij de melding moet bij een aantal activiteiten een akoestisch rapport worden ingediend. Het gaat daarbij om muziekgeluid en om transportactiviteiten in de avond- en nachtperiode (tussen 19.00 en 7.00 uur).

Verplicht akoestisch onderzoek

Transportactiviteiten

Een akoestisch onderzoek is verplicht als er elke dag gemiddeld meer dan vier vrachtwagenbewegingen tussen 19.00 uur en 7.00 uur plaatsvinden en binnen een afstand van 50 meter gevoelige objecten zijn gelegen. Het gemiddelde wordt over een periode van een jaar gemeten, of is bij oprichting te verwachten. Het gaat hier dus met name om transportbedrijven en andere bedrijven waar veel transportbewegingen met vrachtwagens plaatsvinden, zoals bergingsbedrijven en groothandelsondernemingen.

Tankstations zijn uitgesloten van deze verplichting en ook vervoersbewegingen van bezoekers die per vrachtwagen een horecabedrijf bezoeken worden niet meegewogen. Als vanwege een specifieke situatie problemen verwacht worden, kan het bevoegd gezag, binnen vier weken na melding, op grond van artikel 1.11, lid 5 besluiten een akoestisch rapport te vragen. Hetzelfde geldt als bijvoorbeeld problemen worden verwacht vanwege verkeersbewegingen met personenauto's.

Muziekgeluid

Als het aannemelijk is dat het equivalente geluidsniveau in pandig meer dan 70 respectievelijk 80 dB(A) zal bedragen of als sprake is van muziekgeluid in de buitenlucht (o.a. op terrassen) moet een akoestisch onderzoek onderdeel zijn van de melding. Het gaat hierbij om bedrijven waarbij muziekgeluid structureel deel uitmaakt van de bedrijfsvoering en onmisbaar is voor de bedrijfsaard.

Vanzelfsprekend speelt het bronniveau hierbij een belangrijke rol. Het heeft immers weinig zin een akoestisch onderzoek te verlangen als de akoestische gevolgen nihil zijn, bijvoorbeeld als uitsluitend sprake is van achtergrondmuziek of een incidentele muzikale noot. De akoestische relevantie staat dus centraal. Daarnaast speelt de aard van het bedrijf een rol. Bij een discotheek of een karaoke-café is het bijvoorbeeld aannemelijk dat het equivalente geluidsniveau meer dan 70, of zelfs 90 dB(A) bedraagt. Voor de vraag of aannemelijk is dat het equivalente geluidsniveau binnen het bedrijf meer dan 70 respectievelijk 80 dB(A) zal bedragen, wordt uiteraard in eerste instantie afgegaan op hetgeen het bedrijf in de melding aangeeft.

Overzicht van te verwachten geluidniveaus (uit brancheblad horeca, VROM):

Type bedrijf	Activiteiten	langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{A,T}$)
Restaurant	Praten en achtergrondmuziek	70 - 75 dB(A)
Cafe	Rustig bruin cafe/bar	75 - 80 dB(A)
	Cafe/bar met jukebox	80 - 85 dB(A)
	Cafe/bar, drukke bar	85 - 90 dB(A)
	Cafe/bar, jongerenbar	90 - 95 dB(A)
	Cafe/bar met dansen	90 - 100 dB(A)
Disco	Voor ouder publiek	85 - 95 dB(A)
	Voor jongeren	90 - 105 dB(A)
	Met live-muziek	95 - 115 dB(A)

Overige situaties waarbij uitvoering van een akoestisch onderzoek verplicht is

Wanneer een melding wordt gedaan en deze heeft betrekking op een of meer van de volgende situaties is altijd een akoestisch onderzoek nodig:

- het in werking hebben van een windturbine;
- het in de buitenlucht overslaan van metalen in bulk;
- het in de buitenlucht mechanisch bewerken van metalen;
- het reinigen van afvalwater door middel van waterstraal- of oppervlaktebeluchters met een capaciteit van 120.000 of meer vervuilingseenheden;
- het neutraliseren van airbags of gordelspanners door deze te ontsteken.

Afzien verplichting akoestisch onderzoek

Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid om van de verplichting om een akoestisch onderzoek bij de melding te voegen af te zien. Het vierde lid van artikel 1.11 uit het besluit maakt het mogelijk dat het bevoegd gezag besluit dat een akoestisch onderzoek niet nodig is als het aannemelijk is dat de normen niet zullen worden overschreden. Met name de aard en de ligging van het bedrijf zullen hiervoor de aanleiding kunnen zijn. Het kan daarbij gaan om locaties waarbij woningen buiten de akoestische invloedssfeer van een bedrijf zijn gelegen, zoals afgelegen locaties of gunstig gesitueerde bedrijfsterreinen. Het bevoegd gezag kan een inschatting maken aan de hand van bronvermogens en afstanden tot gevoelige objecten. Daarnaast kan aansluiting gezocht worden bij het groene boekje van de VNG en de brochure "Horecalawaai de baas" van de Stichting Bouwresearch Rotterdam.

Optioneel akoestisch onderzoek

Zonebeheer

Voor zonebeheer van een gezoned industrie terrein kan het bevoegd gezag binnen vier weken na een melding een akoestisch onderzoek eisen. In sommige gevallen kan het voor zonebeheer noodzakelijk zijn de geluidsproductie van bedrijven gelegen op een gezoned industrie terrein te weten. Dit kan het geval zijn als een bedrijf aan de rand van het industrie terrein is gelegen of als een bedrijf een onevenredig groot beslag zou leggen op de nog beschikbare geluidsruimte, zonder dat het bedrijf deze geluidsruimte daadwerkelijk nodig heeft.

Situaties waarin geluidhinder te verwachten is

Als uit de meldinggegevens blijkt dat de kans op geluidhinder zeer reëel is, maar het indienen van een akoestisch onderzoek niet automatisch verplicht is op grond van het besluit, kan het bevoegd gezag een akoestisch onderzoek eisen. Hiervoor moet het bevoegd gezag aannemelijk maken dat de waarden voor het gemiddelde geluidsniveau en/of het maximale geluidsniveau worden overschreden. Deze beoordeling is afhankelijk van de aard van het bedrijf en de omgeving en kan derhalve het beste op lokaal niveau plaatsvinden. De beslissing van het bevoegd gezag is een besluit waartegen bezwaar en beroep openstaan.

Geluidnormen

Zowel ter plaatse van de gevels van gevoelige gebouwen (zoals woningen) als in geluidgevoelige ruimten en verblijfsruimten van aanpandig gelegen gebouwen gelden geluidnormen. Het geluid dat door aanwezige installaties en toestellen, door werkzaamheden en activiteiten en door laad- en losactiviteiten wordt geproduceerd, moet voldoen aan deze normen. Er is een norm voor het gemiddelde geluidniveau gedurende een bepaalde periode (langtijdgemiddelde beoordelingsniveau) en een norm voor de piekgeluiden.

Zowel voor bestaande als nieuwe bedrijven is de voorkeursgrenswaarde van de Wet geluidhinder opgenomen als de standaard geluidsnorm; het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar, LT}$). Voor het buitenniveau betekent dat een etmaalwaarde van 50 dB(A), voor het binnenniveau van in- of aanpandige woningen een etmaalwaarde van 35 dB(A). Voor de toegestane maximale geluidsniveaus zijn waarden gesteld die overeenkomen met de grenzen zoals opgenomen in de voormalige besluiten alsmede de gangbare praktijk bij vergunningverlening. Uitgangspunt daarbij is dat met deze normen doorgaans een acceptabele geluidskwaliteit in de zin van geluidsbeleving en risico's voor de persoonlijke gezondheid, in de directe omgeving van het bedrijf wordt bereikt.

Van aanpandige woningen is sprake als geluidsoverlast kan ontstaan door contactgeluid, dat wil zeggen als geluidsoverdracht plaatsvindt via een constructieve verbinding.

Beoordelingspunt

De normen gelden op de gevel van gevoelige gebouwen. In de definitie van het begrip gevel wordt verwezen naar de Wet geluidhinder. Daarin wordt een gevel zonder te openen delen (een zogenoemde dove gevel) niet als gevel aangemerkt, zodat de waarden daarop niet van toepassing zijn. Als het hanteren van de gevel als beoordelingspunt tot onwenselijke situaties leidt, kan het bevoegd gezag, op grond van het vierde lid van artikel 2.20 uit het besluit, een ander beoordelingspunt vaststellen.

Dit kan ook relevant zijn als een bedrijf ver van woningen, andere gevoelige gebouwen of gevoelige terreinen is gelegen en daardoor onbeperkt geluid mag produceren. Het bevoegd gezag kan dan bepalen dat de waarden in plaats van op de gevel van gevoelige objecten gelden op een punt dat dicht bij het bedrijf is gelegen. Ook kan het bevoegd gezag met deze maatwerkbepaling objecten bescherming bieden die niet beschermd worden (geen gevoelig gebouw zijn). De plaats waarop de geluidsnormen gelden kan bijvoorbeeld worden vastgesteld ter plaatse van een woonboot.

Geluidgevoelige ruimten en verblijfsruimten

Als geluidgevoelige ruimten worden aangemerkt: een woonkamer, een slaapkamer en een keuken van ten minste 11 m².

Verblijfsruimten zijn, gelijk als in het besluit geluidhinder:

- leslokalen en theorie(vak)lokalen van onderwijsgebouwen;
- onderzoeks- en behandelingsruimten en ruimten voor patiëntenhuisvesting, alsmede recreatie- en conversatieruimten van ziekenhuizen en verpleeghuizen;
- onderzoeks-, behandelings-, recreatie-, en conversatieruimten, alsmede woon- en slaapruidten van verzorgingstehuizen, psychiatrische bedrijven, medisch centra, poliklinieken, en medische kleuterdagverblijven.

Laad- en losactiviteiten

De norm voor de piekgeluiden geldt niet voor laad- en losactiviteiten gedurende de dag (07.00 - 19.00 uur). Onder de laad- en losactiviteiten worden tevens aanverwante activiteiten verstaan zoals het slaan van autoportieren en het starten, aanrijden, manoeuvreren en wegrijden van de voertuigen. Wanneer net buiten het terrein van het bedrijf, bijvoorbeeld op de openbare weg in de onmiddellijke nabijheid van het pand, laad- en losactiviteiten plaatsvinden voor het bedrijf zijn de normen ook hierop van toepassing. Overigens kunnen ter voorkoming van indirecte hinder op grond van artikel 2.1, derde lid, aanvullende maatwerkvoorschriften gesteld worden.

Bedrijventerrein

Als een bedrijf is gevestigd op een bedrijventerrein geldt een 5 dB(A) hogere norm dan de standaard norm op de gevel van gevoelige gebouwen op het bedrijventerrein.

Openbaar verkooppunt brandstoffen

Voor tankstations, bedrijven uitsluitend of in hoofdzaak bestemd voor openbare verkoop van vloeibare brandstoffen, mengsmering of aardgas aan derden voor motorvoertuigen voor het wegverkeer, gelden 2 perioden per etmaal in plaats van 3 perioden. Van 7.00 tot 21.00 uur geldt een etmaalwaarde van 50 dB(A) en van 21.00 tot 7.00 uur van 40 dB(A). Deze afwijkende normstelling geldt dus bijvoorbeeld niet voor een garagebedrijf met een benzinepomp.

Gezoneerd industrieterrein

Als het bedrijf is gelegen op een gezoneerd industrieterrein en binnen 50 meter zijn geen gevoelige objecten gelegen, geldt de norm op een afstand van 50 meter vanaf de grens van het bedrijf. Dit is om te voorkomen dat type A en B-inrichtingen onnodige geluidsruimte van de zone in beslag nemen. Met gevoelige objecten worden niet de gevoelige objecten bedoeld die op het gezoneerde industrieterrein liggen.

Bij de wijziging van het besluit van 9 november 2009 is hierbij een uitzondering gemaakt voor windturbines. Voor windturbines die op gezoneerde industrieterreinen liggen, gelden de normen op een afstand van 50 meter vanaf het bedrijf niet en moet getoetst worden aan de normen op de gevel van gevoelige gebouwen.

Overgangsrecht

In artikel 6.12, 6.13, 6.15 en 6.16 is overgangsrecht opgenomen voor de waarden van de geluidnormen en beoordelingspunten.

Uitzonderingen

Bij het bepalen of aan de geluidniveau kan worden voldaan blijven buiten beschouwing:

- stemgeluid van personen op onverwarmd en onoverdekt terrein;
- stemgeluid van kinderen op een onverwarmd of onoverdekt terrein van een basisschool vanaf een uur vóór tot een uur ná de schooltijden;
- stemgeluid van kinderen op een onverwarmd of onoverdekt terrein bij een instelling voor kinderopvang;
- stemgeluid bij sport- of recreatieactiviteiten;
- geluid oproep belijden godsdienst of vanwege religieuze bijeenkomsten;
- geluid muziek tijdens hijsen en strijken nationale vlag;
- muziek van militaire muziekcorsen
- onversterkte muziek tenzij daarvoor bij gemeentelijke verordening regels zijn gesteld;
- traditioneel schieten tenzij daarvoor bij gemeentelijke verordening regels zijn gesteld.

Stemgeluid terras

Bij het bepalen van het geluidsniveaus wordt buiten beschouwing gelaten het stemgeluid van personen op een **onverwarmd en onoverdekt** terrein, dat onderdeel is van het bedrijf, tenzij dit terrein kan worden aangemerkt als een binnenterrein. Het betrekken van stemgeluid van bezoekers in de beoordeling van de geluidsnormen is problematisch. Geluid afkomstig van terrassen wordt niet of nauwelijks afgeschermd en kan direct omliggende gevels belasten. Rigide toepassing van de geluidsnormen zou het in veel gevallen onmogelijk maken een terras in gebruik te hebben. De uitsluiting van stemgeluid afkomstig van een buitenterrein geldt feitelijk uitsluitend voor situaties waarbij het buitenterrein aan de straat of een andere openbare ruimte is gelegen. In deze gevallen mag worden aangenomen dat het van bijvoorbeeld het terras afkomstige geluid opgaat in het omgevingsgeluid. Echter als een buitenterrein omsloten is door bebouwing zal het omgevingsgeluid doorgaans veel lager zijn. Stemgeluid van het terras zal dan eerder leiden tot overlast. De beoordeling van dergelijke situaties valt onder de geluidnormen. Met onoverdekt terrein wordt bedoeld een voor publiek toegankelijk onbebouwd deel van het bedrijf, dus een buitenterrein zoals een tuin of een terras. Met een overdekking wordt een vaste overdekking bedoeld en niet een zonnescherm of luifel. Verwarmde of overdekte terrassen noden tot een gebruik in alle jaargetijden en vallen wel onder de geluidnormen.

Stemgeluid van kinderen bij scholen en kinderopvanginstellingen

Bij de wijziging van het besluit van 9 november 2009 is op verzoek van de Tweede Kamer bepaald dat het stemgeluid van buiten spelende kinderen op schoolpleinen en speelterreinen bij kinderdagverblijven geheel buiten beschouwing blijft bij het bepalen of aan de geluidnormen wordt voldaan. Voor deze wijziging was dit al het geval als het speelterrein bij een school of kinderdagverblijf niet door bebouwing omsloten was en dus geen sprake was van een 'binnenterrein'. Met deze wijziging blijft nu ook het stemgeluid van kinderen buiten beschouwing indien wel sprake is van een 'binnenterrein'.

Waar het gaat om basisscholen, wordt door het leggen van een relatie van het stemgeluid van kinderen met

de openingstijden van de school benadrukt dat deze bepaling uitsluitend betrekking heeft op stemgeluid in relatie tot schoolse activiteiten, en niet ook van andersoortige activiteiten ((verhuur voor) avondcursussen e.d.).

Stemgeluid sport- en recreatie

Het stemgeluid van bezoekers op het open terrein van een bedrijf voor sport- of recreatieactiviteiten blijft buiten beschouwing bij het bepalen of aan de geluidnormen wordt voldaan. Door het voeren van een juist ruimtelijke ordeningsbeleid is doorgaans te voorkomen dat overlast ontstaat in een omliggende woonomgeving. Overlast vanwege dergelijke bedrijven wordt vaak beperkt op grond van evenementenbeleid en de Algemene Plaatselijke Verordening. Er kan bijvoorbeeld een maximum gesteld worden aan het aantal evenementen per jaar en de tijdsduur per evenement. Ook kunnen maatregelen voorgeschreven worden die tijdens het evenement getroffen moeten worden. Meer dan door stemgeluid van bezoekers wordt overlast doorgaans veroorzaakt door verkeersbewegingen, parkeren en bezoekers buiten het bedrijf op weg naar en van het evenement.

Religieus geluid

In de Grondwet is bepaald dat ieder het recht heeft zijn godsdienst of levensovertuiging individueel of in gemeenschap met anderen vrij te belijden. Wel kunnen volgens de Grondwet regels worden gesteld ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden. In de Wet openbare manifestaties is aangegeven dat klokgelui vanwege godsdienstige, levensbeschouwelijke of lijkplechtigheden is toegestaan en dat de gemeenteraad regels kan stellen. Omdat het in andere regelgeving is gereguleerd, wordt religieus geluid hier buiten beschouwing gelaten.

Hijsen en strijken nationale vlag / militaire muziekcorsen / onversterkte muziek

Door muziekgeluid tijdens het hijsen en strijken van de nationale vlag bij zonsopkomst en zonsondergang bij militaire bedrijven en muziekgeluid vanwege het oefenen door militaire muziekcorsen in de buitenlucht kan soms niet worden voldaan aan de geluidnormen. Bij muziekgeluid in de buitenlucht, is het doorgaans niet mogelijk om maatregelen te treffen. Omdat het onwenselijk is deze activiteiten mogelijk te maken, worden ze bij het bepalen van de geluidsniveaus buiten beschouwing gelaten.

Hetzelfde geldt voor muziekgeluid van onversterkte muziek. Het kan echter zijn dat de lokale situatie wel om regels voor muziekgeluid van onversterkte muziek vraagt. De gemeente kan eisen stellen in een gemeentelijke verordening.

Traditioneel schieten

Bij het traditioneel schieten (zie toelichting 4.8.8 traditioneel schieten) kan niet aan de geluidnormen worden voldaan. Op verzoek van de Tweede Kamer is in het wijzigingsbesluit van 9 november 2009 vrijstelling verleend voor het voldoen aan de geluidnormen bij het traditioneel schieten door schutterijen. Het kan echter zijn dat de lokale situatie wel om regels vraagt om geluidhinder bij het traditioneel schieten te voorkomen. De gemeente kan daarom hieraan eisen stellen in een gemeentelijke verordening.

Afwijkende waarden

Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid om onder voorwaarden andere waarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{A,r,LT}$) en het maximaal geluidsniveau ($L_{A,max}$) vast te stellen. De afwijkingmogelijkheid geldt niet voor de geluidsniveaus binnen woningen van derden; daarvoor is ongeacht de hoogte van de afwijking van de buitenwaarde een vast beschermingsniveau vastgelegd. Bij toepassing van de afwijkingmogelijkheden moet te worden nagegaan in hoeverre het geluidsniveau binnen woningen van derden die binnen de akoestische invloedssfeer zijn gelegen, wordt beïnvloed. Met de akoestische invloedssfeer wordt hier bedoeld de geluidsbelasting vanwege het bedrijf op de gevels van omliggende woningen voor zover dat hoger is dan 50 dB(A).

Uiteenlopende redenen of argumenten kunnen ten grondslag liggen aan de wens, behoefte of noodzaak tot afwijken. In beginsel zal het omgevingsgeluid bepalend kunnen zijn voor de mate van afwijking van de standaard geluidsnorm. De volgende invulling kan dan bijvoorbeeld aan de orde zijn.

- Indien het omgevingsgeluid zodanig laag is, dat de in dit voorschrift gestelde standaard geluidsnorm zal leiden tot hinder voor de omgeving, kan een lagere geluidsgrenswaarde aan het bedrijf worden opgelegd. Dit kan zich voordoen in situaties waarbij bedrijven gevestigd zijn in een rustige omgeving zoals bijvoorbeeld een stille woonwijk of landelijk gebied. Bij het in overweging nemen van een lagere geluidsgrenswaarde zal het bevoegd gezag rekening moeten houden met de rechtszekerheid van

gevestigde bedrijven. Alternatieve maatregelen kunnen in de afweging worden betrokken waarbij zo nodig aandacht moet worden geschonken aan een evenredige lastenverdeling.

- Indien het omgevingsgeluid zodanig hoog is dat redelijkerwijs van het bedrijf niet kan worden verlangd de lagere standaard geluidsnorm na te leven en de handhaving van geluidsnorm een onevenredige beperking van de bedrijfsvoering of zelfs sluiting zou kunnen betekenen, terwijl de lokale situatie een soepeler normstelling toelaat. In een dergelijk geval kan de geluidsgrenswaarde worden verhoogd. Dit kan zich voordoen in drukke gebieden zoals stadswinkelcentra of bedrijfsterreinen.
- Niet uitsluitend het omgevingsgeluid hoeft maatgevend te zijn om afwijking van de norm te wensen. Ook maatschappelijke ontwikkelingen en de al of niet hierdoor veranderende regelgeving kan daartoe aanleiding vormen. Het kan daarbij voorkomen dat wellicht in specifieke gevallen meer ruimte geboden moet worden.
- Ook kunnen eventueel geluidsgrenswaarden boven het omgevingsgeluid worden vastgesteld, bijvoorbeeld indien individuele bedrijfseconomische redenen motief zijn om aan de behoeften van het bedrijfsleven tegemoet te komen, en als is aangetoond dat maatregelen onvoldoende soelaas bieden. In dergelijke gevallen zal het bevoegd gezag een afweging moeten maken tussen de belangen van het bedrijfsleven en de belangen van de woonomgeving rond het bedrijf. Met name kan zich deze problematiek voordoen rond laad- en losactiviteiten en waarbij in specifieke situaties extra geluidsruijtte moet worden geboden om de bedrijfsvoering niet geheel onmogelijk te maken. In het algemeen moet worden bedacht dat afwijking van het heersende geluidsniveau aanleiding kan zijn voor hinder of het uiten van klachten. Het gebruik maken van de mogelijkheid tot afwijking van de standaardnorm vindt plaats op basis van een plaatselijke afweging met inachtneming van bovengenoemde motieven.

Muziekgeluid

Voor het omgaan met muziekgeluid geldt het volgende. Het kan voorkomen dat bijzondere geluiden zoals tonale-, impulsachtige- of muziekgeluiden waarneembaar zijn ter plaatse van de ontvanger. Deze waarneembare bijzondere geluiden worden zwaarder beoordeeld dan omgevingseigen en geaccepteerde geluiden. Voor geluiden veroorzaakt door muziek (al dan niet vervormd) wordt ingevolge de Handleiding meten en rekenen industrielawaai bij hoorbaarheid bij de ontvanger een toeslag op de gemeten waarde gerekend van 10 dB. In de praktijk kunnen in een woning hoorbare muziekgeluiden een lager geluidsniveau hebben dan 25 dB(A). Beneden 20 dB(A) zijn geluidsniveaus niet meer te meten omdat de geluidsniveaumeters een fysieke ondergrens hebben van circa 20 dB(A).

Als te verwachten is dat zeer lage niveaus door het bedrijf worden veroorzaakt binnen een woning, verdient het aanbeveling om na te gaan welke geluidbelasting reeds heerst, zonder dat de muziek aanstaat. In vele gevallen zal dan blijken dat de in de woning aanwezige apparaten of toestellen (wekkers, klokken, centrale verwarming etc.) al zoveel geluid maken dat muziekgeluiden van de bureu worden gemaskeerd. Aangezien de muziekcorrectie alleen wordt toegepast als muziek hoorbaar is, is het in dergelijke gevallen niet altijd noodzakelijk dat de isolatieberekeningen worden uitgevoerd op de volle 10 dB correctie. Zo kan bijvoorbeeld door verlaging van het zendniveau van het bedrijf met muziekgeluid met 5 dB de hoorbaarheid van muziek al volledig teniet worden gedaan door bijvoorbeeld het aanwezige verkeerslawaa in de omgeving; dan vervalt de muziekcorrectie bij de woning.

Bedrijfsduurcorrectie muziekgeluid

De toepassing van de bedrijfsduurcorrectie bij muziekgeluid is in tegenstelling tot de Handleiding meten en rekenen industrielawaai niet toegestaan. In de handleiding is de correctie geïntroduceerd met het oog op met name continu bedrijven. Toepassing van de bedrijfsduurcorrectie bij muziekgeluid bij bijvoorbeeld horecabedrijven die om 1.00 of 2.00 uur sluiten, brengt met zich mee dat het geluidsniveau in de periode van 23.00 uur tot sluitingstijd hoger mag zijn dan in de periode voor 23.00 uur. Omdat dit niet wenselijk is, is toepassing van de bedrijfsduurcorrectie bij muziekgeluid niet toegestaan.

Er is geen overgangstermijn opgenomen voor het niet toepassen van bedrijfsduurcorrectie.

Het bevoegd gezag heeft wel op grond van artikel 6.14 van het besluit de mogelijkheid om via een maatwerkvoorschrift te bepalen dat in de nachtperiode voor muziekgeluid bedrijfsduurcorrectie mag worden toegepast. Het geluidsniveau mag daarbij niet hoger zijn dan de norm die voor de avondperiode geldt. Deze bepaling geldt alleen voor bedrijven waarop vóór 1 januari 2008 voorschrift 1.1.8 van het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer van toepassing was. Aan de maatwerkbepaling kan een einddatum gekoppeld worden, bijvoorbeeld het moment dat het gebouw aan onderhoud toe is.

Indirecte hinder

Onder indirecte geluidshinder wordt geluidshinder verstaan die niet wordt veroorzaakt door activiteiten of installaties van het bedrijf, maar die wel aan bedrijf is toe te rekenen.

Indirecte hinder verkeer

Bij het stellen van maatwerkvoorschriften ter voorkoming van indirecte geluidshinder vanwege wegverkeer kan de circulaire van 29 februari 1996 van de Minister van VROM, getiteld "Geluidshinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar het bedrijf; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer" als hulpmiddel dienen.

Indirecte hinder bezoekers

Het verrichten van sportactiviteiten in de openlucht en het komen en gaan van bezoekers kan gepaard gaan met maximale geluidsniveaus die hoger liggen dan de toegestane maximale geluidsniveaus. Voor bedrijven waar uitsluitend of in hoofdzaak horeca-, sport- en recreatieactiviteiten worden uitgevoerd, worden de maximale geluidsniveaus veroorzaakt door het komen en gaan van bezoekers buiten beschouwing gelaten. Onder het geluid door het komen en gaan van bezoekers valt ook het dichtslaan van autoportieren en het starten en gas geven bij het wegrijden van voertuigen. Redelijkerwijs is het niet mogelijk deze pieken te beheersen op basis van een objectieve normstelling. Om eventuele hinder tegen te gaan of zo veel mogelijk te beperken is bepaald welke maatregelen of voorzieningen kunnen worden getroffen in de sfeer van de bedrijfsvoering en het houden van toezicht.

Ter voorkoming van indirecte hinder kunnen op grond van artikel 2.1 van het besluit aanvullende maatwerkvoorschriften gesteld worden.

Geluidemissie vrachtwagens (programma PIEK)

Uit onderzoek, uitgevoerd in opdracht van de Nederlandse Organisatie Voor Energie en Milieu (2002), naar de geluidemissie van vrachtwagens is gebleken dat een maximaal geluidsniveau van 65 dB(A) (op een meetpunt van 7,5 meter) het laagst haalbare niveau is voor aandrijfgeluid van deze motorvoertuigen. Hierdoor is het niet altijd haalbaar om in de nachtperiode aan het maximale geluidsniveau te voldoen, namelijk 60 dB(A) op de gevel van gevoelige objecten. Een overschrijding van het maximale geluidsniveau wordt daarom toegestaan, mits het bedrijf aantoont dat het geluidsniveau van het aandrijfgeluid van de motorvoertuigen niet meer dan 65 dB(A) bedraagt op een afstand van 7,5 meter van het motorvoertuig. Uiteraard moet eerst worden bekeken of mogelijk op andere manieren aan het maximale geluidsniveau kan worden voldaan, bijvoorbeeld het kiezen van een andere route.

Technische voorzieningen en gedragsregels

Technische voorzieningen en gedragsregels kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op het gesloten houden van ramen en deuren, het aanbrengen van geluidsdempende wielen onder rijdend materieel in bijvoorbeeld een supermarkt of het aanbrengen van een geluidsbegrenzer op een muziekinstallatie.

Incidentele activiteiten

Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid om in een maatwerkvoorschrift voor specifieke activiteiten een andere norm vast te stellen. Hierin worden twee afwijkingsmogelijkheden onderscheiden:

- regelmatige afwijkingen van de representatieve bedrijfssituatie;
- afwijkingen in het kader van het 12 dagencriterium (niet-representatieve bedrijfssituaties en afwijkingen in het kader van het 12 dagencriterium).

De eerste vorm ziet op activiteiten die met enige regelmaat voorkomen, bijvoorbeeld het eens per week lossen door een meelwagen bij een bakkerij, of het 20 avonden per jaar overwerken bij een houtbewerkingsbedrijf. De tweede vorm ziet op bijzondere activiteiten die niet kunnen worden gerekend tot de representatieve bedrijfssituatie.

Bij het stellen van een maatwerkvoorschrift moet hinder zoveel mogelijk beperkt worden, bijvoorbeeld door niet meer geluidsruijme te bieden dan nodig is en door het aantal dagen of dagdelen waarop de activiteit plaatsvindt te beperken. Daarnaast kunnen voorzieningen en gedragsregels worden voorgeschreven. Bij activiteiten waarvan op voorhand niet bekend is wanneer zij zullen plaatsvinden, kan bepaald worden dat de activiteiten vooraf aan het bevoegd gezag gemeld moeten worden. De maatwerkmogelijkheid is niet van toepassing op festiviteiten als bedoeld in artikel 2.21 van het besluit.

Festiviteiten

Bij het vieren van incidentele festiviteiten en activiteiten met een maatschappelijk belang, kan niet altijd voldaan worden aan de gestelde geluidsvoorschriften. De gemeenteraad kan daarom bij verordening vaststellen dat gedurende bepaalde perioden de geluidsvoorschriften niet gelden.

Collectieve festiviteiten die bij of krachtens een gemeentelijke verordening zijn aangewezen

Voor zogenaamde collectieve festiviteiten is in de verordening een nadere gebiedsdifferentiatie binnen de gemeente mogelijk. Van deze mogelijkheid kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt tijdens carnaval, kermissen of culturele-, sport- en recreatieve manifestaties die een gemeente aangaan.

Individuele festiviteiten

Bij verordening kan een aantal dagen of dagdelen worden aangewezen, waarop individuele bedrijven voor andere festiviteiten, met een meer individueel karakter (bijvoorbeeld voor het geven van een personeelsfeest of het houden van een open dag), een vrijstelling verkrijgen van de geluidsvoorschriften. Hierbij is het mogelijk om per gebied van de gemeente of per categorie bedrijven een ander aantal dagen vast te stellen. Zo kan bijvoorbeeld bepaald worden dat in de binnenstad de waarden gedurende maximaal 2 dagen niet van toepassing zijn en daarbuiten gedurende maximaal 8 dagen. Of dat voor horecabedrijven de waarden gedurende maximaal 6 dagen niet van toepassing zijn en voor overige bedrijven gedurende maximaal 2 dagen. Het bij verordening aan te wijzen aantal dagen of dagdelen voor individuele festiviteiten mag per bedrijf niet meer dan 12 per jaar bedragen.

Ter voorkoming of beperking van geluidhinder kunnen in de gemeentelijke verordening voorwaarden worden gesteld aan de festiviteiten en activiteiten. Hierbij valt te denken aan een geluidsnorm van bijvoorbeeld 10 of 20 dB(A) hoger dan de reguliere norm of de verplichting om bepaalde maatregelen te treffen.

Ongevallenbestrijding

Op bedrijven waarbij motorvoertuigen (o.a. brandweer- en politiewagens en ambulances) uitrukken voor ongevallenbestrijding en brandbestrijding is het besluit ook van toepassing. Het gaat daarbij ook om bergingsbedrijven die na een ongeval de weg vrijmaken. Deze hulpdiensten hebben een algemeen maatschappelijk belang. Kenmerkend voor deze diensten is dat zij regelmatig moeten uitrukken en daarbij (op en buiten het terrein van het bedrijf) gebruik moeten maken van optische- en geluidssignalering. Het is niet de bedoeling het uitrukken van deze voertuigen onmogelijk te maken doordat voldaan moet worden aan geluidsnormen. Daarom blijft het geluid als gevolg van het uitrukken van deze diensten bij het bepalen van het maximale geluidsniveau buiten beschouwing.

Om geluidsoverlast zoveel mogelijk te beperken ligt het voor de hand dat bij de locatiekeuze van een dergelijke inrichting rekening gehouden wordt met de maximale geluidsniveaus die inherent zijn aan deze bedrijven. Daarnaast kan eraan gedacht worden verkeerssignalen, zoals verkeerslichten, te koppelen aan het uitrukken van de voertuigen, zodat minder gebruik hoeft te worden gemaakt van de geluidssignalering van de voertuigen. Het bevoegd gezag kan technische en organisatorische maatregelen voorschrijven om geluidsoverlast zoveel mogelijk te beperken. Voorbeelden van dergelijke maatregelen zijn het aanpassen van de indeling van het terrein en rijroutes, het inzetten van zo stil mogelijk materieel en het treffen van redelijkerwijs mogelijke voorzieningen aan het bestaande materieel. Het is daarnaast een verantwoordelijkheid van de bestuurder van het voertuig om geen onnodige overlast te veroorzaken.

Gladheidbestrijding

Voertuigen ten behoeve van gladheidbestrijding worden op gelijke wijze behandeld als andere speciale motorvoertuigen, zoals brandweerauto's en ambulances waarvoor speciale regels voor maximale geluidsniveaus gelden. Daarnaast zullen voor gladheidbestrijding vaak verkeersbewegingen in de avond of nachtperiode plaats vinden.

Als er zoveel verkeersbewegingen zijn dat het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{A,T}$) aangepast zou moeten worden kan dit op basis van artikel 2.20 lid 6 van het besluit. Met de in dat betreffende lid geboden maatwerk Mogelijkheid kan het bevoegd gezag andere waarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau vaststellen voor deze activiteit. Om geluidsoverlast zoveel mogelijk te beperken ligt het voor de hand dat bij de locatiekeuze van een dergelijke inrichting ook rekening gehouden wordt met geluidsniveaus die inherent zijn bij deze bedrijven.

Afdeling 2.9 Trillinghinder

Het uitgangspunt is dat continue trillingen niet voelbaar mogen zijn in geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten van derden. Continue trillingen kunnen worden veroorzaakt door stationaire installaties zoals compressoren of koelmachines. Daarnaast kunnen trillingen worden veroorzaakt door het aan- en afrijden van vrachtwagens. Ook kunnen stans- en ponsactiviteiten (metaal- en elektrotechnische industrie) trillinghinder veroorzaken.

Voor de toelaatbare trillingssterkte is in artikel 2.23 verwezen naar de Meet- en beoordelingsrichtlijn van de Stichting Bouwresearch Rotterdam. De trillingssterkte geldt in geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten. Als door de gebruiker van de ruimte geen medewerking wordt verleend voor het uitvoeren van een meting, en het dus niet mogelijk is de trillingssterkte vast te stellen, zijn de normen niet van toepassing in die ruimte. Het bevoegd gezag kan extra eisen stellen en afwijken van de waarden voor trillingssterkte (maatwerkvoorschriften).

Geluidsgevoelige ruimten en verblijfsruimten

Als geluidsgevoelige ruimten worden aangemerkt een woonkamer, een slaapkamer en een keuken van ten minste 11 m².

Verblijfsruimten zijn:

- leslokalen en theorie(vak)lokalen van onderwijsgebouwen;
- onderzoeks- en behandelingsruimten en ruimten voor patiëntenhuisvesting, alsmede recreatie- en conversatieruimten van ziekenhuizen en verpleeghuizen;
- onderzoeks-, behandelings-, recreatie-, en conversatieruimten, alsmede woon- en slaapruidten van verzorgingstehuizen, psychiatrische inrichtingen, medisch centra, poliklinieken en medische kleuterdagverblijven.

Externe veiligheid

Voor externe veiligheid zijn, buiten de zorgplicht, geen algemene doelvoorschriften opgenomen in het besluit. Alleen voor bepaalde activiteiten waar dit relevant is, zijn voorschriften opgenomen. Activiteiten met gevaarlijke stoffen kunnen onder het besluit vallen, behalve als het besluit externe veiligheid inrichtingen of het besluit risico's en zware ongevallen van toepassing is. Dan is het bedrijf vergunningplichtig en zal de externe veiligheid in de vergunningprocedure worden beoordeeld. Voor activiteiten met gevaarlijke stoffen voor bedrijven die onder het besluit vallen, is het uitgangspunt dat het voldoen aan de beste beschikbare technieken ('brongericht') voldoende bescherming biedt voor de omgeving. In een enkel geval zal het nodig zijn om voor een activiteit met gevaarlijke stoffen een minimumafstand tot (beperkt) kwetsbare objecten of woningen van derden te waarborgen. Dergelijke afstanden kunnen op grond van de zorgplicht in artikel 2.1 worden vastgelegd (maatwerkvoorschriften). Deze afstand hoeft niet te worden vastgelegd in een bestemmingsplan, zoals op grond van het besluit externe veiligheid inrichtingen wel noodzakelijk is.

Geurhinder

Voor geur zijn er, buiten de zorgplicht, geen algemene doelvoorschriften opgenomen in het besluit. Alleen voor specifieke activiteiten waar geurhinder te verwachten is, zijn voorschriften opgenomen om geurhinder te voorkomen c.q. zoveel als mogelijk te beperken. Het gaat om de volgende activiteiten:

- rioolgemalen;
- het behandelen van stedelijk afvalwater;
- het reinigen, coaten en lijmen van hout en kurk, kunststof of metalen;
- het aanbrengen van anorganische deklagen op metalen;
- het aanbrengen van lijmen, harsen en coatings op natuursteen of kunststeen;
- parkeergarages;
- zeefdruk en vellenoffset druktechniek;
- het lijmen, coaten en lamineren van papier of karton;
- het lijmen en coaten van textiel;
- het bereiden van voedingsmiddelen;
- het repareren van motoren, motorvoertuigen en andere gemotoriseerde apparaten;
- het proefdraaien van verbrandingsmotoren;

- het afleveren van brandstoffen aan vaartuigen;
- het slachten van dieren, uitsnijden van vlees en bewerken van dierlijke bijproducten.

In de toelichting op betreffende activiteiten wordt nader ingegaan op de eisen om geurhinder te voorkomen.

Overige activiteiten die mogelijk geurhinder veroorzaken, vallen onder de algemene zorgplicht (artikel 2.1).

Uitgangspunten voor de beoordeling van geurhinder zijn:

- als er geen hinder is, zijn maatregelen niet nodig;
- als er wel hinder is, worden maatregelen gebaseerd op toepassing van de beste beschikbare technieken (BBT);
- de mate van hinder kan onder andere worden bepaald via een belevingsonderzoek, hinderenquête of klachtenregistratie; in bijzondere regelingen wordt het hinderniveau voor specifieke bedrijfstakken vastgelegd;
- de mate van hinder die nog acceptabel is, wordt vastgesteld door het bevoegd bestuursorgaan.

Als er bij niet genoemde activiteiten toch sprake is van klachten over geurhinder dan zal van geval tot geval gekeken moeten worden of die klachten gegrond zijn en zo ja, welke maatregelen redelijk zijn. Bij een structurele activiteit die voor geurhinder zorgt, zijn dat maatregelen zoals de situering van het afvoerpunt, de afvoerhoogte of de mogelijkheid voor een ontgeuringsinstallatie. Bij een activiteit die alleen af en toe uitgevoerd wordt, ligt het meer voor de hand afspraken te maken met bedrijf en gehinderden, om de hinder op andere manieren aan te pakken, bijvoorbeeld door de activiteit alleen op bepaalde tijdstippen uit te voeren. Dergelijke maatregelen kunnen op grond van de zorgplicht in artikel 2.1 worden vastgelegd (maatwerkvoorschriften).